

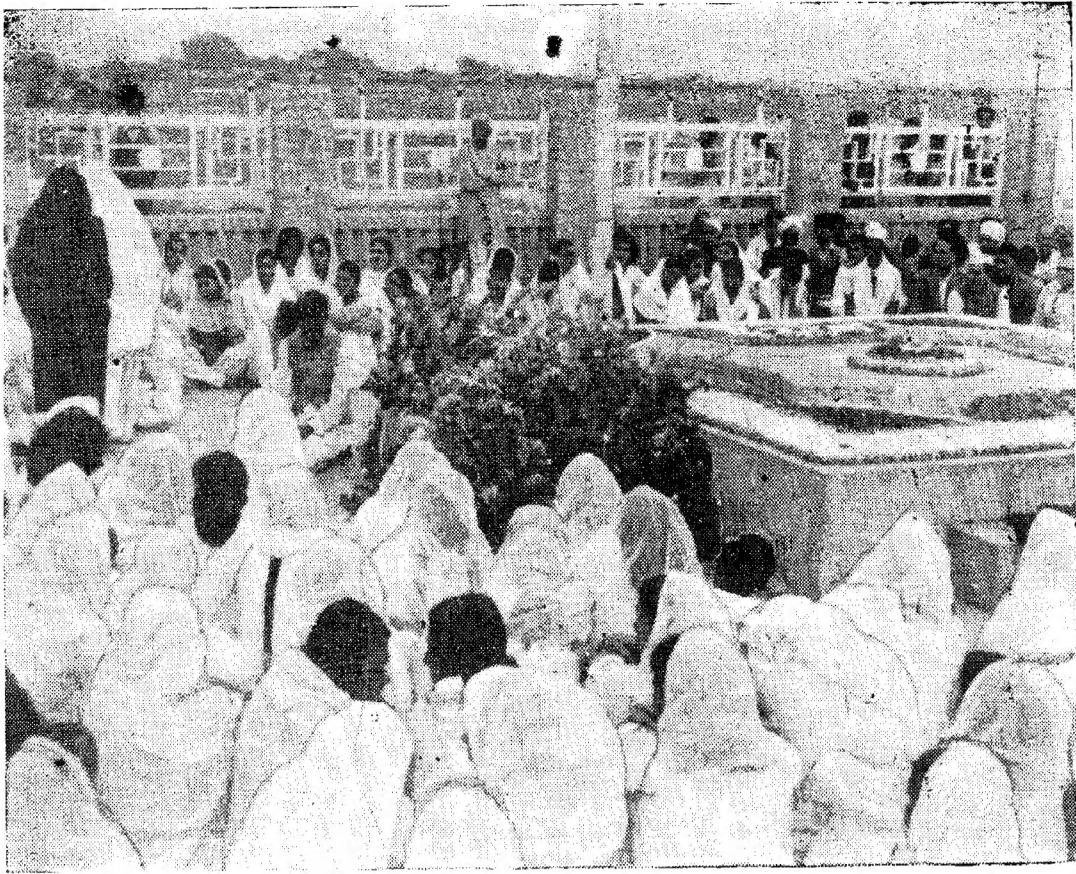
ఆంధ్రపత్రిక

సచిత్రవారపత్రిక

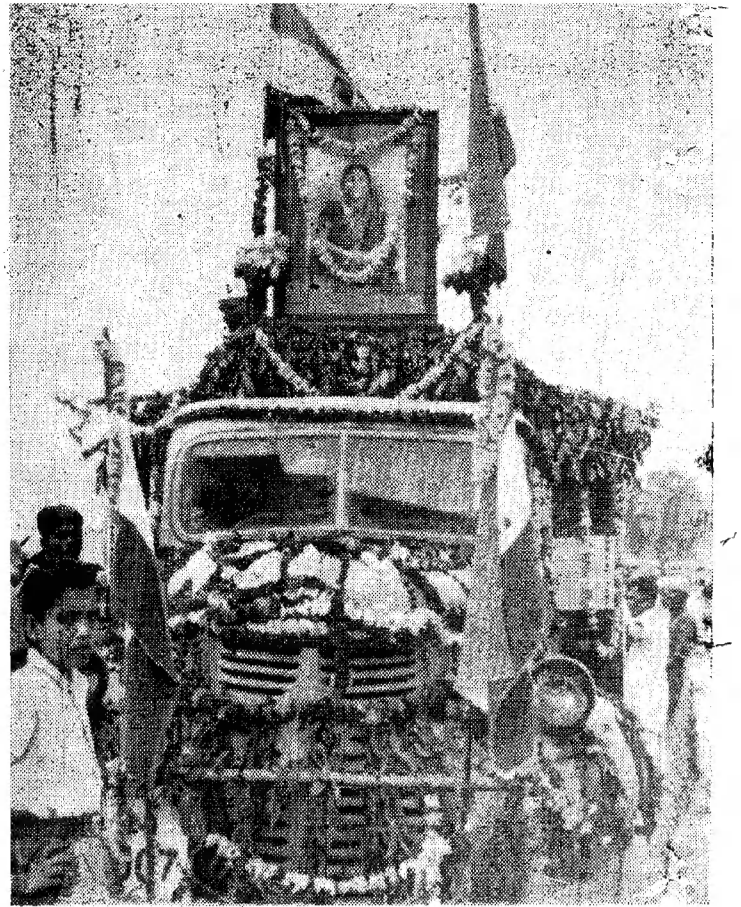

“ఉష్ణగుండాలు”

అమెరికాలో యల్లోస్టాను పార్కులో, “జైజర్”లనే ఈ ఉష్ణగుండా లున్నాయి. వీటిలో నేడిసీయా ఆవిరి, ఆకాశందాకా ఎగజమ్ముతూ ఉండటం చిత్రంలో కనబడుతుంది.

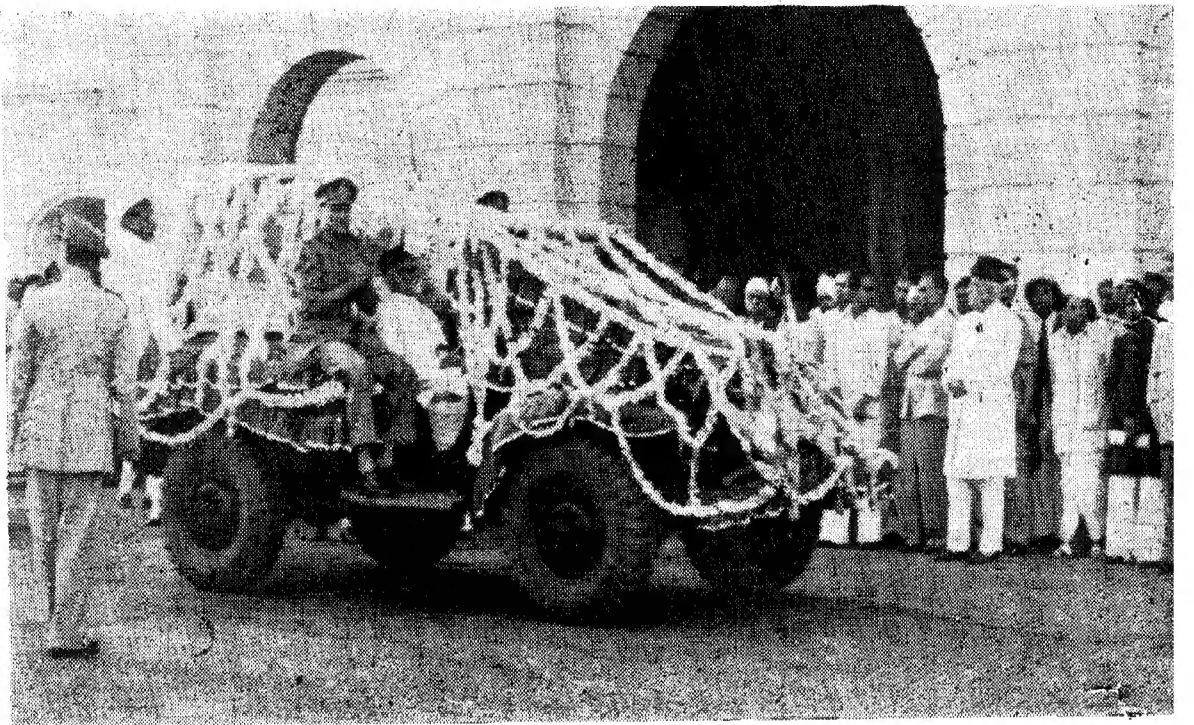
సరోజినీదేవిఅస్థికలు లక్నో నుండి ఢిల్లీలో రాజస్థాన్ నకు తెచ్చిరి. రాజస్థాన్ లో మహిళలు అంజలి అర్పించుచున్నారు.

సరోజినీదేవిఅస్థికలు తెస్తూన్న మోటారు.

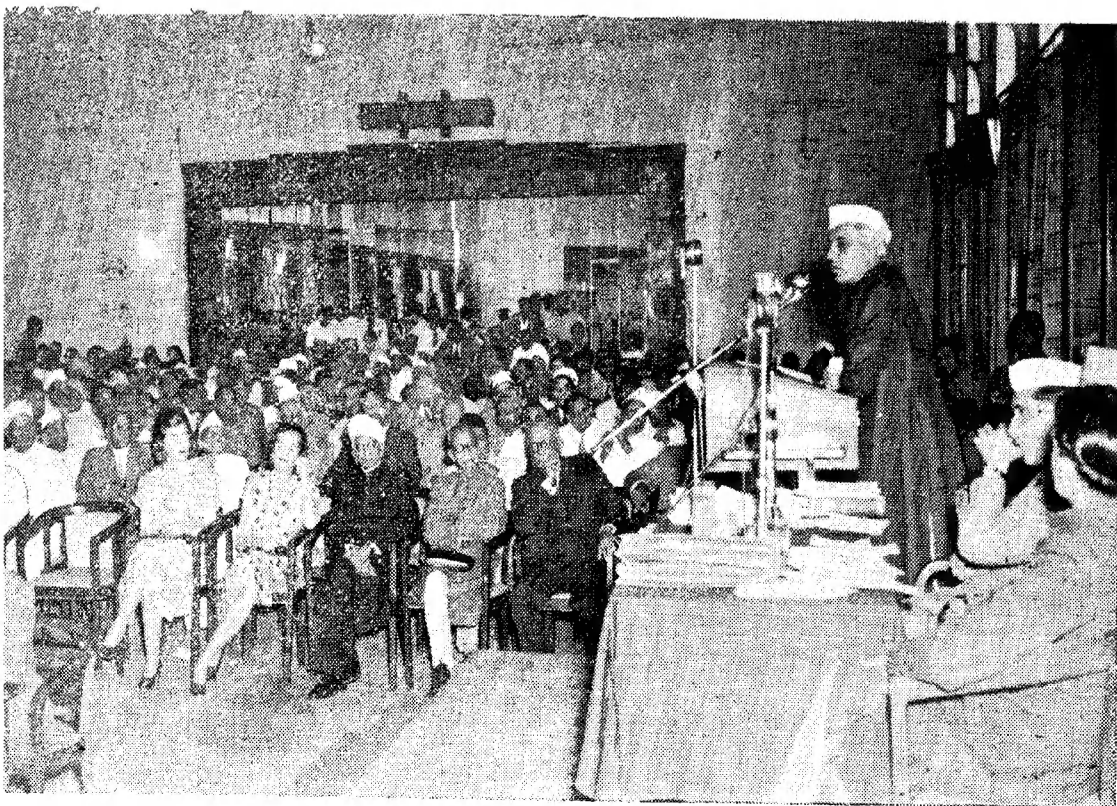
ఆస్ట్రేలియా విదేశాంగమంత్రి డాక్టర్ ఇవాట్, ఆయన భార్య, ఈజిప్టు రాయబారి, గత మంగళవారం నాడు ఢిల్లీ ప్రభుత్వభవనంలో జరిగిన విందులో పాల్గొన్నపుటి దృశ్యం

సిరింద్రాబాదు ప్రేక్షకానండి శ్రీమతి సరోజినీనాయుడు దైహికావశేషమును కారుపై నంచి పూరేగింపును ప్రారంభించుట కారుపై మేజర్ నాయుడు, శ్రీమతి సరోజినీదేవి భర్త, మేజర్ జనరల్ నాయుడు ఉన్నారు

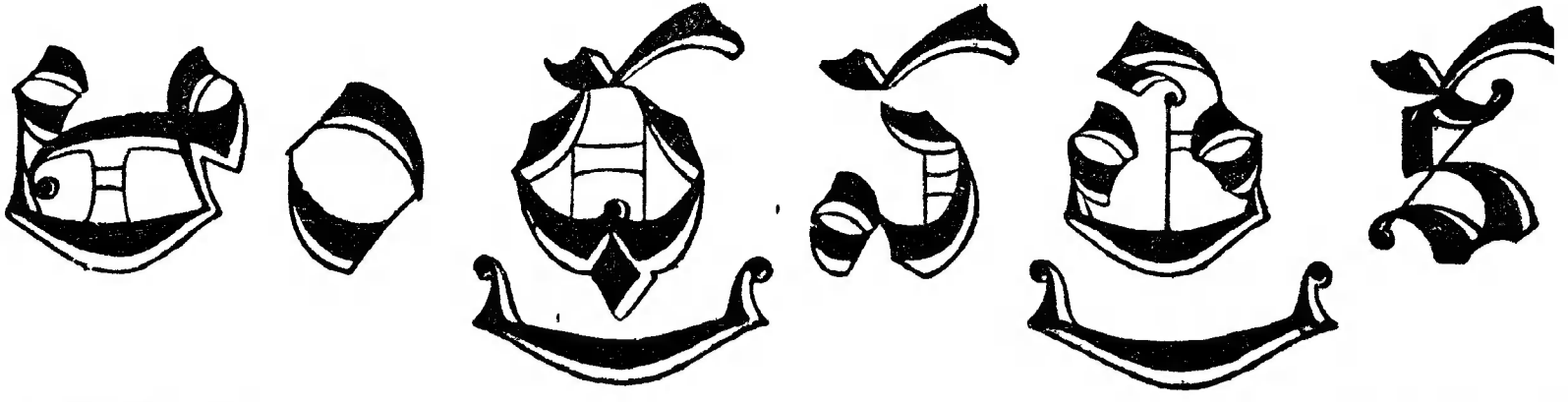
వార్తా చిత్రాలు

క్రగానామస్యకు పండిట్ -బ్రూగిరి క్రవారంనాడు శతరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా ఛాంబర్స్ ఆఫ్ కామర్స్ లో ఉపన్యాసం చివరిపుటి దృశ్యం

ఆలోగ్యకాళి మంత్రి రాజకుమారి అమృతకార్ బ్రికెన్ హౌస్ ఆఫ్ పార్లమెంట్ భార్య నై కరచాలనము చేసికొనుచున్న దృశ్యము. అనతిల పున్న పృథ్వింగన ఆగాధాహరిసన

సంవత్సరచందా రు. 12-0-0

విడిపత్రిక అకౌంట్ 0-4-0

ప్రతిబుధవారమున ప్రకటింపబడును

ఒరు లేయవి యొనరించిన నరవర ! యప్రియము తన మనంబున కగు దా

నొరులకు నవి నేయకునికి పరాయణము పరమధర్మ పథముల కెల్లఁగ. (మహాభారతము)

సంపుటము 41

సంచిక 26

Founder : K. NAGESWARA RAO

సర్వదారి సంవత్సర ఫాల్గున బహుళ విదియ బుధవారము

‘మబ్బల చీకటి’

(ఛాయాచిత్ర కాగుడు కె వి రామచంద్రమూర్తి)

ఆంధ్ర పత్రిక

1949-వ సం॥ మార్చి నెల 16-వ తేది బుధవారము

తాటస్థ విధానము

ప్రాకృత్యము శక్తి కూటముల సంఘర్షణల సుడిగుండములలో కీడ్గ బడకుండా, తటస్థముగ నిలుచుటకే భారతదేశము నిశ్చయించుకొన్నది. ప్రపంచవ్యవహారములలో “శాంతి కామ్యమే” మా విధానముల జీవ సూత్రము జాతివర్ణవివక్షతా పీడితులు కాకుండా ప్రపంచప్రజలెల్లరును స్వతంత్రులుగా జీవించునట్లు చూచుటయే మా విదేశాంగవిధానముఖ్య ఆశయము. కొద్ది నెలలలో భారతదేశము స్వతంత్ర రిపబ్లిక్ గా అగుట సహజము, విధాయకముకూడ. కామన్వెల్త్ బాంధవ్యములు, జయపూర్ కాంగ్రెస్ తీర్మానము ననుసరించియే, కాలానుగుణముగ ఏర్పడగలవు.

భారతకేంద్ర శాసనసభలో, భారతీయ విదేశాంగవిధానమును విశదీకరించుచు పండిట్ నెహ్రూ చెప్పిన మాటల సారాంశమిది. భారతదేశము తటస్థ విధానము నవలంబించి స్వతంత్ర రిపబ్లిక్ గా వ్యవహరించుచు, కామన్వెల్త్ తోనూ, తక్కిన రాజ్యములతోనూ, ఏవిధమైన తొందరపాటు హామీలకును లోనుగాక, కాలానుగుణముగ సమత్వ బాంధవ్యములనే అందరితోనూ నిలుపుకొనవలె నన్న ఆశయమును పండిట్ నెహ్రూ వివరించుటతో, శాసనసభ్యులందరూ ఈ విధానమున కామోదమునే వెలువరించిరి.

తాటస్థ విధానము ఆదర్శప్రాయమే సాధ్యమగుచో అవలంబించదగినదే. అమెరికా, ప్రథమ ప్రపంచ సంగ్రామము వరకూ, దాదాపు రూజ్వెల్టు అధ్యక్షుని ప్రబలమైన వెలుగుడునంత వరకుకూడా, తాటస్థ విధానమే అవలంబించినది. ఆ విధానమువల్లనే ద్వితీయ ప్రపంచ సంగ్రామము నాటికి, బలీయ రాజ్యముగా తయారయినది రూజ్వెల్టు అవలంబించిన విదేశాంగ విధానముతో, ప్రపంచ అగ్రరాజ్యములలో ప్రథమస్థానము ఆకర్షణీయముగకన్పడి, తాటస్థమును వదలుకొని, ప్రపంచ అగ్రరాజ్య స్థానమును,

“స్వయాభూ” యన్ని ట్లాక్రమించుకొనినది కేవలమూ ఆర్థికవ్యవహారముగా, సామాన్యదేశముల కిచ్చుచు వచ్చిన ఋణపణ వ్యవహారము లన్నియు, ఆయా దేశముల రాజ్యాంగ వ్యవహారముల జోక్యము కల్పించుకొను రాజకీయవ్యవహారముగ మార్చివైచినది కమ్యూనిస్టుకూటమి కెదురుకూటమి తయారుచేయుటలో తన యీ విధాన మవసర మని ఋజువు చేయ ప్రయత్నించుచున్నది. అటు రష్యా, ఇటు అమెరికా కూడ తమ పూర్వానుభవమునుబట్టి, సహజముగ శక్తిగల స్వయంపోషక దేశములు, తాటస్థ విధాన మవలంబించిన, తమకన్న బలీయము లవగలుగు ఆపదను గుర్రెరిగి, ఏ దేశమూ తాటస్థవిధాన మవలంబింపలేని స్థితిని కల్పించుటకే త్వర పడుచున్నవి. దీనికై తృతీయప్రపంచ సంగ్రామభీతిని గాలిలోకి వదిలి, అట్టి సంగ్రామము రాదన్న బైటి పలుకులతోనే “వచ్చితీరు నన్న” ధ్వజార్థము కల్పించి, దేశముల విదేశాంగవిధానములపై తమ ప్రభావమును పరపించుకొనుచున్నవి.

తటస్థవిధాన మవలంబించవలె నన్న భారత దేశము తను స్వయంపోషకము కాగల్గి యుద్ధావసరముల మాట యెట్లున్నను, అధమము శాంతికాల జీవితావసరములవరకైనను అగ్రరాజ్యములపై ఆధారపడకుండా నిలువ గల్గినచో మాత్రమే, ప్రత్యక్షముగ యుద్ధము సంభవించు సంతవరకైనను తాటస్థము నిలబెట్టుకొనుటకు వీలు కలుగును. ఆహారధాన్యదులకు పరదేశములపై ఇకపై సంతగా నాధారపడకుండుటకే నిశ్చయించుకొంటిమని పండిట్ నెహ్రూ వివరించెను. ప్రాథమికావసరములలో, ఈ స్వతంత్ర స్థితిని సాధించుకొగల్గునంత దాక మన విదేశాంగసీతిలోని తాటస్థమునకు విలువ ఎంతటిదో, మనము నిర్ణయించుకొగలుగుట కష్టము.

కులప్రాతినిధ్యము

ప్రభుత్వ ఉద్యోగములందు కులాలవారి ప్రాతినిధ్యవిధానము నకు స్వస్తి చెప్పిన బాగుండు నని కొంత కాలముక్రిందట భారత ప్రభుత్వము మద్రాసు ప్రభుత్వము నకు సూచించియుండెను ఆ సూచనకు మద్రాసు ప్రభుత్వము వైముఖ్యము కనుపరచినట్లు అప్పటిలో అనుకొనిరి కులాలవారి ప్రాతినిధ్య సూత్రము అంతరించవలెనని శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథంగారు రాష్ట్ర అసెంబ్లీలో తీర్మానము ప్రతిపాదించి సన్నద్ధులైరి కాని ఏ కారణముననో వారు దానికి ఇప్పటివరకు ఉపక్రమింప లేదు. వారి తీర్మానమువల్ల అభివృద్ధి భావబద్ధులైన వివిధ వర్గీయులనే కులు సానుభూతి కలిగియుండిరి. బహుశః మంత్రివర్గవైఖరి తమ కనుకూలముగ నుండబోదని వారు వెనుకాడి యుండవచ్చును.

ప్రస్తుతము భారత ప్రభుత్వ సమాచారశాఖా ఉపమంత్రి ఆర్. ఆర్. దివాకర్ గారు ఆమధ్య ప్రభుత్వ ఉద్యోగములందు కుల ప్రాతినిధ్య విధానము పోవలె నని, అందుకుగాను, దరఖాస్తు ఫారములందు కులమును తెలుపు పద్ధతిని తొలగించవలె నని అధినివేశ పార్లమెంటులో తీర్మానము ప్రతిపాదించిరి. అయితే ఈ అంశమును గురించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వముల అభిప్రాయములు తెలిసికొనవలసి యున్నదని చెప్పి, అసలీ అంశమును విచారించుటకు ఒక కమిటీని నియమించిరి. శ్రీ దివాకర్ గారి నే ఆ కమిటీకి అధ్యక్షులుగ నియమించిరి. ఆ రాష్ట్ర ప్రభుత్వముల అభిప్రాయవైఖరులను తెలిసికొనుటకు, బొంబాయి, మద్రాసు ప్రభుత్వముల ప్రధాన కార్యదర్శులను దివాకర్ కమిటీయందు సభ్యులుగ చేర్చుకొనిరి.

శుక్రవారము మద్రాసు మంత్రివర్గము దివాకర్ తీర్మానమును చర్చించినట్లును, దానికి వైముఖ్యము తెలుపుచు తీర్మానించి నట్లును తెలియవచ్చినది కుల భేద నిర్మూలనమొదనే భారత భవిష్యత్ షేమాభివృద్ధులు ఆధారపడినట్లు మంత్రివర్గము విశ్వసించినట్లును, అయితే, ప్రస్తుతము అనేక కులములవారు వెనుకపడి యున్నందువల్ల, వారికి ఉద్యోగములందు తగినంత ప్రాతినిధ్యము లేనందువల్ల, తాము విశ్వసించిన ఉత్తమాశయమును జయప్రదముగ సాధింప ప్రస్తుతము కుల ప్రాతినిధ్యమును నిర్మూలించుటవల్ల సాధ్యపడదని తలచినట్లు తెలియచున్నది. ఈ పద్ధతి తొలగించవలెనని ప్రస్తుతమున్న ఆయా కుల

ములవారి కున్న ఎక్కువ ప్రాతినిధ్యము సమసిపోయి, సమానత్వము ఏర్పడువరకు ప్రస్తుత విధానమే సాగవలెనని, సమానత్వము సిద్ధించినంతనే ప్రస్తుతమున్న పద్ధతికి స్వస్తి చెప్పవచ్చునని భావించినట్లును తెలియచున్నది.

మంత్రివర్గసిద్ధాంతికరణ విచిత్రముగ కనుపడక మానదు. కావలసినది ఉదాత్తమైన సూత్ర ఆచరణగాని, వేరు కాదు “వెనుకబడినవా” రనిన, దానికి నిదర్శనము ప్రభుత్వమునందు ఉద్యోగములు లేకపోవుట కాదు. ఆత్మాభివృద్ధికి తగినన్ని అవకాశము లున్నవా లేవా యని మాత్రమే ఆలోచించవలసినది. వాస్తవమునకు ఒక హరిజనులకు తప్ప వెనుకబడినవా రని మరొకరినిగురించి చెప్పటకు వీలులేదు.

ఈ కులప్రాతినిధ్యము ఉద్యోగములందే గాక, కళాశాలలందు చదువుకొనుటకు విద్యార్థులకు స్థానము లిచ్చుటయందుకూడ అమలుజరుపబడుచున్నది. ఈ విధానమువల్ల సంఘాభివృద్ధికి పరోక్షముగ ఎంత అవకాశము జరుగుచున్నదో వేరుగ చెప్పవలసరములేదు. ప్రతిభావంతుడైన విద్యార్థి యొక్క సేవ ఉత్తరోత్తరా సంఘమునకు లభించకుండా పోవుచున్నది అంతేకాక ఈ విధానము వల్ల సంఘ సామరస్యమునకుగూడ అవకాశము కలుగుట నిక్కము.

ఈవిధానము అవలంబించుచు సంఘ సామరస్య ముండవలెనని దినమూ మంత్రులు ఉద్యోగించుటలో గల ఔచిత్యము కనుపడదు వారి పక్షపాతవిధానమే సామరస్య నిర్మాణమునకు విరుద్ధము కాబట్టి దానిని మార్చుకొనుట అవసరము.

వైన చెప్పినట్లు అభివృద్ధిచిహ్నము ప్రభుత్వ ఉద్యోగములు కాదు. అదేనని ప్రభుత్వము విశ్వసించిన ప్రభుత్వ ఉద్యోగములందు కులప్రాతినిధ్య విధానము అవలంబించుట కొంత సమర్థనీయమైనను, కళాశాలలందు స్థానములను రేషను చేయుట ఎవ్వధముగను సమర్థనీయము కాదు విద్య వచ్చిన ఈ రాష్ట్రమునందు కాకపోయిన మరొక రాష్ట్రము సంపదైనను, ప్రభుత్వ ఉద్యోగము సంపాదించుకొనవచ్చును. లేదా, సొంతముగ వ్యాసంగము చేసికొనవచ్చును. ఏదైనను, కాంగ్రెసు ప్రభుత్వమున్న ఈ రోజులందుకూడ ఈ విధాన ముండుట ఆశ్చర్యము “అభివృద్ధిని” గూర్చి వారి భావములు విచిత్రముగ కనుపడక మానవు.

భారతదేశవిషయాలు

గాంధీయ సౌభ్రాతృత్వం, సర్వోదయ సమాజం

సర్వోదయ సమాజం ఆధ్వర్యంలోని రాజేంద్రప్రసాద్, హోరేస్ అలెగ్జాండర్, అగథా హరిసన్ ప్రభుత్వ ప్రపంచసాత్విక తత్వవాదుల సమావేశాన్ని భారతదేశంలో జరిపి, గాంధీజీ శాంతి, అహింస, సత్యసిద్ధాంతాలను ప్రపంచంలో అన్ని దేశాలలోనూ ప్రచారం చెయ్యడానికి నిశ్చయించారు.

సర్వోదయ సమాజం ఈవారం గురుకుల వారాలు రాజేంద్రప్రసాద్ అధ్యక్షత క్రింద సమావేశమయింది ఆచార్య విశ్వభా భావే, కాకాకల్లెర్, ఆచార్యకృపానీ, కిశోరీలాల్ ముఖావాలా, శంక రావ్ దేవ్ మొదలగు గాంధీజీసేవాగ్రామ ఆశ్రమవాసులలో ముఖ్యులు సమావేశంలో పాల్గొన్నారు.

గాంధీజీ ప్రత్యక్ష సేవాభాగ్యం పొంది పునీతమైన భారతావని ప్రపంచాని కంకటి సంఘ జీవనంలో మార్గదర్శకం కావలసి ఉన్నదని రాజేంద్రప్రసాద్ అధ్యక్షోపన్యాసంలో చెప్పారు. దేశంలో అవినీతి, స్వాధీనం, లాభం, లంచగొండితనం, అన్యాయార్జన, అన్యాయ వర్తకవాదపాఠాలు ప్రబలిఉన్న ఈకాలంలో, గాంధీజీ ఆదేశించిన త్యాగశీలం, సత్యనిరతి ప్రచారం చేయవలసిన అగత్యం కలిగింది.

లక్ష్యం మంచిచైతన్యపటికీ సాధనవిధానం యోగ్యమైనదిగా ఉండి తీరాలని గాంధీజీ ఆచరణపూర్వకంగా నిరూపించారు. తేనినో ఫలితాలు విపరీతంగా ఉండక తప్పదని నిరూపించారు. ఈ సిద్ధాంతం తిరిగి మన జీవితరంగాన్ని టిలోనూ ఆచరణయోగ్యమైన దని నిరూపించవలసిన అగత్యం కలిగింది. ముఖ్యంగా మన రాజకీయరంగంలోనూ, వర్తకవాదపాఠాలలోనూ ఇది ఇప్పుడు లోపించింది.

మానవుడు తనతోటి మానవుని మానవునిగా పరిగణించడమే ఆచరణపరమైన సాంఘిక వ్యవస్థలో మానవుడు తిరిగి యోగ్యస్థానాన్ని పొందాలంటే గాంధీజీ సిద్ధాంతాల్ కేరణ్యం. ఈ సిద్ధాంతాలు సర్వమానవులూ, జాతిమతవర్గ వివక్షత లేకుండా ఎప్పుడూ ఉత్తమ శక్తి కలుగుతాయి.

మానవుని మానవుని వేరుపరిచే భేదాలను నశింపచేయాలని హోరేస్ అలెగ్జాండర్ అన్నారు. సంకుచిత జాతీయ దృక్పథంలనే హింసాప్రవృత్తి కలుగుతోంది. తద్వారా యుద్ధాలు సంభవిస్తున్నాయి. అందులకు ప్రపంచంలో శాంతిని సాధించాలంటే గాంధీజీ అహింసాసిద్ధాంతమే కేరణ్యమని శంకరావ్ దేవ్ అన్నారు.

సంవత్సరాంతానికి ప్రపంచ సాత్విక తత్వ వాదుల సమావేశం భారతదేశంలో జరపడానికి ఏర్పాట్లు చెయ్యవలసిని హోరేస్ అలెగ్జాండర్ ప్రకటించారు. పాశ్చాత్యదేశాలు హింసా పూరిత సంఘర్షణతో విసుగెత్తిపోయినవి ఒక్క తరంలో రెండు ప్రపంచ వ్యాప్త సంగ్రామాలు గడిచాయి. మాడో సంగ్రామం గుండుకు వస్తున్నది అందువల్లనే లోకమంతా గాంధీజీ సందేశం కోసం ఆదర్శం కోసం భారతదేశాన్ని కేరణ్యం కోరుతున్నాయి అన్నారు అలెగ్జాండర్. గాంధీజీ ఆశ్రమవాసులు ప్రపంచమంతా తిరిగి ప్రచారం చేయాలని మిస్ అగథా హరిసన్ సూచించారు.

రాజేంద్రప్రసాద్ గాంధీజీని గంగా ప్రసంతిలో పోల్చారు. జనులు ఆ ప్రసంతినుండి ఎవరి తాపతును బట్టి వారు అంతంతగా పవిత్ర నీరం తీసుకుపోతారు. అనుభవించడానికి అందరికీ సమానమే కున్నది. సర్వోదయ సమాజం కూడా అట్టి ప్రసంతి యని చెప్పారు. గాంధీ యాదర్శాల రూపంలో ఇది ప్రపంచమిందు. ఈ ప్రసంతి ఎవరి స్వేచ్ఛాగతిని నిరోధించదు. ఎవరూ ఈ ప్రాత్యాన్ని నిరోధించనయ్యిందని “సర్వోదయ సమాజం ఒక సంస్థ కాదు అది లోకవ్యాప్తమైన గాంధీయ సౌభ్రాతృత్వభావం” అని రాజేంద్రప్రసాద్ అన్నారు.

చెన్నపట్నం మీకే

చెన్నపట్నం మీకే ఇచ్చేస్తానని మంత్రి గోపాలరెడ్డిగారు మాట ఇచ్చేవారు. తమిళులకి ఇంకేం, గోపాలరెడ్డిగారివంటి ఉదారహృదయుడు, నీతివంతుడు వివేకి మరొక డున్నాడా? అని తమిళనాయకులు, పత్రికలు ఒక్కపెట్టున ప్రోత్సహారాలు ఆరంభించారు. తెలంగాణకు అందర్ని అణిచేకాడు గోపాలరెడ్డిగారన్నారు కామరాజునాథార్ గారికి గోపాలరెడ్డిగారిపైన వాత్సల్యం మరొకమెట్టు పైకెక్కింది. నాథార్ గారి దయ ఎవరిమీద ప్రసరిస్తుందో వారిదే రాజ్యం అని మన మంత్రులందరికీ సువిదితమే.

ఏమయితే సేం, ఆస్తిలో భాగం లేదని అన్నే అంటే ఇంక తమ్ముడికేంబుకు? చెన్నపట్నాన్ని తమిళుల కివ్వవలసి వస్తుంది కాబట్టి తెలుగు వారికి వారు పరిహారం చెల్లించవలసివస్తుంది. అందువల్ల రెవిన్యూ రిజర్వు నిధినిండుగా ఉంచాలన్నారు గోపాలరెడ్డిగారు కాసనసభలో.

ధార్ కమిషన్ నివేదికనుంచి ప్రభుత్వం అభిప్రాయం ఏమిటని ఒక కాసన సభ్యుడు ప్రశ్నించాడు. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజన వెంటనే జరపాలని కోరుతూ గతసంవత్సరం ప్రభుత్వమే కాసనసభ్యుల ప్రతిపాదించి తీర్మానం ఆమోదింపచేసింది.

కాసనసభలో చర్చ జరిపించి తీర్మానం చేయించినవారు, ధార్ కమిషన్ నివేదికపై కూడా చర్చ జరిపించలే దేమని సందేహించడంలో వింటేమీ లేదు. కాని ఆ ప్రశ్నకి కాసన సభలో గోపాలరెడ్డిగారు సమాధానమిస్తూ, కేంద్రప్రభుత్వంగాని రాజ్యాంగపరమత్తుగాని నివేదికపైన అభిప్రాయం తెలుపమంటే అప్పుడు తమ అభిప్రాయం తెలపగలరని చెప్పారు.

దీనివల్ల భాషారాష్ట్రాల విషయమే మన మంత్రివర్గ వైఖరి ఎలావుందో, మొదటితీర్మానం ప్రతిపాదించడం మనఃపూర్వకమైనదో, లేక ప్రజల్ని మోసగించడానికి చేసినదో సులువుగా తెలిసిపోతుంది.

కులతత్వం...

దేశానికి స్వాతంత్ర్యం స్వపరిపాలనా వచ్చాయి అందరూ స్వేచ్ఛని సరిసమానంగా అనుభవించవచ్చని కాంగ్రెస్ ప్రీతి సందేశమిచ్చింది. అందరినీ సమానంగా పరిగణిస్తామని మాట ఇచ్చింది. “అగం రాగండి ఒక్కవిషయంలో తప్ప” అన్నారు దక్షిణాదిని కొందరు నాయకులు. “మేం బ్రాహ్మణుల్లో చదువుల్లోనూ, ఉద్యోగాల్లోనూ పోటీచెయ్యలేం కాబట్టి, వానిలో సానాల్ని బ్రాహ్మణులకిన్నీ బ్రాహ్మణేతరులకిన్నీ, హరిజనులకిన్నీ అని కేటాయించి పాత కులనిష్ఠత్వాన్ని అనుసరించాలంటున్నారు బ్రాహ్మణేతర నాయకులు.

మన మంత్రివర్గం తుచతప్పకుండా ఈపదతే అనుసరిస్తోందే. ఈ ఉద్యోగాలకోసం కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కూడా ధిక్కరించింది.

హరిజనుల విషయంలో తప్ప కుల భేదాల్ని ఉద్యోగాల సందర్భంలో గాని, ఏ ఇతర సందర్భంలో గాని పాటించవద్దని భారత ప్రభుత్వం ఇటీవల ఆదేశించినా, మన ప్రభుత్వం మన్నించలేదు. కుల నిష్ఠత్వి అవసరమే అనవసరమే విచారించడానికి గాను భారతప్రభుత్వం దివాకర్ గారి అధ్యక్షతక్రింద ఒక కమిటీని నియమించింది. ఈ కుల నిష్ఠత్వి అమలులో ఉన్నది ఇప్పుడు మద్రాసు బొంబాయి రాష్ట్రాలలో మాత్రమే. ఉభయ రాష్ట్రాలు ప్రభుత్వ కార్యదర్శుల్ని ఈ కమిటీ సహాయానికి పంపాయి. దివాకర్ కమిటీ కార్యకలాపాలు మన మద్రాసు ప్రభుత్వానికి నచ్చ లేదని అందువల్ల మంత్రివర్గం ఈవారం సమావేశమై ఈ సందర్భంలో ఎవరి ఆదేశాన్ని పాటించలేని స్థితిలో ఉన్నామని చెప్తూ, దివాకర్ కమిటీ వైఖరిని విమర్శిస్తూ

ఒక తీర్మానం చేసింది. మా కుల నిష్ఠత్విలోకి రావద్దని దివాకర్ కమిటీకి ఖచ్చితంగా చెప్పారట.

అందరం సమానంగా ఉన్నప్పుడు ఈ లేదా లేదు కంటే, కాదు-కాదు, ఈ విషయంలో మాత్రం ఇంకా మేం “పెనకపడ్డ జాతులమే” అంటున్నారు. హరిజనులకి స్థానాల సంఖ్య ప్రత్యేకించడంలో ఆరం ఉండి కాని ఇందులో ఆరం లేదే అని చెప్పబోతే, ఇలా ఉండకపోతే దేశంలో అరాజకం వస్తుంది బెదిరిస్తున్నారు.

హరిజనుల్ని ముందుకి గంటవలసిన అవసరం ఉందని అందరూ అంగీకరించేదే ఒక ఊళ్లో ఉన్నా వారు మిగతావారితో కలిసి వెలిసి తిరగడం లేదు. చదువులకి వారికి తాపతు లేదు. అందువల్ల అది అవసరమే కావచ్చును. కాని అగ్రవర్ణ బ్రాహ్మణేతరులకి, బ్రాహ్మణులకి ఎందులో లేదా వుందని వారు ప్రత్యేకిస్తానా అని కోరుతున్నారో వారికే తెలియాలి. పెద్ద ఉద్యోగాల్లో కాని, చిన్న ఉద్యోగాల్లో కాని, చదువుల్లో కాని వారు బ్రాహ్మణులతో సమానస్థాయిలోనే ఉన్నారు. న్యాయవాద, వైద్యవృత్తుల్లో సమానంగా ఉన్నారు. వర్తక వ్యాపారాల్లో బ్రాహ్మణులే వెనక పడి ఉన్నారు. ఉపాధ్యాయుల్లో వారే అధిక సంఖ్యాకులు. ఇంక వారు బ్రాహ్మణులతో సమానంగా లేనిదెక్కడ?

చిరువుల్లో పోటీ చెయ్యలేరనడం మహాపచారం. ఇది రఘుపతి వెంకటరత్నం నాయకుడు గారు, కూర్మా వెంకటరెడ్డిగారు, కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు మొదలైన మహానుభావుల్ని అవమానించడం కాదా? వీరే కులనిష్ఠత్వి ఆధారంపైన ఇంత విజ్ఞానం ఖాళి అర్థించారు?

ఉద్యోగా లివ్వడంలోనూ, ఇప్పించడంలోనూ, పై ఉద్యోగాల్లో వెయ్యడంలోనూ, కాలేజీల్లో స్టీల్ ఇప్పించడంలోనూ స్వకులస్తులకి సహాయపడటంలో బ్రాహ్మణేతరుల్లో ఏ వర్గమూ బ్రాహ్మణులకి తీసిపోదు. ఇందులో బ్రాహ్మణులను మించి బ్రాహ్మణేతర అగ్రవర్ణాల వారు కోరతగిన దేమింది?

తెలుగుదేశంలో కులతత్వం, కులద్వేషం కొన్ని సందర్భాల్లోనే ఉంది గాని సర్వత్రా లేదు. ఉద్యోగాలన్నీ సమయంలోనూ, సానికబోర్డుల ఎన్నికల్లోనూ అవి తలెత్తుతూంటాయి గాని ఇతరత్రా అంతా కలిసి మెలిసే తిరుగుతూ ఉంటారు. కాఫీహోటల్ కులతత్వాల్ని సగం రూపుమాపాయి. రెడ్డిగారికి చాదరిగారి మీదెంత ప్రీతి కాస్త్రీగారిమీదా అంతే ప్రీతి. ఈ లెక్కని తరుక్కుంటూపోతే అగలు గుడివాడ చాదరి గారికి గంటూరు చాదరి గారంటే పడదు. ఈ వీధి రెడ్డిగారికి అవీధి రెడ్డిగారంటే పడదు. ఇంక దేశం అంతటా ప్రతిఒక్కరూ మిగతా అందరినీనా కత్తు పెట్టుకున్నట్లు భావించగలగడం ఎలా సాధ్యం?

అయితే ఇంకా ఈ కులనిష్ఠత్వి నెందుకు పట్టుకు వెళ్తున్నారో సుఖం మరిగిన పెద్దమనిషి ఆ సుఖాన్ని సామాన్యంగా విడిచి పెట్టలేదు. విడిచిపెట్టమని హితవు చెప్పినవాడు క్షత్రువాతాడు. కాని ఈపదతిని నిరంగా ఉంచడం కల్గ లేని కులద్వేషాల్ని నిజంగా తెచ్చిపెట్టడం మాత్రం సంభవిస్తుంది. ప్రతికులం అస్వకులాన్ని టిపైనా కత్తి గట్టడం జరుగుతుంది. దేశం అధోగతిపాతాతుంది. నిత్యం కష్టపడి జీవనోపాధి ఆర్జించుకునేవారిలో బ్రాహ్మణుని అధికత వీమంది? బ్రాహ్మణేతరుని హీనతేమింది? ఈ హెచ్చుతగ్గులున్నాయనుకునేవారిని మూర్ఖులని చెప్పి ఊరుకోడానికి కూడా వీలులేదు. అరాచక వాదులు బిబ్బంభించకముందే దేశాన్ని చక్క బెట్టుకోకపోతే చివరికి అనుభవించేవారు ప్రజలే. ప్రజలు అంటే మన మంత్రివర్గభాషలో, పద్నాలుగంట ఎనిమిదిమంది బ్రాహ్మణేతరులు, ఇద్దరు బ్రాహ్మణులు, నలుగురు హరిజనులు అన్న మాట.

వెర్రితలలు

ఫిర్యా అభివృద్ధి కార్యక్రమాన్ని ఆమలు జరపడంలో ప్రజాభిప్రాయాని కనగణంగా నడవాలనే సదుద్దేశంతో, ఫిర్యాల్లో ఫిర్యా కాన్సిల్స్, వానిపై సతా లా కా కాన్సిల్స్, ఆపైన జిల్లా కాన్సిల్స్, అన్ని పైన రాష్ట్ర కాన్సిల్ నిర్మించగలరని మద్ర

ప్రభుత్వం ప్రకటించేసింది. ప్రజల్లో నిర్మాణ కార్యక్రమంపట్ల, గ్రామజీవన వికాసంపట్ల ఆసక్తి కలగచేయడం చాలా ఉత్తమమైన సూత్రమే. కాని కాంగ్రెస్ సంస్థ ప్రజల్లో నిర్మాణకార్యక్రమాన్ని ప్రచారం చెయ్యవలసిన పద్ధతి ఇదేవా? గ్రామసులకు వాస్తవాధికారం లేని పదవులు ఇచ్చి గ్రామసీమల్లో లేనిపోని కత్తులు తెచ్చిపెట్టినట్లువుతుంది. ప్రస్తుతం మంత్రి పదవుల్లో ఉన్నవారు మంత్రులు కాకపూర్వం ఆహారసంఘాల్ని ఏ నూత్రంపైన విమర్శించారో మరిచిపోయినట్లున్నారు. కాంగ్రెస్ లో వీరి కలు తెచ్చినది ఆహారసంఘాల్లో నన్నారు. ఆ సంఘాలకు ఇంకో అంకో నిర్ణయాధికారాలైనా ఉంటే విప్రజలు ప్రస్తుతమంత్రుల విమర్శల్ని వ్యాఖ్యానాల్ని మరిచిపోవచ్చే సమయానికి, వానిని తిరిగి సృష్టించారు. ఇప్పుడు ఆ సంఘాలకు నిర్ణయాధికారం కూడా లేదు. గ్రూప్ బలాలను సుస్థిరపరచుకోడానికి ఇదొక ఎత్తని ప్రత్యర్థులు విమర్శించారు. అదిచాలక ఇప్పుడు ఇంకొక తెర ఫిర్యా కాన్సిల్స్ వగైరా సృష్టించున్నారు.

వాస్తవాధికారం లేని పదవులపట్ల ఎటువంటి అసరం ఉందో కాంగ్రెస్ వాదులకు తెలియనిది కాదు. బిటిఎ పాలకులున్నంతకాలం సానిక స్వపరిపాలన కేవలం నామమాత్రమేననీ, నామమాత్రపదవులపట్ల ప్రజల్లో కత్తులు పురికొల్పడం తప్ప ప్రయోజన మేమీ ఉండదనీ అప్పుడు విమర్శించారు. ఇప్పుడు కాంగ్రెస్ వారికి పాలనాధికారం మాస్తగతం కాగానే సానిక స్వపరిపాలనా సంస్థలకు వాస్తవాధికారం ఇవ్వవలసినమాట మంత్రులకి గాని, కాసన సభ్యులకి గాని జ్ఞాపకం రావడం లేదు.

ఆహారసమస్య విషయంలోనూ, ఫిర్యా అభివృద్ధి విషయంలోనూ కొత్త కొత్త సంఘాల్ని సృష్టించడం బదులు పంచాయితీలకు ఒప్పుగించడం మంచిది కాదా? ఈ కొత్తసంఘాల్ని ఎందుకు? ప్రజల్లో కాంగ్రెస్ శాస్త్రసభ్యుల కత్తుల్ని (గ్రూపులు) మరింత శక్తివంతం చెయ్యడమేనని కొందరు అనమానిస్తున్నారు. ప్రజాస్వామ్యానికి పెరితలలు వేస్తోందనుకుంటున్నారు.

స్పోటకం

విదయవాడలో స్పోటకం చెలరేగిపోతోంది. వారానికి దాదాపు రెండువందలు పైగా మరణిస్తున్నారు. రాష్ట్ర ప్రజారోగ్యశాఖ డైరెక్టర్ మాధ్యుగారు స్వయంగా పరిస్థితి గమనించారు. వారు వెళ్లేసరికి అంత ఉధృతంగా లేదనీ, క్రమంగా రోగాన్ని లొంగదీయగలుగుతున్నారనీ వారు చెప్పారు. కాని వారు చెన్నపట్నం తిరిగి రాగానే మల్లీ చెలరేగింది. ఊళ్లో కళాశాలలా, సినిమాలా మానేకారు. ఖుశూచి ఇంత తీవ్రంగా వ్యాపించడానికి కాఫీక్లబ్బులు, భోజనశాల లెంతవరకూ వోడ్వడినాయో డైరెక్టర్ గారు పరిశీలించినట్లు లేదు. పరిశీలించినా ప్రజల కేమీ తెలపలేదు. ఈ హోటల్ లో జరిగే అన్యాయాల్ని సంకరాల్ని అరికట్టడానికి ప్రభుత్వం కాని, స్థానిక స్వపరిపాలన బోర్డులు కాని ఏమిచేశాయో చేయలేదో ఎవరికీ తెలియడంలేదు.

బందరు మున్సిపాలిటీవారు ఒక హోటల్ చాలా పరిశుభ్రంగా ఉందని సంతోషించి గత సంవత్సరం షీల్డ్ ఇచ్చారట. ఆ హోటల్లో బుబులులపైసంతా ఈగలుసుకొని ఉన్నాయి. తినుబండారాలన్నీ పళ్లెలలో మాతలులేకుండా పురిచిఉన్నాయి. ఈగలు, దోమలు, నువ్వులు వానిని పరామర్శిస్తున్నాయి. ఇదేమయ్యా అంటే, వేలు తో షీల్డ్ వంక చూపించాడు. “ఇంక మీ రడగనక్కరలేదండీ” అన్నట్లు.

(20-వ పేజీ కొనసాగుతుంది)

నారసింహలేహ్యము

వింగారు చేర్చబడినది మేహము, విక్లాక, నిత్య త్నవ, తగ్గనస్తమమ హరించి విలమును శాంతిని పీర్వ వృద్ధిని కలిగించు వరప్రసాదము—
20 ముగ దర్శి 9.4.0 బోధక 10 అ
పి.సి.వి.డి.కంపెని వెర్రితేమి-నల్లూరు జిల్లా
బ్రాంచి 7 సేనుమొదటి సిద్ధి, మద్రాసు.

నన్నిచోడ మహాకవి - వస్తుకవిత

శ్రీ తిమ్మావజ్జల కోడండరామయ్య

అక్ష, మధుర, చిత్ర, విక్షరము లని చతుర్విధ కవిత్వలను లక్షణకారులు పేర్కొనిరి ఆంగ్ల కవిత్వాపితామహుడు డీ హాయిస్ తెలుగులను గలిత జెప్పగల డట! ఆశ్వాసాంత గద్యముల శరణోప ప్రసాదానాదిత చతుర్విధ కవిత్వమితల్లి కాల పాని యని కలదు చతుర్విధ కవిత లిది యిట్లు ప్రసిద్ధమై యుండగా నన్నిచోడ మహాకవి కుమారసంభవము కృత్యతరణికలో 'వస్తుకవిత' యని యొక తెలుగు కవిత గ్రంథమును పేర్కొన బడినది. వాని స్వరూపస్వభావము తెట్టి, తత్కవితకుగల ప్రత్యేక గుణము లేవో యందు పేర్కొనబడలేదు నన్నిచోడని కృత్యతరణిక లోని యీ క్రింది పద్యముఁ జూడుడు

శరణధీనిరులు పయోధరములు కొనివచ్చి
కురిసి వారిధియందు గూర్చినట్లు
చేసబడిన విత్తు చేసక ఘంకాంతు
దేర్చి గ్రమ్మడి వెడవెట్టునట్లు
కోహణాచలపతీ కూహించి పరరత్న
సంచయంబున విభూషించునట్లు
తీరార్థి కరి దక్షిణదండంబుల
సెనకంబుగా నర్చుకొని వచ్చినట్లు
నింగిముట్టియున్న జంగమ కులయ
వరమునందు గనిన 'వస్తుకవిత'
దగిలి వారియంద నెగడింతు రవికిది
పమున చర్చలిచ్చు పగిదివోలే "

(నన్ని-కుమా-కృత్యతరణిక 49)

జంగమ మల్లి కార్జున గురుగర్భిని వరప్రసాద
మున విత్తుడు పొందిన 'వస్తుకవిత' స్వరూప
స్వభావాదు లెట్టివో యందు తెలియరాదు

పూర్వ కవితల సందర్భమున భారవి మహా
కవిని స్తుతించుచు నితడు భారవి వస్తుకవితా
రచనమున జనారాధితు డయ్యెనని పేర్కొని
వాడు భారవిపై పద్య మిది చూడుడు

"భారవియ 'వస్తుకవిత' ను
భారవియను బరగి రుదయ పర్యతశిఖరం
గ్రాహోహణేంద్రకిలన
గారోహణ వర్ణనల జనారాధితులై

(నన్ని-కుమా-కృత్యతరణిక 20)

రవియు, భారవియు కాంతికి, కవిత్వకు
వందును వస్తుకవితకు పేరుగాంచిరి తొలి యాత
డుదయ పర్యత శిఖరాగ్రారోహణ వర్ణనలచే
జనారాధితు డయ్యెను మల యాత డింద్రకిలన
గారోహణ వర్ణనల నద్భుతముగా వర్ణించి పారక
జనారాధితు డయ్యెను ఇందును వస్తుకవితా
స్వరూపము గోచరము కావులలేదు కాంతికి
రవి యెట్లొక కవితకు - వస్తుకవితకు-భారవి యెట్లు
అనుటచే భారవికవితనుబట్టి వస్తుకవితాస్వరూ
పమును గుఱుతింప గలము

వస్తుకవిత వెలసిన కావ్యములు వస్తుకావ్య
ములు! అదికవి వాల్మీకికుతిసందర్భమునందలి
యీ పద్యము జితగంధము

"కవితా మృతోదయాంబుధి
కవిసజ్జనకునకు * వస్తుకావ్యాబ్జరవికా
గవితారంభంబుల స

త్కవు లభినందింతు రాదికవి వాల్మీకుక

(నన్ని-కుమా-కృత్యతరణిక-17)

వాల్మీకి వస్తుకావ్యాబ్జరవి! సూర్యోదయ
మతో నల్లులు వికసింతు లయినట్లు వాల్మీకి
అడుదయమతో లోకమున వస్తుకావ్యములువెసి
వని ఇందును వస్తుకావ్య మన నిట్టి దని నిర్వ
చింప బడలేదు

వస్తుకవిత జెప్పనవారు, వస్తుకావ్యముల విర
చించినవారు వస్తుకవులు! వస్తుకవీశ్వరుల
కావ్యము లిట్లుండవలె నని నన్నిచోడుడేయాడే
శించినాడు చూడుడు

* మృదురీతి సూక్ష్మ లింపాడవింపమేలిల్లు
భావముల్ నెలమి క్రిడాపహముగ

* ముద్రములలో 'కవిసజ్జనకునకు' అని
యన్నది, వాల్మీకి కవిసజ్జనకుడు అనకన్నచో
కవిసజ్జనకునకు అన్న పద్యంతో విశేషణము
తక్కిన విశేషణములతో బోత్తు గలియక భిన్న
విభజిక మగును కావున 'కవిసజ్జనకునకు' అని
విశ్రేణియంతముగా నుండట నిర్దోషమని భావిం
తము. కవిసజ్జనలలో ఒంగారమువంటివా డని
యర్థము జెప్పకొనవచ్చున

వెలుగుల గమ్మలు మిటుమిట్లు వంగ
గాంతి సుభాసూతికాంతి జెనయ
వర్ణన లెల్లచో వర్ణన కెక్కంగ
రసములు దళుకొత్తి రాలవాణ
దేశమార్గంబులు దేశీయములుగా ని
లంకారము దా నుంకరింప
నాదరించి విని సద్ధి తిశయమున
బుగులు నెమ్మగుమ్మన విధులు నిలుప
వలనదే సమస్త వస్తు కవీశ్వర
నూత్నరుచిరకావ్య రత్న విధి "

(నన్ని-కుమా-కృత్యతరణిక 86)

వస్తుకవీశ్వరుల కావ్యపద్ధతి 'రత్నాలబజారు'
వలె వెలయదగును! కావ్యవీశికి జేరమాడ వచ్చు
వారు బుగ్గులు వారును కావ్య-సువిశ్రేణికడ
వస్తుగౌరవాదికము నాదరముతో విని కావ్యముల
యందలి సదగాతిశయముచే లోగియు శేత
రొక్కము లేనవా రనుటచే-పండితులు సాధా
రణముగా వైశ్యవ్యంబులు కారు కాన-మన
స్సులయందే నిధులు నిలుపుదురు సూక్తి
వైచిత్ర్యము, భావసంపద, కావ్యగుణములు,
నష్టదశవర్ణనములు, నవరసములు ముద్రించదలం
కారములు, దేశమార్గములు కలుగు కావ్యములు
'వస్తుకవీశ్వరుల' చేరచిత్తులై కావ్యవీశిని,
రత్నవీశిని రత్నములువలె నద్గాతిశయసంపన్ను
లగు బుగ్గుల నాకర్షించును

ఇందు రత్నవీశి పరమయిన మహాకవి యర
మును భాసించుచున్నది రత్నవీశిని రత్నవర్ణ
కులు, అగ్రాణిశయసంపన్నులగు ధనికులు రత్న
ముల విలుచుటకై నేతేర వారికి మృదురీతి
సూక్తులచే లిం పాదవింతురు రత్నవర్ణకులు
చూపు నాదరభావము జేరగాండ్రు త్రి చేకూ
ర్చుచు రత్నములు మెఱుగు జిమ్ముచుధనికుల
కన్నలకు మిటుమిట్లు కొలుపుచుండును తద్రత్న
కాంతి చంద్రకాంతి బురడించుచుండును ఆ
యారత్నముల వర్ణములు - వెన్నెలు - వర్ణనా
ర్ణములై భాసించుచుండును వానియందు ర
ములు (నీరు) దళుకొత్తుచుండును దేశీయకు,
విదేశీయకు రత్నములు దేశీయత వాల్చి నాగర
కాలంకారముల బొంగుగ దగియుండును రత్న
వర్ణకుల సరస సంభాషణములూ, రత్నమాల్య
పన్ను గౌరవాదికమున నర్ధాతిశయ సంపన్నులగు
ధనికులు ఆదరములో విని నెమ్మగుమ్మన - నిండు
మనసుతో - నాయారత్నములపై నిలుగున్రమృ
రింతరు రత్నవీశి నిట్లు కదా తీర్చి దిద్ది
వలెను!

ఇందు వస్తుకవీశ్వరుల వస్తుకవితాస్వరూప
మొకింత గోచర మగుచున్నది

వస్తుకావ్యములయందు మృదురీతి సూక్తు
లివి పాదవింపవలయును ఇది తొలి లక్షణము
కావ్యములయందు సూక్తుల ప్రాధాన్యమున
నన్నిచోడజే మందొకచోట నద్దాటించినాడు
చూడుడు

"సరళముగాగా భావములు
జానుజెనుగున నింపుపెంపుతో
విరిగిన వర్ణనలో ఘణితి
పేర్కొననర్థము సూక్తిగల్గ బం
సరముగ ప్రాణముతో మధుమృ
దుత్సరుంబున గండభింప న
క్షరములు సూక్తు లాక్షులకు
గర్జరసాయనలీల గ్రామగాక "

(నన్ని - కుమా - కృత్యతరణిక - 85)

నన్నయ భట్టారకుడు దీనినే 'యక్షరమృత'
యని పేర్కొనెను

"సారమతిం గవీంద్రులు ప్ర
సన్న కథాకలితార్థ యుక్తి లో
నారసి పేలు నా నితరు
లక్షర రమ్యత నాదరింప నా
నారుచి రారసూక్తి నిధి
నన్నయభట్టు తెలుగునకా మహా
భారత సంహితా రచన
బంధుర డయ్యె జగద్ధితంబుగకా,"
రుచిరార సూక్తులతో దన రచనమును వెల
యించియక్షరమృతను సాధించి, కావ్యము

తీర్చి నన్నయ 'రుచిరారసూక్తినిధి' ను యి
నాడు

'సరళమితు , పద్యం పరిమేళ్యమని తెం
సూక్తి వైచిత్రీ నొక్కొక్కగా బా
అని శ్రీ నానుడును సూక్తివైచిత్ర్యముపై
గౌరవము నెఱుగినాడు
కవిత భావసంపన్నమై పరితోషప్రదమై
భావశరణుల నొర్పుచు గన్నల వెన్నె
తీయ లయును ఇది వస్తుకావ్యముల కుండవలసిన
రంజన గుణము

కావ్యగుణముల కలిగి యష్టదశవర్ణనాత్మక
మైరిసరితమై యెలగుటకు గూడవ గుణము
నన్నిచోడజే కావ్య మష్టదశ వర్ణనాత్మకమై
యుండునని యిట్లు వాని పేర్కొని నాడు,
చూడుడు

వనజల కేళీ రవిశశి
తనమోదముమంత్రి గతి రతక్షితిపరణాం
బురిది మగుముతు పురో ద్యా
హంగ విరహాదౌత్య వర్ణనాపదశమై

(నన్ని-కుమా-కృత్యతరణిక 44)

సూర్యదేవి కవిత్యమార్గములు దేశీయములయి
ననించునట్లుగ గవిత వెలయించి ముద్రించదలం
కారంపన్నుముగా గావ్యమును సడదరింపం
యును ఇది మహాకవి లక్షణము

ఇట్లు లక్షణసంపన్నమైన 'వస్తుకవిత' జెప్పిన
వారె వస్తుకవీశ్వరులు కవీశ్వరుల రచనము లిట్లు
వస్తుసంపన్నము లయినప్పుడే పండితు లా వస్తు
గౌరవమునకు లోగి యానంక కొఱుగుదురు అట్లు
వారు వస్తుగౌరవముచే తన కావ్యమునైపునకు
నొంగవలయు ననియే నన్నిచోడుడు పండితుల
వినయముతో స్మరించినాడు ఈ పద్యము
చూడుడు

"అలు తెఱిగి వైచయమున
కొఱగెడు నాదీపవ ర్తియును బోలేనిది
వైచిత్రీ 'కృతివస్తుపితికి'
వజ్రలగ మది నొఱుగు విబుధరస్మయ దుభుక "

(నన్ని-కుమా-కృత్యతరణిక 26)

పూర్వోదాహృత పూర్వ కవిస్తుతి పద్యముల
యందు వాల్మీకియు, భి రవియు వస్తుకవు లని,
వారిది వస్తుకవిత యని నన్నిచోడుడు పేర్కొని
నాడు నన్నిచోడని పద్యములబట్టి వాల్మీకి
రామాయణమున భారవి కిరాత గుణీయమును
వస్తుకావ్యము లని పేర్చుచున్నది రామాయణ
మున, కిరాతాక్షునీయమును మహాకావ్యము లని
మనము పేర్కొనచుండుము కావ్యలక్షణములు
అష్టదశవర్ణనానకము ఆ కావ్యములయందు వెల
యుటచే నవి పురాణములకంటె నన్నములై
కావ్యత్వమును బొంది కావ్యములయినవి పురాణ
ములు సర్వప్రతిపాదకములై అనేకోపాఖ్యాన
సహితములై, యనేక రాజబుష్పింశో చరితాది
వృత్తవాసితములై వెలయుచుండును పురాణ
ములు భిన్నవస్తు ప్రతిపాదకములై యా భిన్న
వస్తువుల సంగతితో నేకవస్తువుగై వాసిం
చున కావ్యము లట్లు గాక యేకవస్తుప్రతిపాదక
ములు రఘువంశాదికావ్యములు పురాణముల
వగాక యేకరాజవంశచరిత్రమునే తెలుపుచు
పురాణములలో గానరాని యష్ట
దశవర్ణనలు, నిసనిర్వహణము, అలంకార సమలం
కరణము, జైచిత్రీశ్చయ కలిగియుండును
పురాణములలో గొన్నియెడల వాచితి శాసించి
నను లోపపవచ్చునుగాని కావ్యముల నట్లు
కాదు జైచిత్రీ కావ్యములకు జీవగట్టు ఇట్లు
కావ్యములు పురాణములకంటె భిన్నములై,
స్వతంత్రములై విలక్షణ లక్షణములతో
నొప్పుచున్నవి రామాయణ కిరాతాక్షునీయము
లేక వస్తుప్రతిపాదకములై వెలయుటచేత,
కావ్యములలో వస్తుప్రాధాన్యమును నూచించు
టకై నన్నిచోడుడు ఆ కావ్యములను వస్తు
కావ్యములని, వారిది వస్తుకవితయని పేర్కొనెను

* ముద్రములలో 'రతక్షితిపరణాంబునిధి'
యని 'విరహసూత్య' యని కలదు క్షీతిప, రణ
యనియు విరహాదౌత్యయనియు నద్దోచితముగా
సవరింపబడినది

ఈ వస్తుకావ్యములలో 'మ రండు తెఱుగు లన్నట్లు
న్నవి సూర్యవస్తుకావ్యము, వ్యక్తవస్తుకావ్య
ములు నతో నన్నిచోడని యీక్రింది పద్యము
చూడుడు

"క్రమమున సుద్భట డగు గవి
శ్వము మెఱయ నుమారసంభవము సలంకా
రము గూఢవస్తుమయ కా
వ్యముగా సూర్యల చెప్పి వారు మెచ్చించెకా "

(నన్ని - కుమా - కృత్యతరణిక-21)

ఉద్భటులను కవీశ్వరుడు గూఢవస్తుమయ
కావ్యముగా 'మోహ'ల విరచించెను కాన సూర
్య గూఢవస్తుకావ్యము

ఇందుచే భారత భాగవతాది పురాణముల
వలె నన్నవస్తుప్రతిపాదకము గాక యేకవస్తు
ప్రతిపాదకమైకథా స్తప్రాధాన్యముతో వెలయు
చుండటచేత కుమారసంభవము వస్తుకావ్య మని,
యతలిది వస్తుకవిత యని మనము చెప్పకొన
వచ్చును అతడు పేర్కొనిన వస్తుకవితను మనము
పై తీరుననే సమవ్యయపఱచు కొనవలె ను
తనకు పూర్వము వెలసిన నన్నయ భారతము
పురాణ మగుటచేతను, నది భిన్నవస్తుప్రతిపాద
కమై, సంస్కృత పురాణాదులమై మహాకావ్య
లక్షణ విరిహితమై యుండుట
చేతను, తన కావ్యము ఏక వస్తు ప్రతి
పాదకమై, మహాకావ్యలక్షణములతో నష్టా
దశ వర్ణనాదిక సహితమై కథావస్తు ప్రధాన
ముగా వెలయుచుండటచేతను నన్నిచోడుడు తన
కవితను వస్తుకవిత యని ప్రత్యేకముగా నభిమాన
ముతో పలుమాలు పేర్కొని యుండవచ్చును
అతని దృష్టిలోనతడు పేర్కొనిన వస్తుకవితయు
సంస్కృతముహాకావ్య కవితయు తుల్యమే.
ఆంధ్రభారతకవిత పురాణకవిత యని యతని
తలపు గాగోవును

తొలుత పేర్కొనిన ఆ , మధుర, చిత్ర,
విక్షరము లను చతుర్విధకవితలలో నీ వస్తుకవిత
విక్షరకవితలో సంకర్షాగము కావచ్చును
విక్షరకవితలో పురాణకవిత, వస్తుకవిత లేక
కావ్యకవిత, ప్రబంధకవిత మొదలగు కవితా
విభాగములన్నియు సంకర్షాత్మకములగును

కుమారసంభవము వస్తుకావ్య మనగానే
యందలి వస్తువేదీయని నిజానపాడమును కుమార
సంభవ మహాకావ్యమందలి కథావస్తువు కుమారో
త్పత్తి, తారకాసురసంహారము పారిజాతాప
హరణములో నంది తిమ్మనకు పత్ర నన్నిచోడని
కిని కవాస్తవే కొన్ని యం కూలములు కల్పించి
నది కొందఱు మహాకవులే తమ కావ్యములకు
కావ్యత్వము గల్పించు కొనుటకై పని గట్టుకొని
యావశ్యకత యున్నను, లేకున్నను సందర్భము
కల్పించుకొని యష్టదశవర్ణనముల నట్లా భగీ
రథ ప్రయత్నిముల గావించి తమ కావ్యముల
జూప్తింతురు నంది తిమ్మనకును, నన్నిచోడని
కిని కావ్యవస్తువులే యష్టదశ వర్ణనలకును బాధ
నంత పర్యాప్తమకాశముల నొసగుచున్నవి నవ
రస నిర్వహణమునకును వానియంద వ కా శ
మున్నగి కవిత క్రొత్తగా రసనిర్వహణము
నకై కావ్యవస్తువునందు మార్పులు గావించు
కొంట యను గ్రహచారము తప్పినది!

నన్నిచోడ డిట్లు వస్తుప్రసాదితమయిన పదవ
కాశముల సరిగా వినియోగపఱచుకొని వస్తు
ప్రధానమయిన తన రచనముచే గావ్యమున
వస్త్యాధిక్యమును నిరూపించినాడు

నెరసిన వెంట్రుకల ఔషధము

రంగుఘాయనక్కరలేదు ఆయుర్వేదవిశ్వా
తెల్లనిరంగును మార్చి శాశ్వతముగా వెంట్రు
కలకు నలుపుచున్న గుణం కానిదో డబ్బు
వాపసుచేయబడును తెలుపు కొంచెమెయ్యండిన
రూ 2-8-0 మద్యరకమై యుండిన రూ 3-8-0
పూర్తిగాయుండిన రూ 5-0-0

గమనింపు - ఇది మెదడుకు కంటికి మంచి
ఔషధం నిచ్చు ఔషధము

Dinrakshak Aushadhalaya,
No. 214 P. O. Rajdhanavar (Hazaribagh.)

వర్గరహిత వ్యవస్థ కోసం

జనతా ఎక్స్ ప్రెస్

శ్రీమతి లక్ష్మీమీనన్

నేను గాల్వియర్ ప్రయాణమై వెళ్ళబోతున్నాను. నా స్నేహితురాలు "జనతా ఎక్స్ ప్రెస్"లో పోతున్నాను" అంది జనతా ఎక్స్ ప్రెస్ అంటే? ఎప్పుడూ వింటేనే! ఆలోచించాను గుఱంగా, విశాలంగా జనసమ్మర్థం లేకుండా, ప్రయాణం చెయ్యగల రని ఎంతో ఎప్పుడో చెప్పినమాటలు జాగ్రత్తం వచ్చాయి. ఆ దివ్యశక్తి గురించిన కలలకూడా శాపకం వచ్చాయి.

అసలు అటువంటి రైలు ముందేశం కోసం ఎప్పుడైనా నడుస్తుందా? నిల్వో ఏరో ప్రకటనలు జ్ఞాపకం వచ్చాయి. మూడోతరగతి ప్రయాణీకులు కూడా పరువులు పరిచిన బల్లపైనే కూర్చుని, కావలసిన స్త్రీ పడకునికూడా, పంకాల కింద ప్రయాణం చెయ్యవచ్చునన్నారు. పెట్టెల్లోనే తాగడానికి మంచినీళ్ళుకూడా వారుకుతాయి. అవి డీలక్స్ పెట్టెలన్నారే. ఇప్పుడు జనతా ఎక్స్ ప్రెస్ అంటే? ప్రజలదే! ఈ ఎక్స్ ప్రెస్! ఇంక దీన్నిగురించి మనస్సు పరిపరి విధాల పోయింది.

సరే అనుకున్నాను. నేనూ, కమల పామ్మ రైల్వేజంక్ షన్ వద్దకు వచ్చాం. తీరానికి వెళ్ళుతున్నంత ఉత్సాహంగా ఉంది.

అంతా జనతా ఎక్స్ ప్రెస్ అంటే జనతా ఎక్స్ ప్రెస్ అని ఎంతో ఆహ్లాదంగా మాట్లాడుతున్నారు. తీరా చూస్తే ఉత్సాహంతో నీరై పోయింది. ఇంతగా పదిమంది నోళ్ళలో ఆహ్లాదంగా తిరిగినమాట జనతా ఎక్స్ ప్రెస్ అంటే ఏమిటో అనకునేరు (నామాదిరిగా) తరవాత మీరుకూడా ఆశాభంగం పొందకుండా అదేమిటో చెప్పేస్తున్నాను.

కుంగిపోయి, దడదడలాడుతున్న ఆకుపచ్చటి రైలుపెట్టెలు ముందుకి వెళ్ళి పక్కలకి ఉండులాడుతూ వచ్చాయి. ఇది జనతా ఎక్స్ ప్రెస్ పోనీ రంగైనా లేత వైరుపచ్చనా కాదు అరిటిఆకు పచ్చనా కాదు అదొక దిక్కుమాలిన పూత తంగు చూస్తే దోకొచ్చింది. ఇంకా చూస్తున్న కొద్దీ తిక్కుమక్కువైతోంది. కొంతసేపటికి చూడలేక తల తిప్పుకున్నాను. తిరిగి తల తిప్పి చూడానికి వెళ్ళు కలుగుతోంది. సరే కాస్తేపు రంగుమాట మర్చిపోదామని లోపలికి చూశాను. మన దేశనాయకులు కలలు కంటున్న వర్గరహిత వ్యవస్థ ఇక్కడ సాక్షాత్కారమయింది. మరో విశేషం, "జనతా"లో ఉన్న లక్ష లోపాల్ని అలా ఉంచితే ఆచరణలో ఇంత వరకు దుస్సాధ్యమైన "సమత్వ, స్వేచ్ఛ, సౌభ్రాతృత్వ" సిద్ధాంతాలు అద్భుతంగా ఇక్కడ మేళవించి అద్భుత ప్రాయంగా ఒనగూడాయి. మచ్చుకి ఒకటి చెప్తాను. ఈ రైల్వే ఒకటో తరగతి, రెండో తరగతి, మూడోతరగతి భేదాలేమీ లేవు. ఒక్కటే ఒక్కతరగతి స్వేచ్ఛ పెద్ద పని చిన్న పని, జనం దిగిన దిగకపోనీ, ఊరు ముఖ్యమైన పని కాకపోనీ ఏ విచిత్ర భావం కలగకుండా బయలుదేరిన స్వేచ్ఛ తరవాతనించి రెండు స్టేజ్ లో అగమండా ప్రతి మూడోస్టేజ్ లో మాత్రమే ఆగుతుంది.

ఇంక నడకలో పూర్తి స్వేచ్ఛ ఇచ్చేవారు ఒక్కటే టిక్కెట్టు దాంతో ఏస్టేజ్ కైనా వెళ్ళవచ్చును. ఎక్కడైనా ఎక్కడవచ్చును ఆ టిక్కెట్టు లేకపోయినా వెళ్ళవచ్చును. ఎవరైనా సరే పెట్టెలోనా సరే ఎక్కడవచ్చును (ఆడ వాళ్ళు పెట్టెలకూడా) అసలు ఈ జనతాలో ప్రయాణం చెయ్యడం మీ హృదయాదారాన్ని ప్రకటిస్తోందన్నట్లుగా, ఈ బౌదాధ్య ప్రకటనలో అన్నదమ్ములైనవారు మమ్మల్ని చూసి, "ఓహో మీరుకూడా జనతాలో ఉన్నారే" అంటూ ఆదరించి, తమను తాముకూడా ఆదరించుకుంటారు.

తీరయాత్రకళ్ళే ప్రయాణీకుణ్ణి ఏ డ్డేత్రం వెళ్ళున్నాడో అడిగి తానూ ఆ డ్డేత్రమే

దర్శించడానికి వెళ్ళుతున్నాను. ఎంతో కనపర్చినట్లుంటుంది.

రైలు వచ్చేసరికి సాక్షాత్కారం అంత రద్దీలేదు. వాదాపు ఎక్కడ రద్దీ వచ్చుకున్నాకూడా ఆటో జనసమ్మర్థం లేదు. అంతా పెట్టెలో ఆటోమండ లేదు. అందులోనే ఎక్కడో లోపల కాం పెట్టెదాని కిక్కుకాక కిందంతా గురికొనింది. ఇది కూడా ఎల్ల జాతి జాతి కాన్సాయి. ఇంత చక్కని పెట్టెకి ఎంత విశాలమైనవోటు దొరికిందన్న గుఱంలో దిక్కుమాలిన ఆకుపచ్చ పూతరంగు ముఖాం అసలు రైలు కదిలిందిగాని కదిలినట్లే తెలియలేదు. సావధానంగా కాన్సా చెయ్యి కూడదీసుకుని బయలుదేరింది.

కాని ఈ గుఱమంతా భ్రమనని రైలుకదిలిన తరువాత తెలిసినట్లుంది. తరవాత తరవాత దుఃఖం వైరాగ్యం పొంగివచ్చాయి.

రైలు బయలుదేరినప్పుడు ఈ ల లా రోవా, కెకలూ ఏవీ లేవు. వెళ్ళుచున్నా బయలుదేరింది. రైలు వేగం పెచ్చింది. క్రమక్రమంగా గా పెట్టెలో ఉన్న కొద్దిమంది ఆడవాళ్ళ కొద్ది రైలు చప్పుళ్ళని మించిపోయాయి. అన్ని వింతల్ని మించిపోయింది. వాళ్ళ ప్రసర్ర

మొదట ఎక్కినవాళ్ళ ఏవో మించిపోయి కుదురుగానే ఉన్నారు. మనసులు విప్పి మాట్లాడుకున్నారు కూడా. వాళ్ళ ఈ తి బాసలు, దుఃఖాలూ, విధవపుత్రుల దుర్దశలూ, రానున్న మంచినీళ్ళ లోపం, పురుళ్ళు, పెళ్ళిళ్ళ అన్ని పెట్టెలో ఉన్నవాళ్ళంతా చనవుగా చెప్పుకున్నారు. మామూలుమామూ ఉండగా అంతా ఒక్కకుటంబంలో వాళ్ళలాగా అయిపోయారు. సలహా లడిగినవారడిగారు, ఇచ్చినవారెచ్చారు. కల్పితమన్నారు. పరామర్శలు చెబుకున్నారు. అప్పుడంతా సహజంగా, స్నేహ పాత్రమైన విషయంగానే ఉంది. కాని ఇప్పుడాలోచిస్తే ఓచ్చితంగా కనిపిస్తోంది.

కొందరు దుర్బల్లు దుర్బలనన్నీ ఎంతో వైరాగ్యభోరణిలో ఏకరువు పెట్టడం చూస్తే పరమవేదాంతులు కూడా సిగ్గు తెచ్చుకోవాలి. కర్మసిద్ధాంతంలో వారి విశ్వాసబలం, గుఱ దుఃఖాల్ని ఒకేరీతిగా ఎంచి మాట్లాడడం అంతా మాకు అపూర్వంగా కనిపించాయి. వారితో పాటే ఒకేదేశంలో ఒకేరీతిగా పుట్టి పెరిగిన మాకు కూడా అవిధంగా తోచింది.

నది కనిపిస్తే చాలు "గంగాజీ కై" అంటూ చెంపలు వేసుకుని చేతులు జోడించి రాగిడబ్బులు వాళ్ళు విధవలసిందే కొందరు ముసలమ్మలు కళ్ళు మూసుకుని భక్తిలో పరవశం పొందుతుంటే ఇటువంటి విశ్వాసంలోగల అకృత్రమ సహజ సౌందర్యం ఎవరికైనా గోచరించక మానదు. ప్రయాణంలో ఉన్న బాధలు చిక్కులు వాళ్ళకి చీమకుట్టినంతయినా పోకలేదు. అసలు వాటినిగురించి ఒక్కపలుకే వారేదు. ఇటువంటి అల్పవిషయా లెప్పుడూ వారికి పట్టవులావుంది. స్వంతగోడు, ఇంటిగోడ వలు తప్పు ఇంకేవీ వారి మనసు కక్కుపు అలహా బాద్ చేకేపరకూ వీరు మా తోటిప్రయాణీకులు.

సాయంకాలం చీకటి పడేసరికి రైలు కాన్పూర్ చేరింది. అక్కడ ఒక్కపెట్టెన జన ప్రవాహం ముంచుకొచ్చిపడింది. పెట్టెకి అది స్వయంగా అనుభవించవలసిందేకాని చెప్ప తరంకాదు.

రాత్రి ఒంటిగంటకి ఒక మహాకాయం నాపైన దగ్గొల్పి పడింది. కళ్ళు తెరిచేసరికి పాపం, ఒక లావాటి ఆమె నాపైన పడుకున్నట్లు కనిపించింది. ఒక గొడ్డుపు సర్కార్ గొంటితే ఆమె మీదపడింది. అదెవ్వరితప్పు వల్లాజరుగలేదు. జనం సామానుతో సహా తలుపు కట్టుగా కూర్చున్నారు. తలుపు రాదు. వారు కిటికీలోంచి దూక కిటికీనుండా లోపలికి గిర వాటె య్యడం,

మర్నీ 2యటికి గుంజెయ్యడం ఈ ఆడవాళ్ళకి అలవాటేనలే ఉంది. ఒంటుగా అటూఇటూ దూకుతున్నారు. ప్రమాద పరిస్థితుల్లో బల్లలాగా గోడల కగ్గబ్రాకడంకూడా వారు నేర్చుకోగలగు యుద్ధానికి బల సామగ్రి.

మా మిత్రుల ప్రసర్రన చూస్తే జాతిగా ఎటికే తెలియనివాళ్ళనిపించింది. ఈ వాళ్ళు స్వేచ్ఛగా, ఏ ఒరువూ మూటా లేకుండా ప్రయాణం చెయ్యగలవారికి వాళ్ళకి హక్కుండవలసిందే. ఆడవాళ్ళ పెట్టెలోకి సామానంతోపాటు ఆడ వాళ్ళి కూడా (వాటిని సామానం అంటే విభంగానే) అంటేనే చేతులూపుకుండా స్వేచ్ఛగా గాగ్గబ్రాకడం కూడా చేపగు చదువుకుంటారు. లేకపోతే ప్రభుత్వాన్ని విమర్శిస్తారు. ఈ మగవాళ్ళు కూడా నేరంబ కమిష్నరీ దోషాగారాలు, ప్రసర్రన రోత కలిగిస్తాయి.

ఆడవాళ్ళు అంటే మణిగి ఉంటేనే తమ పని అవుతున్నట్లు ఏ చీకా చింతా లేకుండా, ఏ బాధనా సహభృత ప్రయాణం చేస్తారు. ఆడవాళ్ళ పెట్టెలో కొంతసేపటికి అందరూ చచ్చుకుని కూచున్నారు. స్వంతఇంట్లో కొన్నా రసకుంటూ, కాబోలు, నిస్సంకోచంగా గానం లేకుండా ఇంటి విషయాలకూ బహిరంగంగా చచ్చిందే అరంభించారు. ప్రయాణపు వాళ్ళే పట్టలేదు. ఎవరిపైనా కోపం కలగలేదు. బోర్లపైన కూడా ఒక్క మాటనలేదు.

ఈ రోజు మధ్యలో ఇద్దరు యువతుల సంభాషణ విన్నవచ్చింది. అది మిత్రవాళ్ళ భోరణి మాదిరిగా లేదు. ఇద్దరు యువతులూ ఎవరినో సామాన్యమైన ఆడకొని నిబడి తగుసాయి. గొంతులో రాగియాలు చచ్చిస్తూ "జేత విధిజనవల్ల చివరికి దేశాని కేసు బలికింది. ఎవరికి సుఖం లేకపోయింది కదా. పంజాబ్ లో ఇళ్ళు వాళ్ళు వదిలొచ్చినమా సీతి ఎంత దుర్భరంగా ఉందో, పాకిస్తాన్ కోసం అంగలార్చి నెల్లిన మహమ్మదియల్ సిద్ధీ అల్లా ఉంది" అని ఒకామె అంది. "అదేమంత రాజనీతి కాదు" అని మరొకామె అంది.

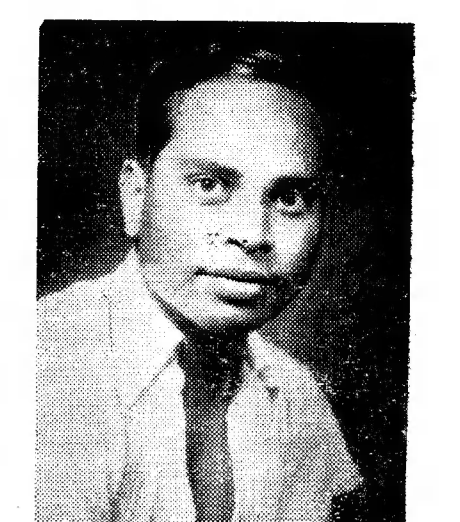
రెండోఆమె ముఖంలో అందం, కాంతి ఉన్నాయి. కాని కష్టాలెరిగిన గాంభీర్యం ఉంది. నిశ్చలంగా నిలబడిన ఆమె నిస్సృహ యాపం పొందిందా అన్నట్లుంది. బరువైన గొంతుకతో ఇలా చెప్పింది.

"మాడు చెల్లీ లాహోరులో మేమంతా ఎంత సుఖంగా, సఖ్యంగా ఉన్నామో తెలిస్తే, ఈ దేశవిధిజనవల్ల మాకు ఏ మెచ్చిపడిందో గ్రహించగలుగుతావు. పోనీలే, మా దుఃఖాన్ని తప్పుకున్నందువల్ల ప్రయోజన మేమీ లేదు. అసలే దేశంలో ఇప్పుడు సుఖంగా ఉన్నవారెవరే?"

సమీపంలోఉన్న ఒక ముస్లింప్రయాణీకురాలివద్ద తమలపాకులు తీసుకొని సమీపం ఆరంభించింది.

"సుఖమా? సుఖమంటా వేమిటమ్మ!" అంటూ వయస్సుమల్లిన ఒకామె మనమట్టి నిద్ర పుచ్చి వెంటనే లోకాభిరామానందంలోకి దూకింది. "మాకాలంలో ఇవన్నీ ఉన్నాయా! అప్పుడు జనం సుఖం అంటే ఏమిటో ఎరుగుదురు. మనుషుల్లోకూడా అప్పుడు నిజాయితీ నిజం ఉండేవి. ఆడవాళ్ళు ఒక్కవంచి పని చేసేవారు. ఆ! ఇప్పుడూ చూడండి మనుషుల్ని!" నిద్రయగా మాకేసి చూసి చెప్పడం ఆరంభించింది. "మాకాలంలో స్వయంగా మాచేతుల్తో నేసిన ముతకబట్టలే కట్టుకునే వాళ్ళం. ఈరోజుల్లో సిల్కులూ కాటన్ లూ విడికాలనించి తెప్పించి కట్టుకోడం ఘోషకా. ఈ రోజుల్లో ఆడవాళ్ళు చదువులు నేర్చుకుని ఇంగ్లీషులు చదువుతున్నారు. (ఇంగ్లీషులు అని వెక్కిరిస్తూ అన్నమాట వింటే, మేమెందుకు ఇంగ్లీషు చదువుతున్నామా కర్కృతి అనిపించింది) మేం ఇంటిపట్టునే ఉండి రామాయణం భాగవతం చదువుకుని చేతిపనులు ఇంటిపనులు నేర్చుకునే వాళ్ళం. మారోజుల్లో పొద్దున్నే పాలు తాగే వాళ్ళం. ఇప్పుడు టీపుచ్చుకోవడం ఘోషకా. పోవులికి నెయ్యి ఎరుగుగూ కాని ఇప్పటికి డాల్డా సంభవించింది. వంటలకి కట్టెలు వాడే వాళ్ళం. ఇప్పుడు బొగ్గు కావాలి ఇండుకే. ఇప్పుడు మనుషులు మనుషుల్లా ఉన్నారా అంటే వింటేముంది? మగవాళ్ళలో మగనీరీ లేదు. ఆడవాళ్ళలో ఆ నాజాకు చక్కదనం, రీషి, సత్తువా లేవు."

దక్షిణాంధియా లెన్ని సుపందెములు

శ్రీ రమణాశ్రమి అంటారు లెన్ని సుపందెములు యక, శ్రీయుత విజి అప్పారావుగారిని ఓడించారు.

ఒక్క విగిని దీర్ఘంగా ఉపన్యసించి ఆయా సంతోషవక్కు చేరగింబడి విశ్రాంతి తీసుకుంది. చివరకి ముక్క అంది. "ఏమయితే నేం మల్లీ పంజాబీలు పంజాబీల మాదిరిగా తలెత్తుకు తిరగలేరు కదా" నిస్పృహతో కళ్ళు మూసుకుని నిద్రపోయింది.

అప్పటికి మాడు గంటలయింది. ఇంకా ఆరు గంటలు ప్రయాణం చెయ్యాలి. నిలబడిన యువకులు యువతులు తమలపాకులు నముల్తూ సర్వ విషయాలూ చర్చించారు. తెల్లవారింది. వారి సంభాషణలో తీవ్రవాదం లేదు. శ్రద్ధం లేదు. తమ దౌర్భాగ్యానికి ఎవరినీ నిందించలేదు. ఎటువంటి ఉద్వేగం లేకుండా ఉన్న విషయాల్ని ఉన్నట్లు మాట్లాడుకున్నారు. కాని వారి దుఃఖం వారి తోనే వారి ఇళ్ళు చేరింది. ఎవరూ వాటినిగురించి నిరసనగాగాని అభిక్షేపణగాగాని ఒక్కపలుకా లేదు.

అల్లాగే జనతా ఎక్స్ ప్రెస్ లో ఢిల్లీ చేరాం. మృత్యువు మాదిరిగానే ప్రయాణం అంతం కావడంతో సర్వకారీరక బాధలూ తొలగి విముక్తి లభించింది. కాని ఇరవై నాలుగు గంటల యాతన ఎవరు సహించగలరు? ఇప్పుడు మాతోటి ప్రయాణీకుల్నిగురించి తలుచుకుంటే ఆ మురికి పెట్టి, ఆకుపచ్చ, రంగుపూత విరిగి పోయిన కిటికీలుపులూ, దడదడలాడే గోడలు, ముందూ వెనకా గుంజే పెట్టినడక, అన్నీ మరిచిపోతాను. వారిముఖాల్లో అందరీన నమ్మే అమాయకత నా కంతో బాధ కలిగించింది. వారు అజ్ఞానులు. వారి హక్కు లేవో కర్తవ్య లేవో వారికి తెలియవు. పెట్టి ఎంత మురికిగా ఉందో చెప్ప తరంకాదు. ప్రయాణం పొడుగునా ఒక్కసారికూడా సేద్రపరచలేదు. లిండికి నీళ్ళకి సదుపాయం లేవు. స్వేచ్ఛలో ఏవైనా కొందామంటే కిటికీదగ్గరకి పోవడం అసాధ్యం. కొద్దిమందికే ఆ సౌకర్యం లభిస్తుంది. ఈ రద్దీలో ఏదీ పలుపడదు. పళ్ళతోకల్లూ, పిప్పిలూ పెట్టినండా పడివున్నాయి. కొందరు కిటికీలవరకూ వెళ్ళ లేక పెట్టిలోనే జనంమధ్యనే, ఒక్కొక్కప్పుడు జనంవైనకూడా ఉమ్మడి తీశారు. కిటికీల తలుపులు చూస్తే తెరవడం కష్టం. తెరిస్తే మయ్యడం కష్టం. కొన్ని తెరిస్తే నిలవు, దభాలున చేతుల మీదా వేళ్ళమీదా పడతాయి. ఇచ్చిన జాగాయే చాలు నన్నట్లు ఎవరూ ఒక్కసారి టాడరు. రైల్వే బోరు ఎన్నెన్ని కోట్ల రూపాయల్ని విరివద్దనంచి పిండి ఆదాచేస్తున్నదో తలుపుంటే అది నెత్తటి ధార అని తోచకమానదు.

ఇరముందు సుంచి డీలక్స్ రైలుపెట్టెలూ, నిల్వో ఏరోరెళ్ళు, చలన రైలు పెట్టెలూ, మూడో తరగతిపెట్టెల్లో పంకాలూ, పరుషేని గురించి గాలిమేడలు కట్టడానికీ బదులు, అజ్ఞానులు అమాయకులు అయిన ఈ మూడో తరగతి ప్రయాణీకులికి ఎదో ముప్పు కొంత తెరిసి. ఇవ్వవలసి ఉంటుంది. దీని గ్రహించాల్సి ఉంటుంది. కాకపోయినా—సుఖం అనేటప్పటికీ సుఖం అనగా ఏమో ఘనానా అని చెప్పగలనా అని దభాయించేవాళ్ళున్నారు. కాబట్టి—ఏదో ఒకరీతిగా దూరప్రయాణాలకి ఈ మూడో తరగతి ప్రయాణీకులకి కొంత బాధోపశమనం ఇవ్వడం అవసరం.

(నేపనల్ హెరాల్డ్ సౌజన్యంతో)

రామపాదసాగరం ఇంజనీర్ల ప్రమా కల్పన కాదు గోదావరి ప్రవాహాల నరకాగ్ర, భద్రాచల రాముని పవిత్ర చరణ సన్నిధికి తీసుకుపోవచ్చును అయితే దీనికి త్యాగం, తత్పరత, ధైర్య సాహసాలు అవసరం

అమెరికానుంచి పరికరాలన్నిటినీ తెప్పించగలిగినట్లయితే, రెండు సంవత్సరాల పాటు వరుణదేవుడు కరుణించి విడిచిపెడితే ప్రాజెక్టు నిర్మాణం తప్పక సాధ్యం కాగలదు

కాని ఈ కృషికి ఎన్నడూ మనం వహించి ఉండనిభారం వహించవలసి ఉంటుంది అపార త్యాగం చేయడానికి సిద్ధపడవలసి ఉంటుంది

పూర్వకార్యములు అనాడు పెట్టారు ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి ఆమోదించేముందు దీర్ఘకాలం సంబంధించిన చూరు అయితే ఒకసారి ప్రభుత్వం ఆమోదించి నిర్మాణానికి ఉత్తరువు చేయగానే అప్పుడు నిర్మాణ కార్యభారాన్నంతా మన ఇంజనీర్లపైనే విడిచి పెట్టి నిశ్చింతగా ఉంచులిగారు కుంగబడజడయంలోకూడా ఇంతకంటే కష్టం లేక పోతున్నది తరుచు పైవర్క్ ఫా ఇంజనీర్ల అనేకవిషయాలపైన ఆందోళనతో ప్రభుత్వానికి నివేదనలు పంపుతున్నమాట నిజమే కాని అప్పుడప్పుడు అక్కడక్కడ పెద్దపారపాటే జరిగినప్పటికీ, ఏదో ఒకవిధంగా ఇంజనీర్ల ఆనకట్ట, కౌలులను నిర్మించి ఒప్పించగలడనే అన్యాయం చేసే సాధనంగా వింటున్నాం

రామపాదసాగరం చేకూర్చుట్టయితే ఎవరికీ నిద్రానారలకు తీరిక ఉండవు

ప్రాజెక్టు మంజూరయినదే మొదలు పని మేఘాలమీద నడిచిపోవాలి క్షణం ఆలోచించడానికి వ్యవధి ఉండదు పని చురుగ్గా చేయించి ఇంజనీర్లకి మేము (ప్రభుత్వశాఖ) ఉత్తరువు లిచ్చేదిపోయి, కావలసిన వస్తుసామగ్రిని ఉన్నట్టున్నట్టు పుట్టించి తెచ్చుని వారే మాకు ఉత్తరువు లిచ్చే సీత వస్తుంది

మొదట కొన్ని సంవత్సరాలు ఇంజనీర్లు ఎండా వానల్ని బట్టి కార్యాలు నిర్వహించవలసి ఉంటుంది అందువల్ల వారు అడిగిన వస్తువల్లా పకౌలంలో సముకూర్చాలి లోనికి వెయ్యి టన్నుల సిమెంటు కావలసి వస్తుందంటే, మళ్ళీ కొత్త సిమెంటుపాకర్లను పనిచేయడం ఆరంభిస్తేగాని ఇతర కార్యాలు వేసికీ సిమెంటు మెగలదని గులుపుగా గ్రహించవచ్చును దామ్ ప్రాంతంలో పబ్లిక్ వర్క్స్ శాఖ తాలూకు 27 డివిజన్లు పనిచేయాలంటే, సముద్రతలవారం బర్ని ఇక్కడే నియమించవలసి వస్తుందంటే, ఇంక పబ్లిక్ వర్క్స్ శాఖ నిర్వహించడానికి ఎవరూ మెగలరని బోధపడుతుంది తాతాకంపెనే వారు ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి మొత్తం 50 లక్షల టన్నులు ఉక్కు సరఫరా చేయాలనిచెప్పే, ఇంక ఈ రాష్ట్రంలో మిగతా పనులకి ఏమీ ఇవ్వలేరని బోధపడుతుంది

ఇంక అమెరికానుంచి యంత్రపరికరాల్ని, నిపుణుల్ని దిగుమతిచెయ్యడానికి భారత దేశం తెచ్చుకోగల గాలర్ నిల్వలు అంతా కలిపినా సరిపోతుందో లేదో తెలుసుకోవలసి ఉంది

ప్రాజెక్టు నిర్మాణారంభంలో గల ప్రతిబంధకాలన్నిటినీ అతిక్రమించగలిగినప్పటికీ, సాలీనా పెట్టుబడి పైన వడ్డీ చెల్లించవలసిన మొత్తం చూస్తే, పని మందంగా సాగించడానికి వీలుండదని బోధపడుతుంది నూరుకోట్లరూపాయల విదాన వడ్డీ చెల్లించడం అంటే, వైగ్ రిజర్వాయర్ నిర్మాణానికయ్యే ఖర్చుపైన రెట్టింపన్న మాట ఇప్పుడు వైగ్ రిజర్వాయర్ నిర్మాణానికి సంకోచిస్తున్నాము

ఈ ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి అంగీకరిస్తే ఇంక చిన్న స్కేముల్లో ఒక్కోటి తలపెట్టడానికి వీలుండదని తెలుస్తూనే ఉంది మలబారులో మలంపు జా ప్రాజెక్టు, దక్షిణా రాట్ జిల్లాలో సత నూరు ప్రాజెక్టు, విశాఖజిల్లాలో వంశధారా ప్రాజెక్టు నిర్మించడానికి చాలా సంవత్సరాలు వాయిదా వెయ్యవలసి ఉంటుంది

రామపాదసాగరమే సర్వోపయోగపడును, మింగివేస్తుంది నిపుణు లందరినీ కళ్ళింపు అవందల్ని అక్కడే నియోగించవలసి ఉంటుంది యాభానంతర కార్యక్రమాల్లో ప్రవాహరూప,

రామపాద సాగర ప్రాజెక్ట్

ప్రభుత్వ నివేదికలో విశేషాలు

రామపాదసాగర ప్రాజెక్టు విషయమై కేంద్ర ప్రభుత్వం నద్ద భన సహాయాన్ని పొందడానికి గాను ప్రతిపాదనరీత్యా ఒక నివేదికను తయారు చేయవలసిందని మద్రాసు ప్రభుత్వం మూడు సంవత్సరాల క్రింద పబ్లిక్ వర్క్స్ శాఖకు ఉత్తరువు చేసింది. ప్రత్యేక ఇంజనీర్లు శ్రీ యన్ గోవిందరాజయ్యగార్ ఒక నివేదికను తయారు చేశారు పబ్లిక్ వర్క్స్ శాఖ దానిపై మరొక నివేదికను తయారు చేసింది అయితే గోవిందరాజయ్యగార్ నివేదికలో ఎన్ని వివరాలనీ అంగీకరించి ప్రస్తుత నివేదికలో ఇమిడ్చుకో తెలియడంలేదు గత రెండు సంవత్సరాలుగా పబ్లిక్ వర్క్స్ శాఖామంత్రి భక్తవత్సలం గారు "మా ప్రతి పాదనను కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపుతున్నా" మని కొన్నాళ్లు, 'పంపినా'మని కొన్నాళ్లు చెప్పువచ్చారు గత సంవత్సరం ఆగస్టులో ఈ క్రింది నివేదికను పబ్లిక్ వర్క్స్ శాఖా కార్యదర్శి వర్మీస్ గారు తయారు చేసి మద్రాసు మంత్రి వర్గానికి సమర్పించారు మద్రాసు మంత్రి వర్గం నవంబరులో నివేదికను చర్చించి ఒక తీర్మానం చేసింది.

రామపాద సాగర ప్రాజెక్టు నిర్మాణం సాధ్యమేకాని, ఇప్పుడు ప్రారంభించవలసిన మిగతా ప్రాజెక్టుల్ని, ఇరిగేషన్ పనుల్ని మునిషయ్యవలసి ఉంటుందని నివేదికలో పర్మిస్ గారు తమ అభిప్రాయం వెల్లడించారు నివేదికలో ఆరంభించించి తుదివరకూ, ఈ ప్రాజెక్టును నిర్మించ యత్నిస్తే ఎట్టికష్టాలున్నవో - అనేక వాదనలు తెలిపారు ఈ నివేదికను చర్చించి మద్రాసు మంత్రివర్గం "ఇతర ప్రాజెక్టులలోపాటు రామపాదసాగర ప్రాజెక్టు నిర్మాణాన్ని కూడా కొనసాగించాల"ని తీర్మానము చేస్తూ, తమ తీర్మానాన్ని, ఈ నివేదిక కేంద్రప్రభుత్వానికి గత సంవత్సరం నవంబర్ లో పంపారు

ఇప్పటికీ కేంద్రప్రభుత్వం భారతదేశంలోని ప్రాజెక్టులన్నింటినీ పరిశీలించి కొన్ని ముఖ్యమైన వానిని చేకూర్చుది రామపాదసాగర ప్రాజెక్టు ప్రతిపాదన ఒక సంవత్సరం ముందు చేరిఉంటే, దక్షిణాదిని ఆహారసమస్యకు శాశ్వతంగా పరిష్కరించగల ఈ ప్రాజెక్టును భారత ప్రభుత్వం స్వయంగా నిర్మించడానికి కూడా లూకొని ఉండేది అని కొందరు మన నాయకుల అభిప్రాయం

ఈ సందర్భంలో మరొక విషయం జ్ఞప్తికి తేవాలి రామపాదసాగర ప్రాజెక్టును నిర్మించడానికి కంట్రాక్టు ఇస్తే తీసుకోడానికి కొన్ని అమెరికన్ ఇంజనీరింగ్ కంపెనీలు సిద్ధముగా ఉన్నవిషయాన్ని మద్రాసు ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వానికి తెలిపి ఉండలేదు అమెరికాలోనూ బ్రిటన్ లోనూ లెండన్ లోనూ మద్రాసు ప్రభుత్వం ప్రకటించింది లెండన్ లకు సమాధానాలు వచ్చినాయని ఒకప్పుడు మంత్రి భక్తవత్సలంగారు చెప్పారేగాని వాని వివరాలు గాని, అసలు నిర్మాణానికి కంట్రాక్టు తీసుకోడానికి ఎన్ని కంపెనీలు ఏ వరతులపై కంట్రాక్టు తీసుకోడానికి సిద్ధపడినవో ఆ వివరాలుగాని మంత్రిగారు ఎన్నడూ బహిరంగపరచలేదు

పోగా లెన్సెస్ సీ వాలీ అథారిటీ, దామోదరవాలీ కార్పొరేషన్ వంటి కార్పొరేషన్ స్థాపించాలని రామపాదసాగర ప్రాజెక్టు నిమిత్తం కూడా ఏ కారణంవల్లనో ఆలోచించలేదు వర్మీస్ నివేదిక గతవారం అసెంబ్లీ బడ్జెట్ చర్చ సందర్భంలో శాసన సభ్యులకు అందచేయబడింది ఇందులో నాలుగు అధ్యాయాలున్నాయి 1 ఇంజనీర్ల కార్యకలాపాలకు సంబంధించినది 2 నిర్మాణాక సమస్యలకు సంబంధించినది 3 ఆరీక సమస్యలకు సంబంధించినది 4 వర్మీస్ గారి అభిప్రాయం ఇప్పుడు వర్మీస్ గారి అభిప్రాయాన్నీ, ఇంజనీర్ల సమస్యల వివరాల్ని ఇక్కడ ప్రచురిస్తున్నాము మిగతా రెండు అధ్యాయాలూ వచ్చేవారం ప్రచురించబడతాయి [ప్రాజెక్టు సంబంధించిన చిత్రపటాలు ఆఖరు కవరు పేజీలో ప్రచురించబడినాయి]

ప్రాజెక్టులను నిర్మించుట కూడా నిలిచిపోవలసి వస్తుంది ఒకసారి ఆరంభించి రామపాదసాగరాన్ని అర్థ మనస్కుంగా నిర్వహించినట్లయితే, ప్రాజెక్టు విఫలంకారం తథ్యం రాష్ట్రం నివారా తీసిపోతుంది

ఇంత పెద్ద ప్రాజెక్టుల్ని అమెరికాలో అల్ప వ్యవధిలో నిర్మించినమాట నిజమే కాని వారికి యంత్ర పరికరాలు, వస్తుసామగ్రి, కార్మికులు, నిపుణులు కొరత లేదుగదా మనదేశంలో ఇవన్నీ కొరతే ఈ ప్రాజెక్టుకి మనరాష్ట్రం ఒకటే అత్యధిక భనం వస్తుసామగ్రి వ్యయపర్చవలసి ఉంటుంది ఏ వస్తువైనా కేంద్ర సముదాయంనుంచి కొంత అదనంగా తెచ్చుకోవాలంటే అన్యరాష్ట్రాలు ఊరుకోవు ఈ విషయమే మంత్రివర్గం ముఖ్యంగా సావధానంగా ఆలోచించవలసి ఉంటుంది ఏదో ఒక నిర్ణయానికి వచ్చేముందు గతంగా ఆలోచించాలి

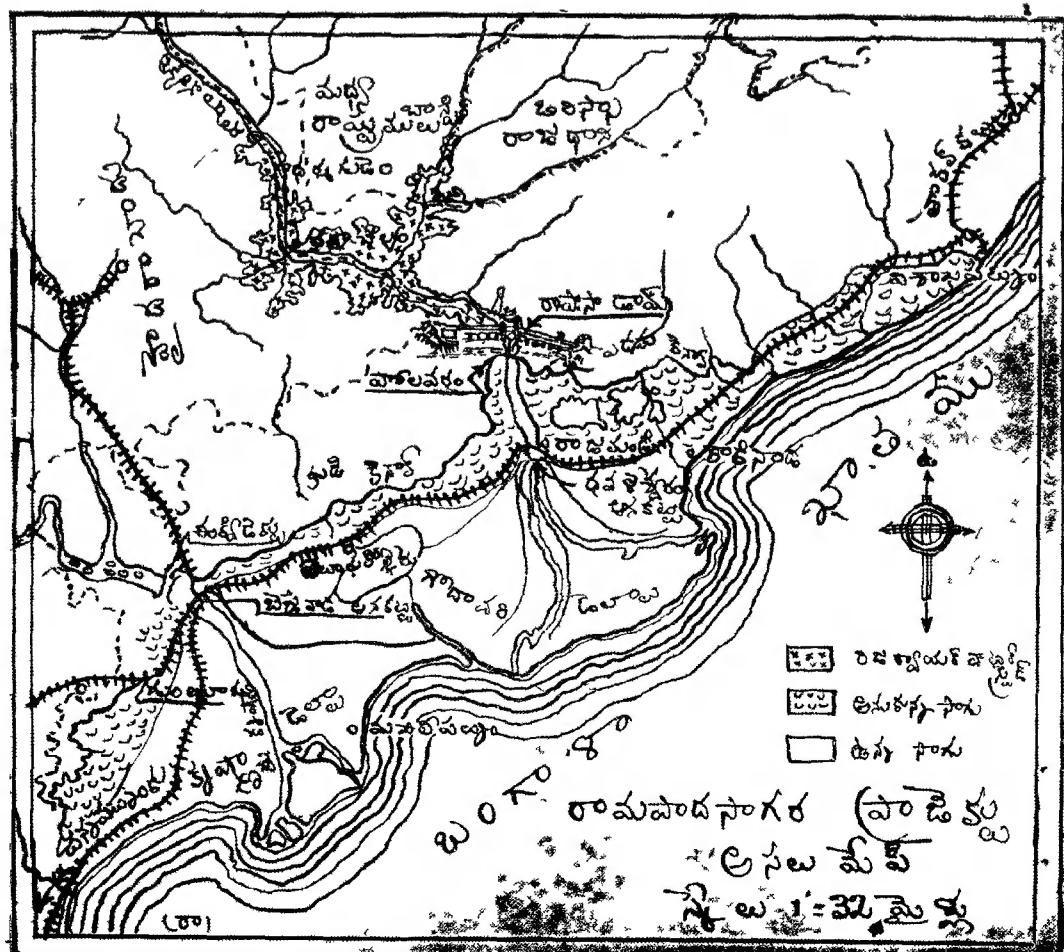
ప్రమాదకరమైన గోదావరి వాహినీ గర్భంలో ఉన్న కఠిన శిలాతలంపైనే రామపాద సాగరం పునాది వేయవలసివట్టు, విషయాలన్నిటినీ కూలంకషంగా చర్చించి దృఢవిశ్వాసం పైనే తుదినిర్ణయం జరగాలి రాష్ట్రంలో ఇతర ప్రాంతాలకుకూడ గమనించి మాత్రమే నిర్ణయించాలి

ప్రాజెక్టు అభిప్రాయం ఆకరవంతంగానే ఉంది, కాని లబ్ధిచాలంటే ముందుగా రాష్ట్ర ప్రజల్లో కొందరు అపారత్యాగం చేయవలసి ఉంటుందనే భావాన్ని స్పష్టంగా ప్రకటించాలి ఏప్రాజెక్టు నిర్మాణానికైనా పెట్టుబడిపైన నూటికి 4 వంతులు రాబడి రావాలని నిరపరుచుకుని చేసిన నిర్ణయాలకే ప్రజలు అసంతృప్తిపడి, ఎప్పుడెప్పుడో సర్దుకుంటున్న సమయంలో, తిరిగి రామపాదసాగరాన్ని తలపెట్టమంటే ఇతర ప్రాంతాల ప్రజల కల లన్నీ మరొక దశాబ్దంవరకూ ఆచరణ యోగ్యం కాలేవు

రామపాదసాగరాన్ని ఇచ్చి, ఇతర సత్కార్యాలు కూడా నిర్వహించడం సాధ్యపడుతుందని నమ్మించుటానం అవివేకం

మనమంత్రులు అల్పకాలపు ప్రాజెక్టులు, కృష్ణాపెన్నా ప్రాజెక్టు మొదలై న వానిని గురించి తలచకుండా ఉండేవత్నంలోనే రామపాదసాగరం తలపెట్టవచ్చును ప్రజలకూడా ఇందుకు సంసిద్ధులైతే రామపాదసాగరానికి శంఖస్థాపన జరపడానికి సంసిద్ధులమే కాని ఇందుకు సంసిద్ధులేనా?

పూడిలోతు పరిశీలన రామపాదసాగర నిర్మాణానికి సంబంధించిన పరిశోధన అంతా పూర్తి కావచ్చుంది ఆనకట్ట నిర్మించవలసిన చోట నదిలో మట్టాన్ని పరిశోధించి ఎంత లోతులో గట్టి రాయిలేగు (16-వ పేజీ చూడుడు)

వరుణజపాలతో వానలుకురుస్తాయా కొన్ని ఆచారాలూ, వాటి సత్ఫలితాలూ.

శ్రీ యన్. కె. చెల్లయ్య

[వరుణజపాలతో, హోమాలతో మునుపు వానలు కురిసేవేనని మన వాళ్ళు అంటారు. ఇప్పటికీ భారతదేశములో కొంతమంది, అల్లాటివి ఫలితాలు ఇస్తుండబట్టే, ఈమాత్రమైనా ప్రపంచం నడుస్తూందని పరిపూర్తిగా విశ్వసిస్తారు. నవీనులు ఈ కథలు వింటే నవ్వి వేళాకోళాలు చేస్తారు కాని ఈ వాగరికత ప్రబలని 'అనాగరికులు' ఈ నాటికీ, ఈ దేవతాపూజలు సాగిస్తూనే ఉన్నారు. వాళ్ళ నమ్మకాలూ చెడలేదు. వాటివల్ల లాభమే తప్ప నష్టమూ వారికేమాత్రమూ కనపడటం లేదు. ఈ వ్యాసములో రచయిత మన భారతదేశములో వానలుకురవనప్పుడు, వరుణదేవుని తృప్తిపరచటానికి, అక్కడక్కడి వాళ్ళు అవలంబించే ఆచారాలూ, వాళ్ళు అందువల్ల పొందామనుకున్న ఫలితాలూ వివరించారు.]

ఈ మధ్య మద్రాసు పత్రికలలో ఒక వార్త పడింది. "మద్రాసులోనూ, తత్పరిసరాలలోనూ వర్షాలు లేనందున, వరంకోసమని, మద్రాసు దేవాలయాలలో ప్రత్యేకంగా ప్రార్థనలు ఆరంభించారు. మద్రాసు దేవాలయాలకమీక్షా వారు వానలు కురవటం కోసం, మరాఠీలూ, దేవాలయాలకు ధర్మకర్తలైన వారందరికీ ప్రతి శుక్రవారం ప్రత్యేక జపాలు ఆయా దేవాలయాలలో చేయించవలసిందని తాళిబొమ్మ పంపారు. దైవం దయదల్చి వానలు కురిపించేదాకా, ఈ వరుణజపాలు ఇల్లా సాగిస్తూనే ఉండవలసిందని కూడా ఆంధ్రులలో పేర్కొన్నారు."

మరోవార్త - "మంచుముక్కలు మేఘాలలో చల్లి వర్షాలు కృతకంగా కల్పించవచ్చుననేందుకు నిదర్శనాలున్నాయని," పాసిఫిక్ నైపు కాంగ్రెస్ లో అమెరికా, కనేడియన్ ప్రతినిధులు, రూపించి చెప్పారు. ఇలా కృతకంగా వానలు కురిపించే పరిశోధనలలో ఆస్ట్రేలియా వారు చాలా నైపుణ్యము సంపాదించి, అందరికన్నా ముందంజలో ఉన్నారనికూడా తెల్పినారు. ఆస్ట్రేలియన్ కాన్సిల్ ఆఫ్ సైంటిఫిక్ అండ్ ఇండస్ట్రియల్ రిసర్చ్ సభ్యుడు డాక్టరు ఇరియల్ బాకెల్ తమ పరిశోధన ఫలితాలను వివరిస్తూ, తాము చేసిన ఏబిడి ప్రయోగాలలోనూ, మజ్బూలలో మంచు పొడిచల్లిన కాస్పియటిలోనే దాదాపు ప్రతిమాటూ వరం కురిసిందని నివేదించారు. ఒకసారి హవాయ్ లో ఇల్లాంటి ప్రయోగంతో, 8 దుక్కుల (4 అంగుళాలు) వానదాకా కురిసిందని, వైట్ ఆఫిల్ రిసర్చ్ ఇనిస్టిట్యూట్ కు చెందిన డబ్ల్యు వి మోర్టిగారు, తమ అనుభవాన్ని వెలిబుచ్చారు.

కాని మనకు ఇప్పటిలో శాస్త్రవిధానాలలో వానలు కురిపించే పద్ధతులు ఇంకా లేవు అందుచేత వరుణదేవుడికి పూజలూ పునస్కారాలూ చేసి ఆయన్ని తృప్తిపరచుమే మనకు మిగిలిన తరుణోపాయము.

'కోడంపావి'

వా దక్షిణదేశపర్యటనలలో వా చోట్ల ఇల్లాంటివరుణజపాలు జరుగుతూండగామాతాన ఒకసారి ఒక చిన్న పిల్లలో ఉన్నాను అప్పుడక్కడ ఆ వానాకాలంలో వానలేకురవక తూర్తిగా టైమం వచ్చినట్లయింది ఆ ఊరికి చుట్టూ రెండు నీరులు ప్రవహిస్తున్నా, పంట

నాకలకు నీళ్లు పెట్టేందుకే చాలటం లేదు నదుల నీరు ప్రజలపట్టి కక్కడ నీరు బాధలన్నీ అనుభవిస్తున్నారు. భాస్కరలధర్మం అంతకంతకూ పెరిగిపోతున్నాయి. భాస్కరల మేపుల లూలు కూడా ప్రారంభమయి పవుతుకుడా గ్రామం కర్వైపోతోంది. తెటి ఆకులు, వేప కొట్టుల తీగ పడవులు కాలం గ్రవకోమసి వస్తూంది. అంతా కరువు భయం పెరిగిపోతోంది. అంతలో ఆవూర్ణజనం అంతాకలసి వరుణజపాల చేయించటానికి పూజకున్నారు. దక్షిణాది జనంలో ఇల్లాంటిప్పుడు "కోడంపావి" అనే ప్రత్యేక పూజా విధానం ఆచరమోఉంది. భూమిమీద పాపమూ, పాపాత్ములూ పెరిగిపోవటం వలన, వరుణదేవుడికి కోరం వచ్చి, భూమాతదగ్గరకు రాకుండా అతిగి కూర్చున్నానని వారు అభిప్రాయం అందుకని మానవాకారంలో "కోడంపావి" అనే ఒక బొమ్మను తయారుచేసి, దాన్ని నడిబజారులో "వంపుతారు." ఆ తర్వాత మామూలుగా వచ్చిపోయిన వాళ్ళకు చేసినట్లే ఆ బొమ్మకు క్రాధాది క్రియలు చేస్తారు. దానితో ఆ రాత్రికి వానలు పస్తాయని గాళ్ళ వమ్మకం ఆనాటిరాత్రి అల్లా కురిశాయి కూడా!

ఋష్యశృంగహోమం

ఇంకోసారి ఇంకో ఊర్లో ఉన్నప్పుడు అక్కడ ఇల్లాంటి వానలు వెనకబట్టి, మలమల మాడిపోతున్నారు. అప్పుడక్కడి పురోహితులు వేదవోదితమైన పర్వత్య జపం అని ప్రారంభించి, పర్వత్యడికి అంటే ఇంద్రుడికి ప్రతికరమైన గుండ్రాలు పరిస్తూ ద్వంద్వ దినహోమం ప్రారంభించారు. పన్నెండురోజులూ, వేద వేదాంతవేత్తలైన బ్రాహ్మణులు, కుత్తుకబంటి పిట్టిలో రోజూ ఆరుగంటల నేపు నిలబడి, గుండ్రాలు చదువుతూ, వరుణదేవుడి నర్థించే వారు ఈ జపాలతోపాటు వేదవేదాంగవేత్తలు వైచిత్త్యవ హోమం కూడా ప్రారంభించారు. ఈ హోమంపేరు ఋష్యశృంగహోమం. ఇది ఋష్యశృంగ మహామునిని ప్రీతుని చేయటానికి తలపెట్టిన హోమం. పూర్వం తన రాజ్యంలో ద్వంద్వవర్ష టైమం ఏర్పడినప్పుడు దశరథమహారాజు, ఋష్యశృంగమునిని ఆతిథ్యమిచ్చి, అయోధ్యకు తరలించుకొచ్చి టైమం నివారించాడని పురాణం ఇక్కడ ఈ బ్రాహ్మణులు సంప్రదించుకుంటే ప్రార్థనలు జరిపారో ఏమో, ఫలితంగా వెంటనే వర్షాలుమాత్రం కురిశాయి.

వరుణవృత్తం

ఈనాటికీ, దక్షిణదేశంలో పల్లెపట్టుల చాలా చోట్ల, "వరుణవృత్తాల" సంప్రదాయముంది. వరుణదేవుని ప్రీతికోసం కర్షకులు ఈ నృత్యం చేస్తూంటారు. ఈ నృత్యంలో పాల్గొనదుచిన వారు నృత్యానికి పూర్వ దినమంతా ఉపవాసాలతో ఏకాంతంగా నిలిచి ధ్యానం చేస్తారు. నృత్యదినంనాడు, నూర్కోడయ్యానికి పూర్వమే సమాధి తటాకంలోనో, నదిలోనో స్నానాదికాలు పూర్తిచేసుకొంటారు. ఆ తర్వాత, నృత్య నాయకుడు, నదీదేవతకు గుండు సాస్తాంగదండ ప్రమాణాలాచరించి, మడి కొల్లాయికో, మల్లుని పెరక తా జపం సాగిస్తాడు. ఇంతలో పూజారి మృదంగమీద కోలాహలంగా వాయిద్యం ప్రారంభిస్తాడు. గుగ్గిలం సాంబ్రాణులతో విరివిగా ధూపం చేస్తారు. ఈపాటి కప్పటికే నృత్యనాయకుడికి పూనకం ఆరంభిస్తుంది. వీళ్లంతా వణికిపోతూ ఊగలాపిపోతారు. తక్కిననృత్యంచేసేవాళ్లంతా ఎట్టటి చొక్కాలు తొడుక్కొని ఉంటారు. మొగంపిందా కుంకుమా గంధాక్షతలు మెడలో

పూసల కళాబలు, పూల మాంబలు, ఇల్లాంటి అలంకారాలన్నీ ఉంటాయి. కాళ్ళకూ చేతులకూ, గజ్జెలూ కంకణాలూ ఉంటాయి. అందరికీ తలలమీద, కొత్తకుంభ, బిడీ, ఘటంగా అమరుస్తారు. ఘటానికి కూడా, గంధాక్షతలు కుంకుమా పెట్టి పూల మాంబలు పెసి అలంకారాలు చేస్తారు. ఈ సమయంలో ఇల్లా తలలమీద పెట్టుకొని, రాగతాళము స్వయంగా నృత్య మారంభిస్తారు. సామాన్యంగా ఇల్లాంటి సంతకు నాయకుడు మంచి బలిష్ఠుడే ఉంటాడు. ఈ ఉత్సవం ఇల్లా బయలుదేరి ఒక ఆవరణలోకి వస్తుంది. అక్కడ ఒక వేదిక కట్టి అలంకరింపబడి ఉంటుంది. అక్కడిదాకా నృత్యం చేసుకొంటూ ఘటాన్ని వరుసగా వెళ్తాయి. అక్కడ నాయకుడు ఒక్కొక్కసారి పట్టుకొని గాలిలో కెత్తిపట్టుకొంటాడు. అల్లాచెయ్యటం వలన వీళ్లను వరుణదేవుని ఆహ్వానించే దూతలుగా వరుణదేవుని దగ్గరకు పంపిస్తున్నామని అని ఆ నృత్యము అర్థం అటగాళ్లంతా అక్కడవలయాకారంగా నిలబడుతారు. నృత్యం మొదలౌతుంది. మద్దిలలు మహాజోరుగా మోగి ఉరుములు మ్రోగుతున్న స్వరాలిని పుట్టిస్తాయి. జనంలో ఉత్సాహం పెరిగిపోతూ ఉంటుంది. ఇంతలో నాయకుడు ఒక పెద్ద అరటిపండు అటగాళ్లలో ఒకరి నెత్తిని పెట్టి పండు రెండుగా కోస్తాడు. ఇది వరుణదేవుడికి వైవేద్యము. ఆ తర్వాత నాయకుడు మద్దిలలతో లయ కల్పతూ, ఆకత్తితో సాము చూపిస్తాడు. ఆకత్తిసాము అద్భుతంగా ఉంటుంది. ఆనృత్యం అల్లా రక్తి కట్టాక మోకరించి, వరం కురిపించాల్సిందని వరుణదేవుని ప్రార్థిస్తాడు.

మలబారులో సప్తపూజ

మలబారులో, వానలకోసం "షష్ఠపూజ" అనే విధానం అవలంబిస్తారు. ఈ పూజా విధానంలో పాల్గొనే మలబారుబ్రాహ్మణులు, "షష్ఠ"దేవ - ఆలయం - ద్వైతాకం - గో మిట్ట మధ్యాహ్నం అర్ధ్యం గ న స్నాన మాచరించి, దేవాలయముందు ఆవరణలోకి చేర్చారు. ఆనాటి సంతర్పణకు తయారుచేసిన భాగ్యవస్త్రపులన్నీ ఆలయప్రాంగణంలో రాసి పోస్తారు. పూజారి వైవేద్యమంత్రాలు పఠిస్తాడు. ఇంతలో జనంలో నుంచి ఒకవ్యక్తి గబగబా ఇటూ అటూ పరుగెత్తి, వంటింట్లోకి చొరబడి, మండుతూన్న కాష్టాలు రెంటిని చెరో చేత బట్టి, భీకరంగా తిప్పకొంటూ జనం మధ్యకి వచ్చిపడుతాడు. జనం భయంతో చెల్లాచెదరై పారిపోతారు. పూనకంవచ్చిన ఆవ్యక్తి ని "మానన షష్ఠ" అంటారు. ధైర్యంగల వాళ్ళే వల్లీ ముగ్గురు నల్లులు చేరి, అతని చేతిలో కొరకం చులను లాగేసి, షష్ఠదేవుని విగ్రహం దగ్గరకు నడిపించుకుపోతారు. ఈపాటికి అతని వశ్యుబిగుసుకు పళ్ళు గట్టిగా కిరచుకొని ఉంటాడు. పూజారి, పోయిఅతన్ని వరుసగా ప్రశ్నలు వేస్తూంటాడు. ఈలోపుగా షష్ఠవిగ్రహానికి అనేక ఘటాభిషేకాలతో అభ్యంగ వాదులు పూర్తి చేస్తారు. అక్కడ పూనకంవచ్చిన "షష్ఠ"ను ప్రశ్నలు వేస్తూంటే అతని దగ్గరనుంచి జవాబు రాదు. ఇకముందు పూజలూ, అపియివేస్తామని మొక్కుబళ్లతో "షష్ఠ" ముందుపడి, కరుణించమని ప్రార్థయేపగుతారు. చివరికి పూనకం వచ్చిన "షష్ఠ" వాళ్ళ కోర్కెలకు జవాబులు చెప్తాడు. అంతాఅయ్యాక కళ్ళు మూసుకొని లిగుసుకుపోయి క్రిందపడిపోతాడు. కర్పూరం సాంబ్రాణి ధూపాలువేసి, అతని తలమట్టు ఈరతులు తిప్పి, గంటలు వాయిస్తారు. అల్లా మంగళహారతితో పూజ సమాప్తమవుతుంది. భరతఖండంలో, కొన్నిచోట్ల ఆడది నాగలి పట్టి దున్నితే, వర్షాలు ఆగిపోతాయని నేల బీడై పోతుందని నమ్మకం ఉంది. ఆడది పొలంలో

తక్కిన ఏవైనా చేయవచ్చునుగాని నాగలి పట్టి దున్నటమాత్రం చేయకూడదని వాళ్ల నమ్మకం.

ఒకసారి వానలేక జనం అల్లాడిపోతున్నాడు. ఆ దేవుడికి ఈ దేవుడికి పూజలూ పునస్కారాలూ అన్నీ చేయించారు కానీ ఫలితం కన్పడలేదు.

తర్వాత తెలిసికోగలిగారు ఆ ఉల్లో ఒకతను జబ్బుగా ఉండి ఇంటిదగ్గరే ఉండిపోవాల్సివస్తే అతని భార్య స్వయంగా నాగలి పట్టి అరక దున్నిందట. ఇది తెలితాక ఊల్లో వాళ్ళు ఆ స్త్రీని గొక్కొని వచ్చి, ఒక గిత్తతోపాటు ఆ స్త్రీని కూడా రెండోపుకొడి కట్టి మూడుమాట్లు పొలం దున్నించారు. ఆ తర్వాత ఏవో పూజలు చేశాక, ఆ రాత్రికై పెద్ద వానలు కురిశాయి.

భిల్లుల ఆచారాలు

వానలు లేనప్పుడు, భిల్లంగనలు బయలుదేరి, నృత్యాలు చేసుకొంటూ పొడగూరికి కైతారు. అక్కడ వాళ్లంతా కలిసి ఒక దున్నపోతుని పట్టుకొని, దగ్గరలో కాళీమాతకు పలి ఇచ్చి, వరం కురవాలని ప్రార్థన చేస్తారు.

మరికొన్నిచోట్ల కిప్పలను పట్టి తలకింగులు గావేస్తూ చేస్తారు. కప్ప నోరు తెరుచుకొని దాహంతో వేల్దిపోతోంటే, వానదేవుడికి కృపిస్తానాదయనచ్చి వాన కురిపిస్తాడని నమ్మకం.

ఇంకో జిల్లాలో మరో విచిత్రమయిన ఆచారం ఉంది. ప్రత్యేకంగా ఏర్పాటుయిన ఒక చెరువులో ఒక సాధువును కంఠంలోతుకు వైగా (నోటిదాకా నీళ్ళు వచ్చేదాకా) నిలబెడుతారు. అతే నల్లగా నిల్చుని రెండు రోజులు వరుసగా ఎవతెగకుండా "ఇంద్ర" దేవుని వారు స్మరణం చేసుండాని ఇల్లా చెరువు దొరక్కపోతే, ఒక గొయ్యి తవ్వకొందులో సాధువుని నిలబెట్టారు. ఆ సాధువుమీద బొరిదలచి అయినా వరుణదేవుడు వాన కురిపించేదాకా ఆసాధువు నల్లగే నిలవేస్తారు.

పంజాబులో కొన్ని పల్లెలలో, వానలు లేనికాలంలో కాస్త చివకుపడగానే అడవిల్లు తమవిధివాకిట నిలచి గోమయం కలాపి నీళ్ళు, ఆడ్రోవనుపోతూన్న ఏముసలుమృదాదైనా సరే చల్లేస్తూంటారు. కురిసిన జల్లు వానగా పరిమించాలని ఆశతో ఆ ముసలమ్మకు ఆకలాపి భిక్షతో ఘటాభిషేకాలు చేస్తారు.

ఒకసారి ఓమహారాజుగారు, తన రాజ్యంలో గానలు లేకపోయేటప్పటికి పూజారుల నందరినీ పిలిపించి, ఒంటిమీద బట్టలు లేకుండా, మండు బెండలో నిలవాలని, అల్లా వాన కురిసేదాకా నిలచే ఉండాలని నియమించాడు. రాజుగారి మిత్రుడొకడు, మల్లీ వానలుకూడి కుంభవృష్టిగా కురిసి, అతివృష్టి అయితే ఏంచేస్తారని అడుగగా, వానలోనూ వాళ్ల నల్లగే నిలబెట్టే వానలు తిగ్గతాయని ఆ రాజుగారు అన్నాడు.

ఈ వానలకోసం కొన్నికొన్నిచోట్ల, కరుణారసజనకమైన విషదనాటకాలూ అనీ ఆడి, ప్రేక్షకులకు కన్నీళ్ళు తెప్పిస్తారు. ఎవల్లో వచ్చి పోయినట్లు ఏడుపులూ, కర్మలూ మొదలైవ దత్తేశ్వరశాస్త్రప్రకరణం అంతా జరుపుతారు. నిద్రపోతూన్న వాళ్ళని పాడిమీద కట్టి, కనాన్ని మోసినట్టి మోసి, ఆడవాళ్ళు పిల్లలూ, ఏడుపులూ పెడబొబ్బలూ పెడుతూ వెంట బయలుదేరుతారు.

దూరాన పల్లెలో వానలు కురిస్తే చాలు, భిల్లులు ఆడవాళ్ళతో కలిసి అక్కడికి బయలుదేరి వానలో పూర్తిగా తడిసి ఇళ్లకు వస్తారు. ఆ వానను తమతో తెస్తున్నామని అనుకొంటారు. వాన రావటానికి ఆహ్వానంగా నాగళ్ళకు వాట్లకు పసుపుకుంకాలు పెట్టి చెట్లనన్న ఎండుకొమ్మలూ అనీ కొట్టిపోతేస్తారు. తమ ఊర్లో వానకోసం పరాయిఊర్లో ఇల్లా వానలో తడుస్తూ నిలబడ్డ భిల్లులగుంపులు అనేకం ఉత్తర దివి వింతగా కనబడుతాయి.

దక్షిణాదిని కాపులలో ఒక ఆచారముంది. ప్రత్యేకంగా కుమ్మరిచేత ఒక మట్టిపామృను చేయించి, పొలంలో ఒకమూల స్థాపిస్తారు. దీన్నే వానదేవుడని పిలుస్తారు. ఒక్కొక్కప్పుడు ఇల్లాంటి బొమ్మే నేలమీద గీసి, బొమ్మ

మాతృభాషా లేక రాష్ట్రభాషా!

పై చదువులలో భాష ఏది ఉండాలి?

శ్రీ నారాయణ అగర్వాల్

[విశ్వవిద్యాలయపు చదువులవద్దకు వచ్చేటప్పటికి విద్యా బోధ మాతృ భాషలో జరగాలూ, లేక జాతీయ భాషలో జరగాలూ అనే వివాదం బయలుదేరింది. న్యూఢిల్లీలో జరిగిన వైస్ చాన్సలర్లు సమావేశంలో మొట్ట మొదట ఈ విషయంమీద చర్చ జరిగింది ఆ సమావేశంవారు ప్రాంతీయ భాషలలోనే విశ్వవిద్యాలయపు చదువులు గరపటం జరగాలని తీర్మానించారు. ఈ విషయాన్ని ప్రిన్సిపాల్ అగర్వాలాగారు, క్రింది వ్యాసంలో చర్చించి, ఈ వివాదాన్ని వదిలి, అవసరసూత్రాల్ని పాటించవలసిందని తన అభిప్రాయాన్ని వెలువర్చారు విద్యా బోధన తత్వ నిర్ణయ విషయంలో, మహాత్మాగాంధీ, అగర్వాలాగారిమీద ఎక్కువ నమ్మకం ఉంచేవారు]

ఈవాలో అఖిలభారత విద్యత్సమావేశం జరిగినప్పుడు, ఆ సమావేశపండితులు ఈ విషయాన్ని విపులంగా చర్చించారు విశ్వవిద్యాలయం చదువువరకూకూడా, ఉన్నతవిద్య అంతాకూడా ప్రాంతీయభాషలోనే గరపబడాలని నిర్ణయించారు రాష్ట్రాంతర సహృద్ధావము పెంపొందించుటకు, విశ్వవిద్యాలయ తరగతులలో ప్రత్యేకంగా, రాష్ట్రభాషాభ్యసనముకూడా విధానము కావాలనికూడా తీర్మానించారు ప్రభుత్వ విద్యామంత్రివరమువారు కూడా ఈ అభిప్రాయంతోనే ఏకీభవించారు అంతటో విశ్వవిద్యాలయ కమిషన్ సభ్యులకు, విశ్వవిద్యాలయాలలో ప్రాంతీయభాషలో విద్యా బోధన జరపటానికై తాము ఆవలంబించున్న పథకాన్నికూడా విస్పష్టంగా విశదపరిచారు

గత డిశంబరులో, ఆయా అఖిలభారత విద్యత్సమావేశం (ఆలిండియా ఎడ్యుకేషనల్ కాన్ఫరెన్సు) మైసూరులో జరిగినపుడుకూడా, ప్రాంతీయభాషాసానం, రాష్ట్రభాష ఆక్రమించుకోవటం కాకుండా, పట్టభద్ర తరగతుల వరకూ, రాష్ట్రభాషకూడా అవసరమయంగా, (Compulsory Subject) గరపవలసినకూడా అభిప్రాయం వెలుబుచ్చారు

ఆచార్య నరేంద్రదేవుఅగ్నితేజ్ కింద కొన్ని నెలల క్రితం ఢిల్లీలో, అఖిలభారత విశ్వవిద్యాలయ ఉపాధ్యాయల పరిషత్తు జరిగింది వారు కూడా ఈ విషయాన్ని బాగా చర్చించి, పై విధమైన అభిప్రాయాన్ని సూచించారు

కాని విశ్వవిద్యాలయ తరగతులలో ప్రాంతీయభాషలో విద్యాబోధ జరపటాన్ని తీవ్రంగా ఖండించే పండితులకూడా ఇప్పటికీ కొందరున్నారు హైస్కూలు తరగతులు దాటి వంతనంపి, విద్యాబోధన అంతా కేవలం రాష్ట్ర భాష (జాతీయభాష)లోనే జరగాలని వాళ్ల వాదం ఈ వాదం ఈమధ్య ముఖ్యంగా నుజరాత్ లో బయలుదేరింది ఉత్తరహిందూ ప్రాంతంలో విద్యార్థులు చాలామంది, కాలేజీలలోనూ విశ్వవిద్యాలయాలలోనూ, ఘట్టహిందీ తోనే బోధన జరగాలని గట్టిగా వాదిస్తున్నారు ఈ తరగతులలో విద్యాబోధన ఏ భాషలో జరగాలి అనేది మనకు అందరికీ ముఖ్యమైన విషయమే కనుక, ఈ గాఢప్రతివాదాల మించిచెడ్డ అను కొద్దిగా పరిశీలించుకోవటం అవసరం

జాతీయ భాషలో విశ్వవిద్యాలయతరగతులలో విద్య గరపాలని అనేవారు, పై చదువులు ప్రాంతీయభాషలలో నేర్పటం మొదలుపెట్టితే, భారత సంస్కృతియొక్క సమైక్యస్వరూపం, చిద్ర మయిపోయి రాష్ట్రాంతర వైషమ్యాలు పెచ్చుపెరిగి, దేశం ఎక్కడి కక్కడ సుంక చితంగా, ముక్కలు ముక్కలు అయిపోతుందని

అడలగొట్టున్నారు అందుకని, హైస్కూలు తరగతుల హైడ్డాక ఇక ప్రాంతీయ భాషా ప్రాబల్యాన్ని పెచ్చు పెరగ నీయకుండా, అరికట్టాలంటున్నారు అది కాకుండా, జాతీయభాషలోనే అన్ని విశ్వవిద్యాలయాలలోనూ విద్య గరపటానికై, ఒకేరాష్ట్రంమించి మరొక రాష్ట్రానికి విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులూకూడా, ఏమంత యిబ్బందులు లేకుండానే కదులుతూ ఉండడానికి చాలా అనువుగా ఉంటుందని వాదిస్తున్నారు అట్లాకాక ప్రాంతీయభాషలోనే విశ్వవిద్యాలయాల్లో విద్యగరపటం సాఫ్టయితే, ఒక ప్రాంతపు ఉపాధ్యాయులు మరోప్రాంతాల ఎక్కడాకూడా ఉద్యోగం సంపాదించుకోగలగే అసంభవమై పోతుందని కూడా వాదిస్తున్నారు విద్యార్థులకుకూడా, పరప్రాంతాలలో ఉన్నత విద్య పట్టించే అవకాశమే నశించిపోతుందంటున్నారు ప్రాంతీయభాషలో బోధన జరిగితే ఉన్నతశ్రేణిలో ఎక్కడి, అక్కడి వారు పరస్పరం సంప్రదింపులు జరుపుకోటానికి, అత్యున్నత పరిశోధనావిధానాలలో ఒక విశ్వవిద్యాలయం మరో విశ్వవిద్యాలయానికి తోడ్పడి సహకరించటానికి అవకాశమే లేకుండా ఉంటుందన్నారు వివిధప్రాంతీయ రాష్ట్రాలలోనూ, శాస్త్రీయ పారివాషికపదాలు నేర్వరుగా ఉంటూ ఉండే అవకాశం ఉండటం వల్ల, ఉన్నత విద్యాశ్రేణిలో విశ్వవిద్యాలయాల మధ్య పరస్పరభావాలు ఒకరి కొకరు అందిచ్చు కొంటూ సహకారంగా పోగలటానికి పెద్ద అడ్డంకితరం ఏర్పడుతుందంటారు

మాతృభాషా వాదలు

ఇక గెండ్లపక్షంవారు ఆసాంతమా, విద్య మాతృభాషలోనే గరపాలనేవారు, ప్రతి విద్యార్థికి, తన చదువంతా విశ్వవిద్యాలయం చదువుతో సహా, మాతృభాషలోనే నేర్చుకొనేందుకు సంపూర్ణమైన అవకాశం ఇయ్యాలంటారు ప్రాంతీయభాషమంచి మాతృభాష నేర్పనవారెవ్వరైనా వుంటే వాళ్లుప్రాంతీయ రాష్ట్రాల్లో విద్యఅంతా నేర్చుకోవాల్సివస్తుంది పెట్టికట్ట లేవకా చదువు సాంతము అయినంతమాత్రాన పై విద్యకు మాతృభాషమంచి, జాతీయభాషకు అకస్మాత్తుగా మార్చవలసిన కారణం ఏదీ కన్పించటం లేదు గారు అందులోనూ ముఖ్యముగా ప్రాంతీయ భాషలు చాలామటుకు, అధమం జాతీయభాష మాత్రంగానో, అంతకు మించో, వృద్ధిపొందే ఉన్న సితిలో, హిందీయో, హిందూస్థానీయో పెట్టిపైచదువు అంతా తప్పిందంటు చేయటం ఎందుకని అంటారు ఉదాహరణకు బెంగాలీ, గురాతీ, నుజరాతీ, తమిళము, ఎంత ఉన్నత విద్యాబోధనకైనా అవలీలగా ఉపకరిస్తాయి అల్లాంటిప్పడు, కాలేజీలలోనూ, విశ్వవిద్యాలయాలలోనూ ఏటిని మాని హిందీని ఆ సానంలో ప్రవేశపెట్టవలసిన అగత్యమేముంది భాషారాష్ట్రాలు, ప్రాంతీయభాషలలో విద్యావిధానాలూ, రాష్ట్రాల మధ్య పరస్పరం విద్యేషాలు పెంచి తగవులు లేవదీస్తాయనేది వట్టి అపోహ. లేనిపోని ఘంకల్పించటం సాంస్కృతికంగా రాష్ట్రాలమధ్య సమైక్యత కుదిరేందుకూ, సామరస్యం పెంపొందించుకూ, హిందీభాష, కాలేజీలలో, విశ్వవిద్యాలయాలలో తప్పనిసరిగా నేర్చుకోవాల్సిన భాషగా ఉండేనే ఉంటుంది యావద్భారతజాతిపరంగా కేంద్ర ప్రభుత్వం అంటూ ఉండేనే ఉండటంవల్ల, విధిగా సాంస్కృతిక సమైక్యత, యావద్భారత దేశానికి కలగనే కలుగుతుంది

ఈ రెండు వాదాలనూ కూడా, ఏ ఉద్రేకాలకూ పాలు కాకుండా, నిష్పాక్షికంగా పరిశీలించినట్లయితే, ఈ సమస్యకు పరిష్కారవిధానము అతి తేలికగానే లభ్య మౌతుందని, నా మనస్సుకు గోచరిస్తూంది నాకు తోచిన పరిష్కార పథకము ఇదే

అల్పసంఖ్యాకుల సమస్య

1 విశ్వవిద్యాలయ స్థాపనకు, విద్యాబోధన మాతృభాషలో లేక ప్రాంతీయభాషలో జరగాలి మాతృభాషా ప్రాంతీయభాషా నేర్పన పట్టులలో విద్యాబోధన ప్రాంతీయభాషలోనే జరగాలి అయినా అట్లా మాతృభాష నేర్పన విద్యార్థుల సంఖ్య ఏ రాష్ట్రంలోనైనా తరచూతరచూ ఉన్నప్పుడు ఆ భాషలోనే విద్యాభ్యాసం చేయించటానికి కారేదిరిప్పించు అతి ఏమాత్రం అవకాశం ఉన్నా, రాష్ట్రప్రభుత్వము, ఆ భాషలో విద్య గనే కాలేజీని ఏర్పాటుచేసి, ప్రాంతీయభాషను కూడా 'కంప్యూరిజ్డ్'గా బోధించాలి భాషాపరంగా అల్పసంఖ్యాకులైనవారు, తమ విద్యకు జాతీయభాషలో విశ్వవిద్యాలయరక్షణ గరపాలి కోరితే, అందుకు కూడా రాష్ట్రప్రభుత్వము అవకాశం చూపాలి

జాతీయభాష ఉన్నత విద్య

2 వివిధ వరకూ, జాతీయభాషలో ఉన్నత విద్య, కంపలరీచేసి నేర్పవలెను ఏదో, వచ్చిందంటే వచ్చిందన్నట్లుగా హిందీ నేర్పటం పనికిరాదు వివిధా కా, హిందీ భాషలో మంచి శిక్షణ ఇచ్చి నట్లయితే, విద్యార్థులు తమ అభిప్రాయాలను హిందీలో (జాతీయభాషలో)కూడా వారాళముగా వెలువర్చుకొనేందుకు సుఖ మౌతుంది అట్లాగా, విద్యార్థులుకాలెను ఉపాధ్యాయులకుకూడా, హిందీ బాగా వచ్చి ఉండేందుకు, ఆ భాషలో సాంక్షిక్యం తెచ్చుకోటానికి, వాస్తూ బంటనే ప్రారంభించాలి అట్లా చేస్తే వాస్తూ అఖిలభారతసమావేశాల చర్చలలో పాల్గొని తమ అభిప్రాయాలను హిందీభాషలోనే క్లుప్తంగా వెలువర్చుకొనే అవకాశ ముంటుంది ఈమధ్యకాలంలో ఇంకా కొన్ని ఏళ్ళ దాకా అంగ్లంలోనే ఈ వ్యవహారాన్ని సాగించుకోవచ్చు జాతీయభాషలో మంచిపాండిత్యాలు క్లుప్తంగా సంపాదించుకోగలిగితే, విశ్వవిద్యాలయపు చదువులు ప్రాంతీయభాషలలో జరిగినప్పటికీకూడా, భారతసాంస్కృతిక సమైక్యతను చెక్క చెదరకుండా కాపాడి, పోషించుకోవచ్చున

పారిభాషిక పదాలు

3 జాతీయభాషలోనూ, ప్రాంతీయభాషలలోనూ కూడా, శాస్త్రవిషయకాలైన పారిభాషిక పదాలన్నీ, ఒకే పదాలుగా ఉంచాలి మార్పు జరుగుతూన్న ప్రారంభదశలో ఇది వ్రాత్తిగా సాగ్యంకాక పోవచ్చు ప్రాంతీయ రాష్ట్రాల తమతమ పంథాలలో వృద్ధి పొంది, ముందు కొన్ని యేళ్లలోపల, తమతమ భాషలకు సూజమైన పదాలను వృద్ధి పొందించు కొన్నా, వచ్చిన హిందీ ఏమంత లేదు ఆ తర్వాత, అఖిల భారతనిపుణుల సంఘాలు సమావేశమయి, సర్వ ప్రాంతీయభాషాపదాలను పరిశీలించి, ఏదో ఒక మాదిరి పదాలే ఏర్పరచే నిర్ణయానికి రావచ్చు భారతీయ భాషలన్నిటికీ సంస్కృతమే మాతృక కావటం వల్ల ఈపని ఏమంత కష్టమైనది కాదు

అఖిలభారత సంస్థలు

4 యావద్భారతదేశపరంగా ఉండవలసిన సంస్థలూమాత్రము, విధిగా జాతీయభాషలోనే విద్యాబోధన జరగాలి 'అఖిలభారతసంస్థలు' అనటంలోనే, ఉన్నత విద్యాశాఖలలో ప్రత్యేక శాఖలకు చెందిన కళాశాల లనటంవల్ల, మంచి, కాళలం గలవారు, బోధకులుగా ఉండవలసిన అవసరం ఉండటంవల్ల, ప్రాంతీయ భాషల బాహుళ్యంతో ఏటిని విరివిగా అన్నిచోట్లా సాపించటానికి అవకాశం ఉండగ వైపు అత్యున్నతశ్రేణిలో విద్యాభ్యసనం, పరిశోధనాస్థాయిలో జరిగే వీనిలో బహు కొద్ది మంది నిపుణులైన విద్యార్థులే ఉండటం

మూల్యూరి చుక్కమృగారు

19-వ ఆంధ్రరాష్ట్ర మహిళామహాసభావ్యవసంఘాధ్యక్షురాలు.

సంఘం ఆవుతుంది గావట్టి, ఇల్లాంటివి విరివిగా పెట్టటం, అధికంగా అనవేక్షణీయమే అవుతుంది జాతీయభాష బోధన మయెంత వరకూ ఈమధ్యకాలంలో, అంగ్లంలోనే ఈ అఖిలభారతసంస్థలలో బోధన సాగించి భాష మార్పుకు కాలపరిమితి ఏర్పరుచుకోవచ్చును

మహాత్మాగాంధీ అభిప్రాయాలు

మహాత్మాగాంధీ, ప్రాంతీయ భాషలలోనే సంపూర్ణంగా విద్య గరపాలని అభిప్రాయపడ్డాడని చెప్పటానికి నా కేమాత్రం సందేహం లేదు 1948 ఆనవరి 25 న విరాభవనంలో ఆయన ఇచ్చిన ప్రార్థనాసంతక ఉపన్యాసంలో ఇల్లా అన్నాడు

రాష్ట్రాలభాషలు వ్రాత్తిగా వృద్ధి పొందాలంటే, ఆ భాషామాత్ర ఆధారంగా రాష్ట్రాలను పునర్విభజన చెయ్యటం అత్యవసరం హిందూస్థానీ, యావద్భారతదేశానికి రాష్ట్రభాషగా (lingua-franca) గా ఉండవలసినదే కాని రాష్ట్రాల భాషల స్థానాన్ని అది ఆక్రమించుకోలేదు రాష్ట్రాలలో విద్యాబోధన ఆ భాషలో జరగ వలె లేదు అంగ్లములో అంతకన్నా జరగటానికి వీలేదు జాతీయభాష ఉపయోగము భారతదేశంలోని వారి స్థానాన్ని సంబంధ బాంధవ్యాలను వాళ్లకు విశేషీకరింపచేసేంతవరకే

మన వి

ఈ సమస్యను మహాత్మా గాంధీ తో చూచాయగా చర్చించే అవకాశంకూడా, నా భాగ్యంవల్ల నాకు లభించింది ఆయనకూడా, ఈ సమస్యకు వైవిధ్యంగానే పరిష్కారం సూచించారు కాబట్టి యావద్భారతవిద్యావరేఖ్యులందరికీ, ఈ వివాద మంతటితో ఆపవలసిందని మనవిచేస్తున్నాను ఈనాడు స్వతంత్రభారతంలో ఉన్నాము అనవసరము, అనాలోగ్యకరము అయిన ఘర్షణలు పెంచుకోవటం మంచిది కాదని నా మనవి

గర్భనిరోధిని

శరీరాలోగ్యమునకు భంగంలేకుండ కొంత కాలమువరకు గర్భం రాకుండ ఆపుటకు ఔషధం రు 10 లు శాశ్వతంగా రాకుండ చేయుటకు రు 25 లు వి.పి. చార్జీ రు 0-12-0 లు

పుంస్తవ్యవర్ధని తైలం

నరములు బలహీనత చెంది సంతోష శాఖ్యములకు దూరమై దుఃఖించువారల పొలిటవర ప్రసాదిని మా నపుంసక తైలం 1 సీసా రు 10 లు వి.పి. చార్జీ రు 0-12-0 లు. మరియు నేపాళదేశపు కస్తూరి అంబర్, హేమం కలసి ప్రత్యేకంగా తయారుచేయబడి జగత్ప్రఖ్యాతి వహించిన తైలముగలదు. సీసా 1 కి రు 25 లు వి.పి. చార్జీ రు 1 ఆర్డర్లుచువారు ముందుగా వైకం పంపుమా జనాబుకు కబురుపంపేది

డాక్టర్ రత్నం లండన్ సన్యు, మలకపేట బిల్డింగ్స్ హైద్రాబాద్. డక్కన్

"ఒసే, అక్కా! ఉత్తరమే!" కథానిక

వీసి వివరగానే, తినే తినే అన్నాన్ని అలాగనే వదిలేసి, రివున ఒక్క-పరుగులా వచ్చేసింది రుక్మిణి ఆ హడావిడిలో అన్నంప్రక్కనే పెట్టుకున్న పెరుగిన్నెనీ, దానిమీద కన్నేసి వున్న పిల్లినీగూడా - ఫర్వాలేదు!

"ఏదిరా, బాబీ వుత్తరం?" - తనతోనే మాటనుగూడా తరుమకు వచ్చింది ఏదో అనుకున్నది అందుకున్నట్టుగా ఆకస్మికానందం, ఆంక్షనా ఒక్కసారి వుప్పలిస్తేయే రుక్మిణిలో

"హూమ్, హూమ్కాళీ ఫో!" - అంటూ వెనక్కి దాచుకున్న రెండు చేతుల్ని పైకెత్తి, "అయ్యో, మాయమైపోయిందే!" అంటూ అతి కొంటేగా విరగబడివున్నా, చప్పట్లు కొట్టుతూ గంతుసాగాడు భాస్కరం

పాపం, ఉత్తరం అందుకోడానికై పుట్టుకు వచ్చిన ఆనందావేశం ఒక్కసారి ఉక్రోశంగా మారింది "ఊ! ఏదీనట్టే వుంది, వధవేళా కోళమా, నువ్వునూ!" - అంటూ వీపు మీద ఒక్కటిచరిచి, గిరుక్కున తిరిగి, విస్తుగా వెళ్లి పోయింది అన్నందగ్గరకే!

పెరుగంతా తినేసిపోయి, యెదురుగా వున్న మల్లీ పందిరెక్కి, మూతికదుపుతూ చూస్తోంది చీకీ అతిచిలిపిగా!

దాన్ని చూచేసరికి మరింత మందుకు పోయింది వొళ్లు అక్కడే వున్న పల్లెం తీసి విసిరింది దానిమీదికి తప్పించుకొని తుద్రున పారి పోయింది ది!

ఎందుకోగాని, యిక ముగిదుఖం ఆగలేదు కళ్లలోనికి కమ్మకుని వచ్చేసింది అన్నం తినబుట్టేసింది గాదు కంచం అలాగే యెత్తేసి, చేతులు తుడుచుకుంటూ, మధ్య గదిలోనికి వచ్చేస్తూవుండగా, యెడమోస్తూ బాబీ పారు గంటినుంచీ పిండి రుబ్బుకువస్తోన్న అమ్మతో భీర్యారు చేస్తున్నాడు

"అమ్మా, అక్క కొట్టింది చూడే! బావ రాకపోతే, ఆ కోపం అంతా నామీద చూపిస్తోంది!" అంటూ

"ఏట్లెందుకు కొట్టావే, రుక్మా? అబ్బ! నువ్వు చిన్నపిల్లవే పోతున్నావు! ఊరుకోరా నాయనా, పూరుకో! బావ వచ్చాక, చెప్పి, దీని పని పట్టిందారే, " అంది పూర్ణమ్మ

అమ్మ వాడితరపునే వకాల్తా పుచ్చుకోవడం కుక్కు మరింత కోపం తెచ్చింది

"ఇవ్వాలి బావ వస్తాడగా! రాగానే చెప్పి, నిన్ను చింతకాయవచ్చడి చేయిస్తానే!" అంటూ అక్కకేసి అతి కసిగా చూస్తూ, వున్న కోపాన్ని ఆ దుఃఖాన్ని కాస్త తీర్చుకున్నాడు బాబీ

అమ్మ ముసిముసిగా నవ్వుకున్నది

"గంగమ్మొదిగారి సుభద్రా, దాని మొగుడూ వచ్చారే, అతగాణ్ణి అడిగాను, యాబాబూ ఎప్పుడొచ్చేదీ తెలుసునేమోనని కనిపించ లేదట. అసలే బస్తీవాళ్లకి మరొకరి సంగతే కాబట్టడం!" అన్నది

రుక్మిణి అమ్మ మాటను మనస్సుగా సమర్థిస్తోన్నట్టు చూసింది

"సుభద్ర రమ్మని చెప్పిందే వెళ్లు, పెళ్లొని ఆ గులాబీచీర కట్టుకొని పూర్ణమ్మ కూతురు కేసి చూస్తో అన్నది

"ఊహహా నేను వెళ్లను" కసిగా, ఈర్ష్యగా అనేసింది రుక్మ ఏదో ముళ్లపాద మీద నడిచినట్లు బాధపడింది

తన కూతురుఅవసర అర్థమేకారేదు పూర్ణమ్మకి

"రాత్రిబండిలోనైనా వస్తే అని ఆశగా అనుకుంటూ వంటింటివైపు నడిచింది రుక్మిణి మరింత విస్తుపోయింది ఇంటిలో

పున్న ముగ్గురూ-తనూ, తమ్మ, తమ్మదూ-అయన 'రాక'కోసమే యెదురు చూస్తున్నారు అయితే, ఆయన మటుకు ఇంకా అనుగ్రహించడం లేదు ఇరుగు పొరుగువారి కూతుళ్లూ, అల్లుళ్లూ - అంతా అప్పడే వచ్చేవారు!

రుక్మ మనస్సు చివుక్కుమంది ఏమిటో, ఈర్ష్య వచ్చింది, రుద్ద వచ్చింది! గజగబ పడక గదిలోనికి పోయింది పదిహేనురోజుల క్రితం ఆయన రాసిన వుత్తరం ఆ తెలులుమీద పడి వుంటే తీసింది; చదివింది

సంబరంలేనిసంక్రాంతి!

శ్రీ కే. జి. ఆచార్య

"మీరు వ్రాసిన ప్రకారం పండుగకు వస్తాను. నాకుగూడా తప్పక రావాలనే వున్నది కాని వారంరోజులు ముందుగా రావడం పడదు తెలవు లేవు వైగా, ఆఫీసులో పని చాల యెక్కువగా వుంది అందుచేత, పండుగ లేపో ఎల్లండో వుం దనగా రాగలను "

ఈ వాక్యాల్ని మల్లీ మల్లీ చదువుకున్నది ఆఫీసువాళ్లని తిట్టుకున్నది ఆయన వ్రాసినదాన్ని బట్టిచూస్తే, ఒకరోజు - ఇవేళ - గడిచింది ఇక, కేళి రావడం తప్పదు

హృదయారాటం కాస్త ఉపశమించింది

* * * వస్తాడే మా బావా కేపో మాపో వస్తాడే

—నోట్లో మిరాయిముక్కలో బాటు బావ మీది పాటనుగూడా గట్టిగ నల గ నిస్తూ, పాడుతూ, గుర్రాలాట ఆడుకుంటున్నాడు బాబీ, పొరుగింటి కేమాయితో

పినిపించిన ఆ పాటలోని మాటలు, లోనున్న అనుభావాన్ని మరింతచేసి, కోపాన్నిగూడా జతపరిచినయే రుక్మిణిలో.

"అలా అరుస్తూ గంతువేస్తూ ఆ కొత్తబట్టలు కాస్తా పాడుచేసుకోకపోతే, సరిగ్గా ఓచోట కూర్చోలేవో? " - అంటూ ఒక్కసారి తమ్మిట్టి కసిరింది అనవసరంగా కల్పించుకుని, మనసులో ఎందుకో కుతకుత లాడిపోతోంది పాపం!

"ఏమే, రుక్మా! రైలు వెళ్లిపోయినట్టేగా!" భారంగా నీళ్లబిందెను దింపుకుంటూ అంది పూర్ణమ్మ

"ఏమిటే, అమ్మా! నీకూ మతి పోయినట్టుంది రైలువెళ్లి గంటన్నర దాటింది!" నిజంగా, తనకే మతిపోయిందనుకుంటే, అమ్మకీ మతిపోయింది!

"అసలు, ఇవ్వాలి రైలుబండి రాదే! పండుగ గానే యివ్వాలి అందుకని రైలుబండికి తెలవ్! " - అన్నాడు బాబీ, తనకుగూడా మతిపోయినట్టు వుండడం తెలుచుకుంటూ ఒక్కసారి ఫుక్కున నవ్వుకున్నారు తల్లి కూతురు!

"పిడికీ మతి పోయింది!" అనకుంది రుక్మ - చీకీ ఆకలి వికారంచేత గాబోలు, 'మ్యాప్, మ్యాప్' అంటూ రుక్మిణి కాళ్ళావేళా తిరుగుతోంది ఆ కాళ్లు గీరుతూ, నాకుతోంది దీనికి మతిపోయింది గాబోలు!

"ఇంతకీ నాకు అదృష్టం లేదమ్మా! తొలిసారి పండుగనాడే, అల్లుడికి భోగినిట్లు పోయదానికి అదృష్టం లేదు వెళ్లి పిలుచుకురావడానికి ఆయన లేరు! నిరుడీ పండుక్కి సలక్షణంగా ఉన్న చెట్ట త మనిషి, యీ పండుగ వచ్చేసరికి చటుక్కున మాయమై పోయారు! ఇంతకీ నా గ్రహచారం! క్షృ - పూర్ణమ్మ పాత ఘట్టాలన్నీ పునఃస్మరణ చేసుకుంటూ కన్నీరు పెట్టుకుంది

అమ్మ కన్నీళ్లు రుక్మిణిని మరింత వెతబెట్టాయ్ తనకూ దుఃఖం వుప్పొంగిపోవడంచేత, అమ్మను ఓదార్చలేక, తా నుండబట్టలేక, గిరుక్కున వెళ్లి పోయింది గదిలోనికి!

* * * "ఓహో, మరి దిగాయా! ఎప్పుడూ రావడం?"

— అంటూనే అతివొయ్యారంగా వొళ్లు తిప్పుకుంటూ నీతమ్మ పడకగదిలోనికి పోబోయి ఎందుకో మల్లీ ఒక్కసారి నిటారుగా చూచి, నిశ్చేషురాలైంది

అంతలోకీ, అటునించి ఎదురైన పూర్ణమ్మని చూచి, "అయ్యో, పడకున్నది మరిదిగారనుకున్నాను, పిన్నీ! మన రుక్మా, ఏ

మరిదిగారు బయటికి వెళ్లారా?" అంది, అయిందానికి నవ్వుకుంటూ.

"అయ్యో, రానే లేదు నీతమ్మ తల్లీ! వస్తాడు వస్తాడని బహు వువ్విళ్లురుపోతూంటే, యిలా చేశాడు! మధ్యాహ్నంబండికి రాలేదు రాత్రి పిల్లకీ నాకూ నిద్రే లేదమ్మా! బాబీ గూడా రెండుసార్లు నిద్రలోనించీ లేచి అడిగాడు, 'బావ వచ్చాడా అమ్మా' అంటూ ఈ రాత్రిబండికై నా వస్తాడో లేదో!" నిట్టూర్చింది పూర్ణమ్మ

అసలు, యిలాగ ఏదైనా పండుగా పబ్బుమూ వచ్చిందంటే, వరస కలిగినవాళ్లందరితోటీ పరియాచకాలు ఆడడానికి అలవాటుపడ్డ నీతమ్మకు కూడా యీ కొత్త అల్లుడు నిరాశ పుచ్చాడు

"ఆ... అందుకేనేమిటి, పిన్నీ? రుక్మ అలా పడుకుంది? అయినా యీ పువ్వుగాలు చేసుకునేవాళ్ల సంగతే ఇంత పూర్ణమ్మ పిన్నీ!" అంటూ నవ్వి, నిరాశగా వెళ్లిపోయింది నీతమ్మ

నీతమ్మ మాటలకి, మంచంమీదవున్న రుక్మ మరింత రస, రుస లాడిపోతూనే, యింకొంతగా ముడుచుపెట్టుకు పోయింది దుఃఖంకొద్దీ!

* * * "తెల్లవారింది లేవే, రుక్మా! వాళ్లు కాస్త ముగ్గులు పెట్టుదువు గానీ " అంటూ అమ్మ బలవంతంగా లేపేరకూ, మెలకువ రాలేదు రుక్మిణికి! అసలు చాల రాత్రివరకూ బలవంతంగా కళ్లు మూసుకుని, ఎంత ప్రయత్నించినా నిద్ర రాలేదు

గజగబబిట్లోనికి వచ్చింది ముగ్గులు వేయడానికి ఇరుగుపొరుగు యిళ్లముందర ముగ్గులన్నీ తనని హేళన చేస్తున్నట్లు నవ్వుకున్నయే

అప్పుడే, యెదురింటి అరుగుమీద - అయింటి వారి చిన్న అల్లుడు కూర్చుని పళ్లు తోముకుంటూండడం, అతనిభార్య ముసిముసిగ నవ్వుతూ నీళ్లు తెచ్చి అక్కడ వుంచడం - కనిపించింది

ఇంకేముంది? ఒక్కసారి కంటిలో ఏమిటో పడి మండినట్టు, గిరుక్కున వెనక్కి తిరిగింది రివున వచ్చేస్తూండగా, కాలిబొటనపైలు గడపకేసి కొట్టుకొంది

ప్రాణం ఎగిరిపోయినట్లయింది పాపం!

"అమ్మా, నేను ముగ్గులు వెయ్యలేనే, తల నొప్పిగా వుంది!" - అతిబాధగా అంటూ, గదిలోనికి వెళ్లిపోయింది

పూర్ణమ్మ రాత్రినుంచీ కూతురి అవస్థ గమనిస్తూనే, తను అవసరపడిపోతున్నది

"అయ్యో, తల్లీ!" అంటూ ఇక చేసేదిలేక తనే విల్లింప స్రుగ్గున వెయ్యడానికి!

గంటలు గడస్తోన్నకొద్దీ, ముగ్గురి ఆరాటం అధికం కాసాగింది

బావకి ఆటలమీద బుద్ధి పోలేదు బాబూని కని వెళ్లితే, అకేమాయిగాదూ, అపార్వతీ, ఆ సుబ్బలూ - అందరూ వాళ్లవాళ్ల బావల్ని గురించే చెబుతున్నారు, వాళ్ల బావలు తెచ్చిన గ్రాంఫోను గురించీ, బూట్లు గురించీ, సిగిరెట్టు పెట్టెల గురించీ - తెగ పొగుడుకుంటున్నారు! పాపం, తన కేడీ బావ? ఇంకా రానేలేదు దొంగ బావ! కోపంగా తిట్టుకున్నాడు, కోపంగా ఏడ్చుకున్నాడు!

పూర్ణమ్మకి పిచ్చియై తినట్టే వుంది వచ్చే రైలుబండిగురించే అలోచిస్తో వుండిపోతున్నది ఇక, యీ ఆఖరికి బండిలో తప్పక వస్తాడనే ఆశతో - హడావిడితో - ఏపనీ సరిగా చేయడం లేదు అసలు చేయలేకపోతోన్నది, పాపం!

ఇక, రుక్మిణికి అసలే తోచడం లేదు!

* * * "లగ్నంపెల్లి వివాహము" గదిసే నేలారాడు గోవిందుడు

అంటూ ఏదో సమయానికి వచ్చిన పద్యం పాడుకుంటూ ఒక బ్రాహ్మణుడు పండగభిక్షం కోసం వీధిగుమ్మంలో ఆగేసరికి, ఉలిక్కిపడి లేచింది రుక్మిణి

అటు చూచింది నిజంగా, తను గోవిందుని కోసం అనుభావపడుతున్న రుక్మిణిగానూ, ఆ బ్రాహ్మణుడు అలనాటి రుక్మిణివ్వారా ఆ గోవిందునికడకు పంపబడిన బ్రాహ్మణోత్తమునిగానూ, గోచరం అయింది! ఆలాగే, ఒక్కక్షణం నిలబడిపోయిచూస్తూ, బాధగా పెదిమలు కదుపుతూ, నడిచివెళ్లి, బియ్యం పోసింది బ్రాహ్మణికి

ప్రాద్దుట్టుంచీ అంతమంది బిచ్చానికి వచ్చినా, లేచి బిచ్చంపెట్టలేదు ఎందుకో, పద్యం వినడం తోనే యేదో ఆశ పుట్టి, ఆ బ్రాహ్మణికి బిక్షుపెట్టింది

ఇక రైలు అరగంటలో వచ్చేస్తుంది ఆయన వచ్చేదీ లేనిదీ ఒకగంట గడిచేసరికి లేరిపోతుంది

అసలువస్తున్నారో లేదో! ఆ తప్పక తప్పక వస్తూనే వుంటారు!" - ఇలాగ మోదం ఖేదం కలిసిన ఆరాటం ఆమెలో ఆవరించుకు పోయింది

అలానే వెళ్లింది, అలాంటి అవస్థలో ఆశ్రయ మైన పడకమీదికి!

పొరుగింటివారి అల్లుడు బస్తీనుంచి తెచ్చిన గ్రాంఫోను అప్పుడే పాట ప్రారంభించింది

"మగవారి నిలా నమ్మరాదే చెరీ, నమ్మరాదే చెరీ!" అంటూ

నిజమే, నమ్మరాదు నిజంగా నమ్మరాదు. వొత్తిదొంగలు వస్తాననిగూడా రాలేదు ఇక, యిప్పుడు వస్తారుగా! గట్టిగా అడుగుతాను!

— ఏమేమో వూహలు పురకలు వేస్తున్నయే

* * * "ఏదో వొంపెగ్గుబండి ఆగిందే, మనింటి ముందు అల్లుడు వచ్చినట్టున్నాడు ఒరేయ్, బాబీ, బావ వచ్చినట్టున్నాడు, వెళ్లి చూడగా! " - ఆతృతగా అన్నది పూర్ణమ్మ. వంటింట్లో పంచదార పూరిలు చేస్తోన్న రుక్మిణి ఛటాల్లు అలాగే లేచింది గజగబ గదిలోనికి వెళ్లింది, అద్దంలో ముఖంచూసుకుంటూ తలా బొట్టా పరీంచుకుంటూ ఆదరాపడింది.. ఏదో కుటుకుతో బయటికి రాలేకా, లోపల వుండలేకా, - ఏమిటో అవస్థ పడసాగింది

(17 వ పేజీ చూడుడు)

తా జే మ హ ల్ బీ డీ లు

న ను క డీ కే రు ప్ర ఖ్యా తు లు క రి గ న వి

No. 1, Singampudi Beedi

తాజా మధ్రాస్ తాజ్ మహల్ మార్కెట్ చిది

Syed Kader Pensioned Havildar Beedi Merchant

Pension Line Washermenpet Madras

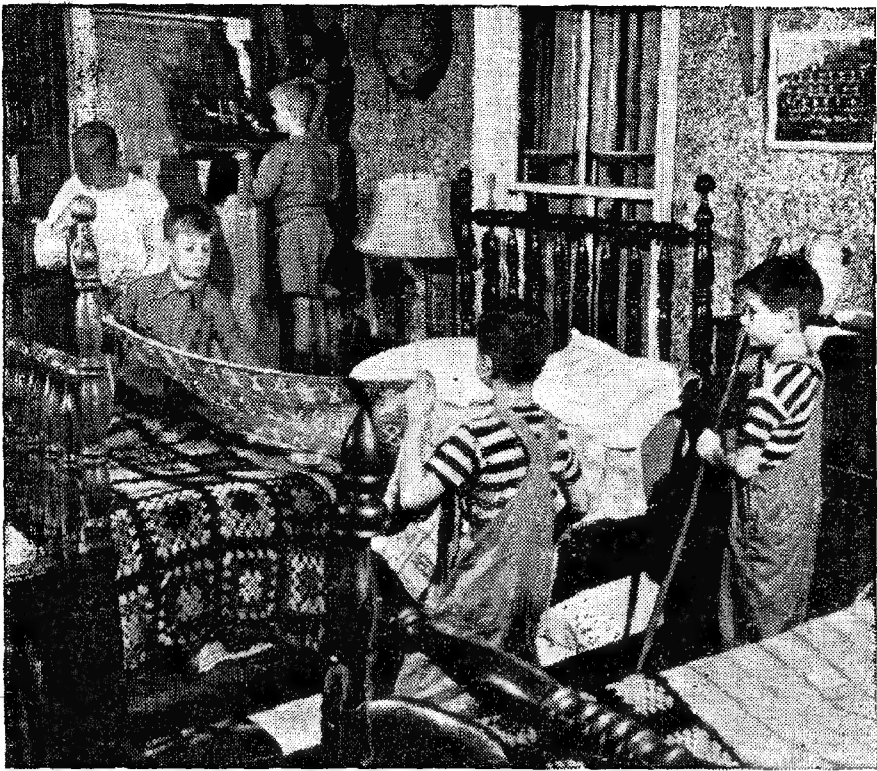
అశ్వత్థాశ్రాధా నిలగలుణ్ణా అవలతూర్ పీఠి మాశిరణ్ణా నిలగలుణ్ణా నిలగలుణ్ణా నిలగలుణ్ణా నిలగలుణ్ణా

తెలి 1. Singampudi Beedi

ఇంకను సాటిలేనిది గాను శ్రేష్ఠ మైనదిగాను వున్నది. తనకికూతిన నలు బిడిలకు మోసపోవద్దు. వివరములకు మాన్యుఫాక్చరర్లు

మె స ర్వు న య్య ద్ బా ద ర్,

వామర్ మోసేల, :: మద్రాసు 21.

ఎవళ్ళగది వాళ్ళు సుద్రంగా ఉంచుకోటం ఎవళ్ళబాస్యతలు వాళ్ళ గ్రహించటం, ఇవన్నీ ప్రప్రథమంలోనే విటైక్ తన 'పిల్లలకు' సేర్పరాడు. బాధ్యత యంతంగా ప్రవర్తించటమే అక్కడి నిత్య ఫలితం.

జబ్బుచేసిన పిల్లడిని ఈ విడిగదిలో ఉంచుతాడు. తక్కిన గదులలో ఇద్దరిద్దరు పిల్లలు ఉంటారు.

విటైక్ చేతుల్లో తర్ఫీదుపొంది, కాలేజీ చదువులకు వెళ్లిన అనాథబాలురు "వేసంగి" సెలవులలో, ఈ "తండ్రి" దగ్గరకు వస్తారు చగువుకోవాలని ఉన్న ప్రతి ముఱ్ఱవాడినీ తన స్వంతభర్తతోనైనా చదివిస్తాడు విటైక్.

బ్రహ్మచారిగాఉండికూడా 15 పితృవాత్సల్యంతోనే అనాథశిశువులను వెంచి ప్రయోజకుల

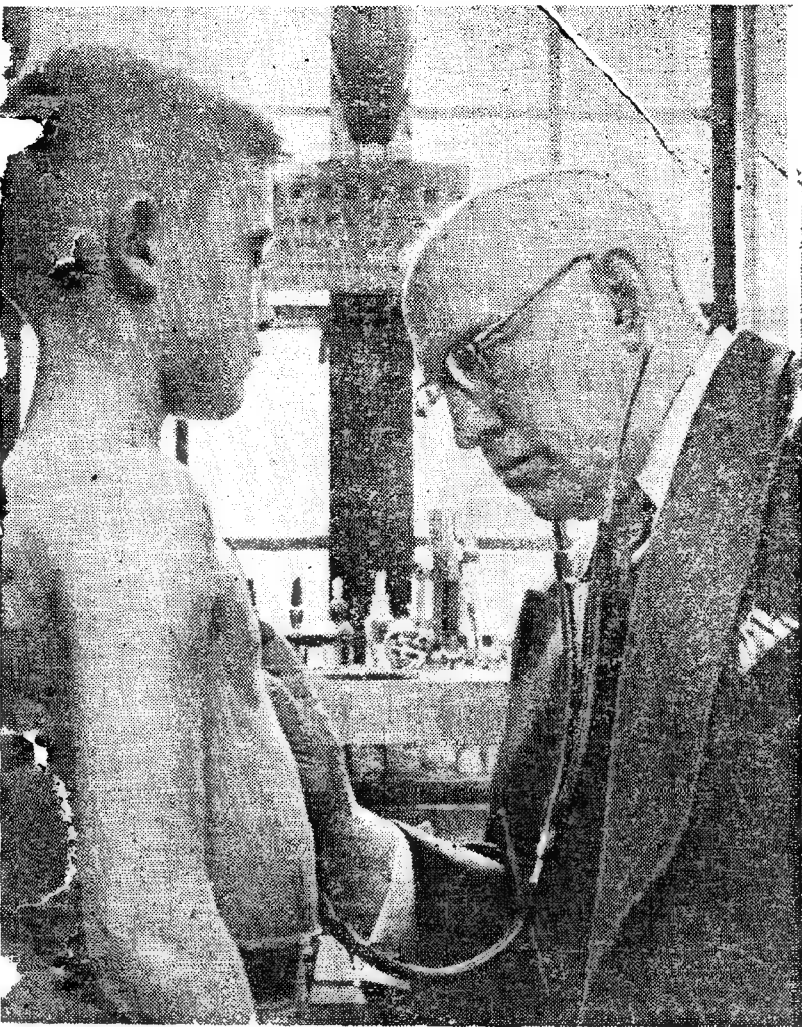
సలభైసంవత్సరాలనుంచి 150 మంది అనాథబాలకులను చేరదీసి పోషించి విద్యాబుద్ధులు గలపి ప్రయోజకులు ఉన్నారు ఇతని నివాసం అమెరికాలో వర్జీనియా, ఫ్రీక్స్ లో. స్వయంగా 200 ఎకరాల భూమిలో వ్యవసారాలు అయిదవ ఏటనే మాత్స్యనిహితమైన విటైక్ అనాథబాలకులంటే వ్యాధయం కరిగి నీ రవుతుంది గించింది. అప్పటినుంచి నిరాశ్రయులై వచ్చిన బాలకులందరికీ తన ఇంటిలో నీడ నిచ్చాడు మాత్స్యనిహితమైన కూడా నీతి చెడినవాడు కాలేదు వైద్య వ్యవసాయ వృత్తులు నిర్వహించుకోగా, బాలకులతో సాయంకాలం యాలు గమనించడానికి అతనికి తీరిక చేసుకుంటాడు స్వంత ఆదన ఆధారంపైనే వారందరికీ చదువులు చెప్పించే వర్తకులుగా ఉన్నారు. వ్యాధయం నిండా ప్రేమాదరా విస్తే చాలు బిడ్డల్లో క్రమవర్తన, పరిశ్రమ సేర్పరచుకొనడం వచ్చునని దా విటైక్ అభిప్రాయం

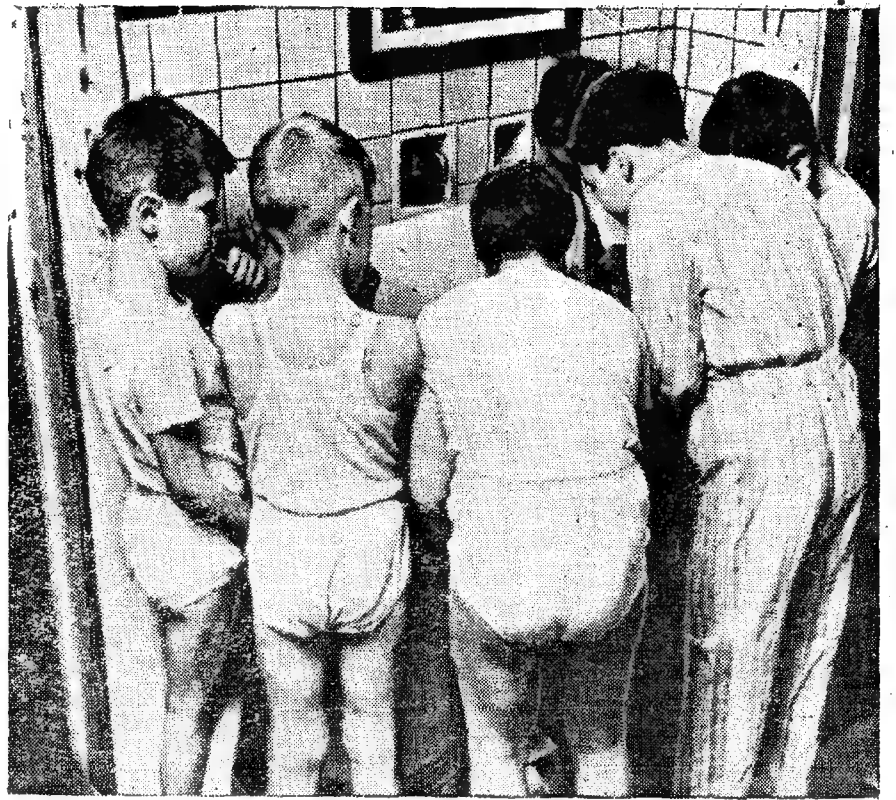
వేసంగి సెలవులలో లోకకుటుంబం-తండ్రిదగ్గరకు వచ్చి, అతని 200 ఎకరాల పార్కు ఇల్లా ఆస్తి తమవిగా చేసికొని హాయిగా కాలం గడుపుతారు

గత 40 ఏళ్లలో 150 మందిని ఇల్లా బిడ్డలలాగా సాకిపోషించాడు ప్రస్తుతం ఈయనకు ఉన్న బాలకులతో కలిసి ఉన్నప్పుటి చిత్రం

ఈ "పిల్లల"నందరినీ, ఎప్పటికప్పుడు ఆరోగ్యంగా ఉంచేందుకు, తన వైద్యశాలకు
చేస్తుంటాడు డాక్టర్ విటేక్ పెంపుడు కుమారులతో ముగ్గురు
అతనిలాగే వైద్యులుగా తయారయారు

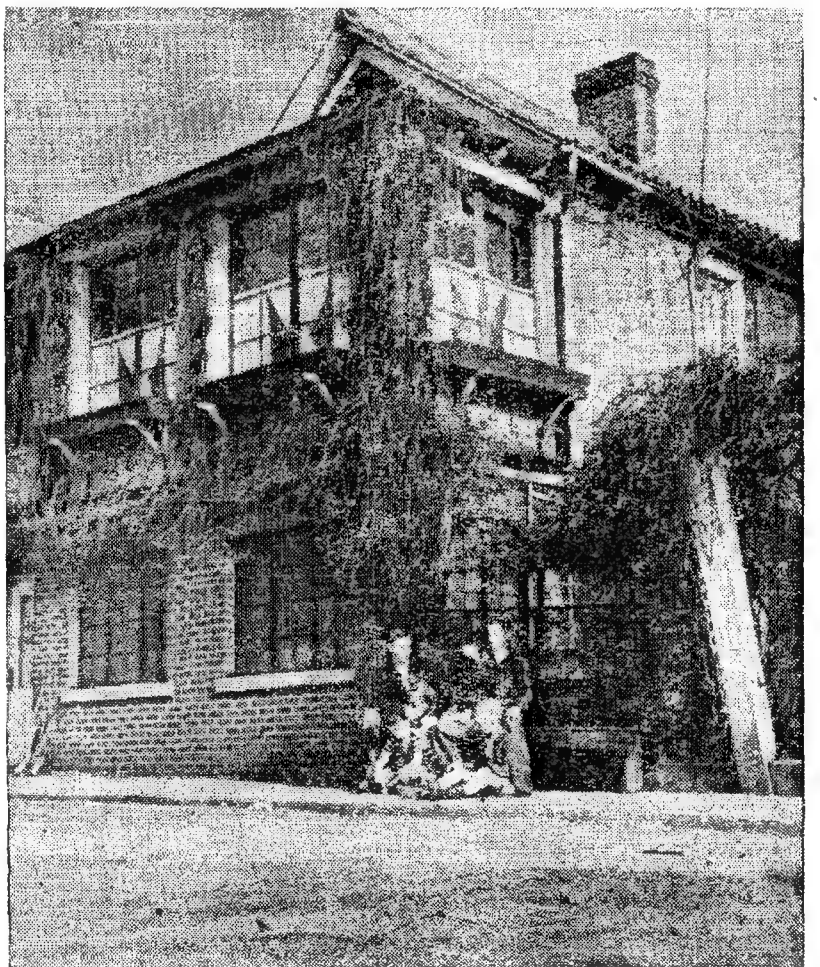

ప్రతిపదిపిల్లవాడినీ, అంతకన్న కొస్త పెద్దవాడైన ఓ "అన్నయ్య" చూస్తాడు. విటేక్
పిల్లలను ఇల్లా జరిలుగా కుదిర్చి పోషణభారం నేర్పుతాడు.

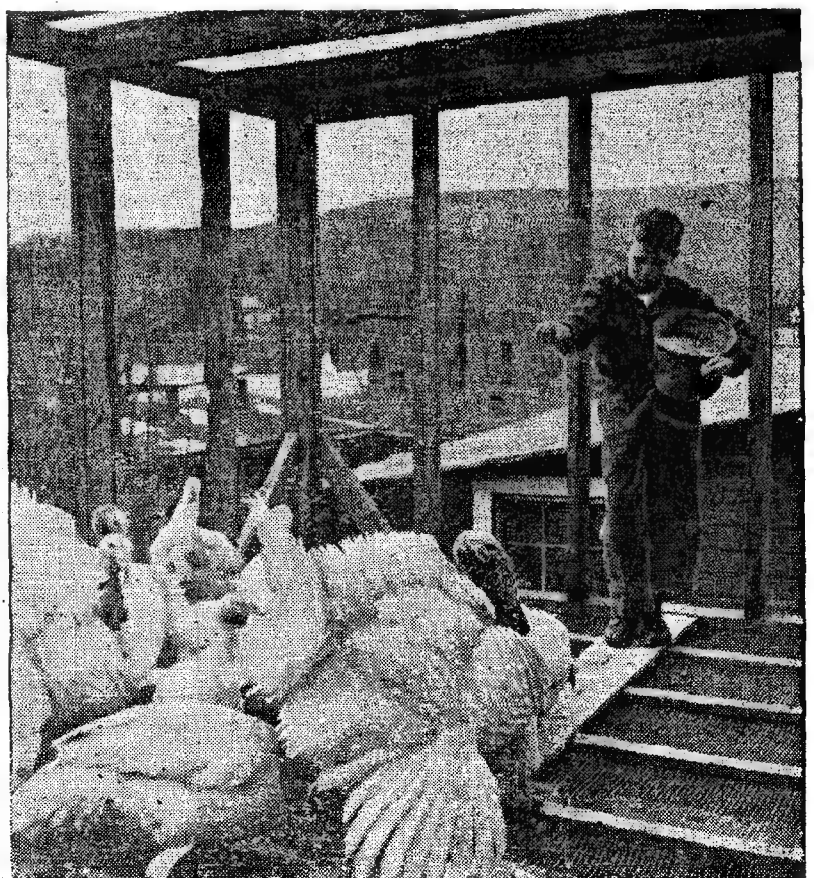
0 మంది పిల్లలను గాడిన తండ్రి నుగా చేసిన డాక్టర్ విటేన్

జుమ్మి చేకాడు డాక్టర్ జాక్ వాల్టర్ విటేక్ వీరిలో నీగ్రోలకూడా
నున్నాడు వైద్యవృత్తిలోకూడా ఉన్నాడు ఇప్పుడితని వయస్సు 68 సంవత్స
రాల క్రిందట ఒక అనాథ స్త్రీవనిపోతూ తన ఏళ్లల్లో విడదవ విటేక్ కు ఒప్పు
క్రమే గుహనాలతో పెంచినందువల్లనే 150 మందిలో ఒక్క 'పుత్రుడు'
లక్కి, కథలు చెప్పడానికీ, వారి కష్టగుణాలు వినడానికీ వారి ఆహారాది విష
ాడు ఇప్పుడు వారిలో కొందరు డాక్టర్లు, ఇంజనీర్లు, వ్యవసాయదార్లు,
, నీతి, లోకజ్ఞానం, ధైర్యం, స్థైర్యం, స్వేచ్ఛ, చైతన్యములుగా నేర్చు

డాక్టర్ విటేక్ ఇల్లా
ఇక్కడ మాతా పితృ
హీనులైన ఈ బాలు
రకు నివాసం ఇల్లం
లే వ్యాకృత అందరికీ
కావలసిన నియమా
లతో స్వేచ్ఛగా సంఘ
రిస్తారు ఈ ఇంట్లో
ఆ పిల్లలు

పిల్లలకు తగినంత కాయకృష్ణశ్రమ ఉండా లని నమ్ముతాడు డాక్టర్ విటేక్
కాని ఆటలకుకూడా మంచి ఆస్కారం ఇస్తాడు

డాక్టర్ విటేక్ ఫార్ములా, పిల్లలకు వంతులవారిగా, ఈ కోర్కె పెంపకాలపని పడుతుంది.
ఈ ఫార్ములా డాక్టరుకు 20 మంది పిల్లలకు కావలసిన పాలూ, గుడ్డూ
మొదలయిన వన్నీ తయారవుతాయి

ఒకప్పుడు ఒక ఊర్లో ఒక గొల్లవాడు ఉండేవాడు. వాడి పేరు మల్లయ్య. వాడు గొప్ప సోమరి! పసి-పాటూ వదిలేసేవాడు కాదు. కాని, బాగాతిని బలిసి ప్రతివారిని మోసం చేసేవాడు. మోసపుచ్చడంలో వాడు మంచి మొనగాడు! ఇట్టే మోసగించి అట్టే కాజేసేవాడు వీడైనా. అంచేత వాణ్ణి 'మల్లయ్య' అని పిలవక 'మాయల మారి మల్లయ్య' అని పిలిచేవారందరూ!

అయితే, యీ మోసగింపులవల్ల రోజూ జట్టిలు వచ్చేవి వాటివల్ల తల్లిదండ్రులకు చాల బాధగా వుండేది అందుచేత, వాళ్లు, ఒకనాడు, యీ బాధ మరి పడలేక ఒక నేరు మ్యూ, ఒక మట్టికుండా యిచ్చి మోసగింపులనుండి వెడలగొట్టేశారు. మల్లయ్యకు ఏదీ తోచలేదు. స్త్రీ వుంటే అవమానమని, ఎత్తైనా పోదామని తలచి బయలుదేరాడు అలా పోగా, పోగా కొంత నడకటికి ఒక ఊరు చేరుకున్నాడు. ఎండ మండిపోతూ వుంది. నడవడం వల్ల చాల ఆయాసం కలుగుతూ వుంది. పైగా, కడుపు కాలిపోతూంది. భోజన మెలా అని దిక్కులు చూస్తూంటే, ఒక అవ్వ కనబడింది ఆ అవ్వదగ్గరికి వెళ్లి, బియ్యమూ, కుండా యిచ్చి— "అవ్వా, చాల ఆకలేస్తోంది. ఎంతో దూరం నుంచి నడిచిరావడంవల్ల గొప్ప ఆయాసంగా వుంది వండుకోలేను. నీకు పుణ్యముంటుంది కాస్త అత్తైనరు వండిపెట్టావా?" అని బ్రతిమాలాడు.

ఆ మాటలు విని అవ్వ కనికరించింది. బియ్యమూ, కుండా పుచ్చుకుని బియ్యం ఎక్కువగా వుండని ఒక సోలెడు బియ్యం తీసి, తక్కింది వండి మల్లయ్యకు వడ్డించబోయింది. మల్లయ్య యీ సంగతి కనిపెట్టాడు. అవ్వ వడ్డిస్తూంటే— "అగు, అగు!" అని కేక వేశాడు. "ఈ కేకలు విని, అవ్వ, వడ్డన మానేసి— "ఏమైంది, ఆ గంటూ న్నావు!" అంది.

మల్లయ్య యిలా అన్నాడు: "అవ్వా, వడ్డించు! నేను ఆగు మన్నది ఈ కుండకు గాని నిన్నుకాదు నీ వేమో బియ్యం కొంచెం తీసుకున్నా వని యీ కుండ చెప్ప వస్తూంటే, 'ఆ మాత్రపు భాగ్యానికి నాతో చెప్పాలా?' అని ఆగు మన్నాను. ఈ కుండకు దివ్యజ్ఞానం వుంది!"

అవ్వకు ఒక కోడలు ఉంది. ఆ కోడలు ఇంట్లో బియ్యం, పప్పు మొదలైనవి దొంగలాడి చిరుతిట్ట తింటోందని అవ్వకు అనుమానం. మల్లయ్యమాటలు వినగానే, తన కోడలిదొంగతనం చెప్తాంటుందని కుండను ఎలాగైనా సంపాదించాలని అవ్వకు కోరిక పుట్టింది.

మల్లయ్యకు మరేమీ అసక మంచి మాటలు చెప్పి— "నాలుగు రూపాయ లిస్తాను, ఆ కుండ యివ్వ." అని అంది.

బాలానందం

శ్రీ ము. కృష్ణమూర్తిపారనాయక్

మల్లయ్య యివ్వ నన్నాడు అవ్వ బ్రతిమాలింది, వేడుకుంది కూడా! "నరే, అయితే యిస్తాను" అని సొమ్ము పుచ్చుకొని తన మోసం వెంటనే తెలికుండా వుండేటందుకు "మాఘాదివారంనాడు పూజచేసి కట్ట పుచ్చుకొని 'చెప్ప చెప్ప' అంటూ కుండను కొడితే ఆ తరువాత చెపుంది" అని చెప్పి కుండను యిచ్చేసి పారిపోయాడు.

పాపం, అవ్వ మోసపోయి యీ మాటలు నమ్మి, మాఘపాదివారం నాడు కుండను పూజచేసి చెప్పంటూ కట్టతో కొట్టింది కొట్టేసరికి, కుండ ఏదీ చెప్పలేదు సరికదా, 'ఫట్' మని మూడు ముక్కలైపోయింది! దానితో, మోసం తెలుసుకొని, గోలుగోలున ఏడుస్తూ అవ్వ యీ సంగతంతా కొడుకుతో చెప్పింది కొడుకు కోప్పడి మల్లయ్యను పట్టుకోడానికి బయలుదేరాడు.

మల్లయ్య ఆ నాలుగు రూపాయలతో, ఒక గొట్టెపోట్టెలును కొని పొరుగుారికి వెళ్ళాడు వెళ్ళగానే అక్కడ ఒక పెద్ద వాన వచ్చింది. ఉండడానికి ఎక్కడా చోటు దొరకలేదు. మోడులా తడుస్తూ, ఒక శెట్టి దుకాణంవద్ద గొర్రెపోతుతో నిల్చున్నాడు.

అది చూచి— "లోపలకు రాకుండా వానలో నిలబడ్డా వేమయ్యా, చలేయలేదా?" అని అడిగాడు శెట్టి.

మల్లయ్య, నెమర వేస్తూన్న గొట్టెను చూపి— "ఈ గొట్టెపోతు యిల్లా చలంతా నమిలివేస్తూంటే, చలెక్కడుంటుందీ నాకు?" అని లోనికి వెళ్ళక అక్కడే నిలుచున్నాడు.

శెట్టికి పెద్ద కుటుంబం వుంది. చలికాలంలో ఏటా ముప్పై, నలభై రూపాయల బట్టలు ఖర్చు అవుతూన్నాయి. దానివల్ల, యీ మాటలు వినగానే, ఆ గొట్టెను సంపాదిస్తే చలిబాధ లేక బట్టల ఖర్చు వుండదని భ్రమపడ్డాడు మల్లయ్యను పిలిచి మంచి మాటలతో పది వరహాలకు ఆ గొట్టెను యిమ్మన్నాడు.

మల్లయ్య, ఇవ్వనంటూనే చివరికి పది వరహాలు అందుకొని గొట్టెనిచ్చి వేగంగా తన మోసం బయటపడకుండా వుండడానికి "మాఘపూర్ణమి నాడు పూజచేసి చలి మింగమని

గొట్టెను అంటే అది మింగుతుంది" అని చెప్పాడు శెట్టి చాల సంతోషించి, రాత్రి మల్లయ్యకు విందు చేశాడు. మల్లయ్య బాగాతిని చక్కగ పడుకొని తెల్లవారగానే మరో పూరుకు దాడు తీశాడు.

పాపం, శెట్టికూడా మాఘపూర్ణమి నాడు పూజచేసి గొట్టెను చలి మింగమన్నాడు. అది, మింగలేదు సరికదా, మీది కొచ్చి పొడవసాగింది! దానితో శెట్టి మోసాన్ని గ్రహించుకుని మండిపడి మల్లయ్యను వెదకటానికి బయలుదేరాడు.

మల్లయ్య, పదివరహాల్ని పంచె కొంగులో కట్టకొని మరోపూరుకు ప్రయాణమైనాడు. వెళ్తుండగా తోవలో ఒక ఎలుగుబంటి కనబడింది. చాల భయపడి ఒక తాటిచెట్టు చాటుకు పరిగెత్తాడు. కాని, ఎలుగుబంటి వెంటాడి రెండోవైపునుంచి వచ్చి తాటిని కాగలింపుకుంది మల్లయ్య ఒక ఉపాయం పన్ని చటుక్కున దాని రెండు చేతులూ గట్టిగ వదలక పట్టుకున్నాడు ఎలుగుగొడ్డు ఒక వైపుకు తిరుగుతే తను మరో వైపుకు తిరగసాగాడు. ఇల్లాయద్దరూ చెట్టు చుట్టూ తిరుగసాగారు.

అంతలో, ఒక సాహేబు, నాలుగు వందల వరహాల దస్తు పట్టుకొని గుట్టమీద యెక్కి ఆ దారిని వెళ్తూన్నాడు ఈ తమాషా చూచి వింతపడి నిలబడి "అదేమిటి, అల్లా ఎలుగు గొడ్డుతో ఆట?" అని మల్లయ్యను అడిగాడు.

మల్లయ్య తడుముకోకుండా— "ఇది జాంబవంతుని సంతతి అయిన ఎలుగుగొడ్డు ప్రతిరోజూ, తాళడద ఓకాలవల్ల నూరు వరహాలు పెడుంది. ఇప్పటికి పది వరహాలు పెట్టింది. ఇక ఒక గంటలో తక్కిన తొంభై వరహాలు పెడుంది. గొప్ప తపస్సు చేసి దీన్ని సంపాదించాను!" అని చెప్పాడు.

అది విని సాహేబు దగ్గరి కొచ్చి చూశాడు. చూసేటప్పటికి, తిరిగిన అలనటచేత ఎలుగుబంటికి విరోచనం అయి, మల్లయ్య బట్ట విడిపోయి పది వరహాలు అందులో పడి వుండడం జరిగాయి. సాహేబు ఆ వరహాల్ని చూచి ఆశ్చర్యపోయి మల్లయ్య మాటలు నమ్మాడు. అటువంటి ఎలుగు గొడ్డుదగ్గట వుంటే మంచి లాభమని

ఆశపడి బలత్కారంగా నైనా దాన్ని లాక్కొడానికి తలచి మల్లయ్యను దాన్ని తన కిమ్మన్నాడు.

మల్లయ్య చాల సామ్యపుతుండన్నాడు. సాహేబు తన నాలుగువందల వరహాలు యిస్తా నని వరహాల్ని తెచ్చాడు. "సరి, అయితే దీని రెండుచేతులూ వదలక గట్టిగ పట్టుకో" అని అతడికి ఎలుగుబంటిని అప్పగించి, ఆ నాలుగు వందల వరహాలూ, కిందపడి పోయిన తన పది వరహాలూపుచ్చుకొని సాహేబుగొట్ట మెక్కి వాయు మనోవేగంతో ఎగిరి పోయాడు మల్లయ్య!

పాతవాడు పోయి, కొత్తవాడు వచ్చి తిట్టేసరికి ఎలుగుబంటి వరహాలు పెట్టలేదు సరికదా దాని రొమ్మంతా కొట్టుకోనిపోయి వెంటనే తిన్నుకొని చచ్చిపోయింది అప్పుడు, సాహేబు మోసపోయా సని విచారించి మహాగ్రంతో మల్లయ్యను వెదుకుతూ కాలి నడకను బయలుదేరాడు.

మల్లయ్య అల్లా పోయి కొన్ని వరహాలతో మంచి బట్టలు వగైరా కొని రాజు కొడుకు వేషం వేసుకుని ఒక భోగందానియింటికి వెళ్ళాడు. రాత్రి దానితో గడిపి, అది నిద్ర పోయిన తరువాత మెల్లిగ లేచి దొడ్లో కట్టిపెట్టి వున్న తన గుట్టం వద్దకు వెళ్లి దాని లద్దెలో తనవద్ద వున్న వరహాలను పొదిగి ఏమీ తెలీనట్టు వచ్చి పడుకున్నాడు. వేకువ అయిందే. భోగందాన్ని లేపి, రహస్యంగా గుట్టందగ్గరికి తీసికెళ్లి లద్దె కడిగించి వరహాల్ని చూపించాడు. ఆ గుట్టం చాల మహిమ కలదని వర్ణించి ప్రతిరోజూ అలా వరహాలు లద్దె వేస్తుందని చెప్పాడు.

అలా చెప్పగానే సానిదానికి చాల ఆశ కలిగింది! రెండువేల వరహాలిస్తాను, ఆ గుట్టాన్ని తన కిమ్మని మల్లయ్యను ప్రార్థించింది.

మల్లయ్య రెండువేల వరహాల దాని దగ్గట తీసుకొని గుట్టాన్ని అంటగట్టి లేచిపోయాడు!

తరువాత సానిది మోసం తెలుసుకొని ఏడ్చి, చాల కోపంతో మల్లయ్యను పట్టుకోడానికి అదికూడా బయలుదేరింది.

ఇల్లా మల్లయ్యచేత మోసపోయిన వాళ్లందరూ, ఒకనాడు, ఒక దగ్గట కలుసుకున్నారు. ఆ నవాళ్లు చెప్పకొని తమను మోసం చేసిన వాడ ఒక్కడే నని తెలుసుకున్నారు. అందరూ కలిసి మల్లయ్యను పట్టుకోడానికి తిరగసాగారు.

తిరగ్గా, తిరగ్గా ఒకనాడు ఒక పట్నంలో ఒక నడి వీధిలో, పట్టబడ్డాడు మల్లయ్య! వీళ్లను చూడగానే యిక వదిలిపెట్టరని కనుక్కు;

మల్లయ్య తక్షణం ఒక ఉపాయం ఆలోచించాడు. నవ్వుతూ, ఎదురు గూడా పోయి వాళ్లను కొగలించు కొని "న్నేహితులారా! ఎన్నాళ్లకు మిమ్మల్ని చూశాను! ఇంటికి రండి" అని వారిని పిలిచాడు మల్లయ్య, సంపాదించిన సాముతో ■ ఊర్లో ఒక మంచి యిల్లు కొని ఒక సానిటార్ని తెచ్చి, భార్య అని ■ యింట్లో కాపుర ముంటున్నాడు. ■ యింటికి వాళ్లను తీసుకెళ్లాడు వాకిట్లో యధోచితంగా కూర్చోబెట్టి, యింట్లోకి వెళ్లి భార్య కేంద్రం చెప్పి ఒక దుడ్డు కర్ర పట్టు కొచ్చాడు స్నేహితులను లోపలికి పిలిచి పెళ్లాంతో "వీళ్లకు పిండి వంట లతో విందు చేయాలి!" అన్నాడు. "పిండివంటలకు డబ్బెక్కడ వుంది?" అని విసుక్కింది దామె వెంటనే, స్నేహితులంతా చూస్తూండగా, ఆ కర్రతో మల్లయ్య, దాన్ని ఒక్క పోటు పొడిచాడు, పొడవగానే అది కింద పడి పోయి మూర్చ పోయింది అప్పుడు వీళ్లందరూ వద్దూ వద్దూ అంటూండగా కర్ర రెండో చివరతో ఆమెను మళ్లా పొడిచాడు ఆ పోటు పొడవగానే ఆమె లేచి కూర్చుని ఒళ్లో నుండి వెయ్యి వరహాల మూట తీసి మల్లయ్యచేతిలో పెట్టి, బజారు కెళ్లి పిండి వంటలకోసం సామగ్రి తెచ్చుని ప్రార్థించింది. ఈ అద్భుతం చూచి వాళ్లంతా ఆశ్చర్యపోయారు

ఇదంతా మల్లయ్య చేసిన నాటకమే! పాపం, ఇప్పుడూ వాళ్లు మోస పోయి మల్లయ్య మహానుభావు డని తలచారు! తమ లోపం చేత తమకు భాగ్యం కలగలే దని అనుకున్నారు. ఎలాగైనా, భాగ్య మిచ్చే ఆ కర్రను సంపాదించాలని తలచి, మల్లయ్య కాళ్లమీద పడి తమకు ఒక్కొక్కరికి ఒక నెల రోజులు ఆ కర్రను ఎటువుగా యిమ్మని ప్రార్థించారు

మల్లయ్య, ఎంతో కష్టంపైని ఒప్పు కున్నట్లు నటించి కర్ర యిచ్చాడు. మొదటి వైపుతో భార్యను పొడుస్తే, మూర్చపోతుందనీ, రెండో వైపుతో పొడుస్తే, వరహాలు మూటలో లేచి వస్తుందనీ చెప్పి వాళ్లను పంపి వేశాడు.

పాపం! వాళ్లు యిళ్లకు వెళ్లి కర్రతో భార్యలను పొడవడానికి ఆరంభించారు. ఆరంభించగానే మూర్చ పోవడానికీ, వరహాలు మూటలో లేచి రావడానికీ బదులు మొగుళ్లను తిట్టి, యిరుగుపొరుగు వాళ్లతో చెప్పి అల్లరి చేయడం మొదలు పెట్టారు ఆ భార్యలు! అప్పుడు, ఇది కూడా పెద్ద మోసమని వాళ్లు బుద్ధి తెచ్చుకుని తెలుసుకున్నారు. దానితో మరి మహా కోపం వచ్చింది వాళ్లకు. అందరూ ఒక చోట కూడి మల్లయ్యకు తప్పక తగిన శాస్త్రీ చేయాలనుకున్నారు వెంటనే ఒక పెద్ద బోమాణాన్ని నలు గురూ నెత్తిమీద పెట్టుకొని మల్లయ్య యింటికి వెళ్లి, మల్లయ్యను పట్టుకొని,

■ బోమాణంలో పెట్టి, తాళం వేసి నముద్రంలో పార వేయడానికి వచ్చారు

"అన్నలారా!" అని కొగలించు కోడానికి వచ్చాడు మల్లయ్య ఏమీ తెలీనట్టు! మాట్లాడకుండా వాళ్ల పట్టుకొని బోమాణంలోనికి తోసి తాళం వేసి నముద్రము వైపుకు దారి తీశారు వాళ్లు!

పాపం, మల్లయ్య బోమాణంలో నుంచి "వద్దు వద్దు!" అని అరవ సాగాడు! ■ అరుపులకు లక్ష్యం చేయ లేదు వాళ్లు ఊరి వెలుపలకు తీసి కెళ్లి, అలసిపోవడం చేత, దాహం కోసం పెట్టె దించి దగ్గఱున్న యింటికి వెళ్లారు

వాళ్లు వెళ్లగానే, ఒక గొల్లవాడు ఒక గొట్టెల మందను తోలుకుంటూ ఆ దారిని వెళ్తూ, "వద్దు వద్దు!" అనే మల్లయ్యకేలు విని పెట్టె వద్దకు వచ్చి సంగ తేమని అడిగాడు

"చక్కని పదహారేళ్ల అమ్మాయి నిచ్చి బలవంతంగా పెళ్లి చేస్తానంటే వద్దు అంటున్నాను. ఈ పెట్టెలో ఎవరు కూర్చుంటే వాళ్లకు ఆ పిల్ల నిస్తారు." అన్నాడు మల్లయ్య!

గొల్లవాడు అది విని మోసపోయి ఆశపడ్డాడు. పదహారేళ్ల పిల్ల దొరుకు తుంది గదా అని సంతోషించి తా నందులో కూర్చుంటా నన్నాడు మల్లయ్య సరేనన్నాడు సమయానికి ఆ పెట్టెతాళంచెవి పెట్టెకే వుంది. ఆ చెవితో గొల్లాడు పెట్టెను తెరిచాడు మల్లయ్య బయటకు రాగానే తన గొర్రెల మందను అతనికి ఒప్పించి పెట్టెలో కూర్చుని "వద్దు, వద్దు!" అని కేక లేయసాగాడు గొల్లాడు! మల్లయ్య పెట్టెను మూసి, తాళం వేసి గొట్టెల్ని తోలుకొని యింటిదారి పట్టాడు!

అబద్ధ లాడడంలో ఆసాద్యుడు

శ్రీమతి బి. వరలక్ష్మి

ఒక జారుప్రభువుకి అబద్ధాలు వినడం అంటే అమితమైన అభిలాష ఉండేది ఒక పల్లెనిండా బంగారం నాణెములుంచి, దాని పక్కనే ఒక కత్తి కూడా ఉంచేవాడు 'నువ్వు చెప్పేది శుద్ధ అబద్ధమని' జారుప్రభువు అన్నాడంటే ఆ బంగారం అంతా సీజే. అలా అనక పోయినాడా సీతల ఎగిరి పోయిందన్నమాటే.

ఒక ఒక ముసలిరైతు మత్తుగా తాగిన మీదట జార ప్రభువుతో అబద్ధాలు చెప్పడానికి సిద్ధమై వచ్చాడు ఆనాడు జారుప్రభువు పెద్ద విందు చేస్తున్నాడు తోటి ప్రభువు లెందరో వచ్చారు. విందు సమయంలో ప్రభువులవారికి అబద్ధాలు చెప్పి ఆనందించేయడానికి. ఒక ముసలాడు వచ్చాడు అనగానే జారు ప్రభువుకి చాలా ఆనంద మయింది. వెంటనే ఒక పల్లెం నిండా బంగారు నాణెములు

ఇంతలో, దాహాని కల్గినవాళ్లు తిరిగి వచ్చి పెట్టెను మోసుకొని పోయి నముద్రంలో లోతుగా పారేశారు!

■ గొల్లవాణ్ణి పారేసి, వాళ్లు యిళ్లకు వస్తూండగా మల్లయ్య, గొట్టెల మందను తోలుకొని పోతూండడం కనబడింది! అద్భుతపడి, నముద్రం లోంచి ఎల్లా వచ్చా వని మల్లయ్యను అడిగారు

మల్లయ్య—"నేను నముద్రం లోంచి పితౄలోకానికి వెళ్లాను మా పూర్వులంతా కనబడి ఎలా బ్రతుకు తూన్నావని అడిగారు నాచీద బ్రతుకు చెప్పగా, వాళ్లు, విచారించి వాళ్లు కూడా చీదవాళ్ల వడంచేత యీ గొట్టెలమందను యిచ్చి పంపారు. మీ పూర్వులుకూడా అక్కడ వున్నారు. వాళ్ల కోటిశ్వరులు! మీ సంగతి అడిగి, అక్కడికి వస్తే, చాల ధనమిస్తామని చెప్పారు" అని వాళ్లకు సమ్మతం కలిగేటట్లు ప్రమాణాలు చెప్పాడు!

పాపం! వాళ్లు, యీ మారు కూడా మోస పోయారు! తమ పితౄల వద్దకు వెళ్లి ధనం తేవాలని అభిలాష పడ్డారు! "అయితే, పెద్ద పెట్టి తెండి" అన్నాడు మల్లయ్య! అలానే ఆశతో ఒక పెద్ద పెట్టి తెచ్చారు వాళ్లు. మల్లయ్య అందులో వాళ్లను కూర్చోమని, వాళ్లు కూర్చున్నాక కూలీలచేత మోయించుకొని పోయి నముద్రంలో దూరంగా పారేయించి నిజంగా పితౄ లోకానికి పంపించివేశాడు వాళ్లను!!

ఇక, ఆనాటితో మల్లయ్యకు శత్రుబాధ లేకపోయింది. నిర్విచారంగా హాయిగా రాజాధిరాజులా కొత్త పెళ్లాంతో కాపురం చేస్తూ న్నాడు!

తెప్పించి దాని పక్కనే కత్తి కూడా ఉంచాడు

ముసలాడు కథ ఆరంభించాడు. "నిన్న వేసవిపంటకోసం నేను పొలం దున్నుతూ ఉండగా నా గుర్రం అలసి పోయింది దాన్ని విప్పబోయాను. ఇంతలో అది ముందుకూ వెనుకకూ ఊగి మధ్యకు రెండు ముక్కలుగా విడిపోయింది ముందుభాగం ఇంటికి పరుగెత్తి పోయింది. వెనుకభాగం నిలిచి సకిలించ నారంభించింది."

ఇది విన్న సాటి ప్రభువులు అన్నారు "కావు, అబద్ధాలు చెప్తున్నాడు అని కాని జారుమాత్రం "వీడు అసాధ్యుడు లాగున్నాడు ఎంతకయినా సమర్థుడు" అన్నాడు.

కావు మళ్లీ అందుకున్నాడు: "ఆ వెనుకభాగాన్ని ఇంటికి తోలు కొని వచ్చాను. రెండు భాగాల్ని చేర్చి గట్టిగా అడికించి, ఊడిపోకుండా

ఒక చెట్టుతీగతో బిగించాను కాస్త విశ్రాంతి తీసుకొని లేచి చూచేసరికి— గుర్రానికి కట్టిన చెట్టుతీగ పైకి యెగ బ్రాకి పోయింది ఆమాత్రం ఈ మాత్రం ఎత్తుకు కాదు, సరాసరి ఆకాశంలోకి దూసుకొని పోయింది. దాని ఆధారంతో ఒక్కసారి స్వర్గ లోకం చూసి వద్దామని బుద్ధి పుట్టింది."

"చెట్టు తీగ ఎక్కడ యినా ఆకాశం ఎత్తుకు ఎగబ్రాకుతుందా? వీడు చెప్పేవన్నీ కల్లి బాల్లి కబుర్లు" అన్నారు ప్రభువులంతా కాని జారు మాత్రం

వీడు అసాధ్యుడు, ఎంతకయినా సమర్థుడు" అని అన్నాడు.

"స్వర్గలోకం చేరుకున్నాను.."

"ధగవంతుణ్ణి చూశావా?" అని అడిగారు ప్రభువులు.

"చూశాను"

"ఏమి చేస్తున్నాడాయన?"

"అనుచరులతో కూడి పేకాడు నుంటున్నాడు"

"వీడు చెప్పేది దంభాలు" అన్నారు ప్రభువులు. కాని జారు మాత్రం: "నువ్వు నాతో ఆడగా లేనిది, ధగ వంతునితో అనుచరులు ఆడడంలో ఆశ్చర్యం ఏముంది?" అన్నాడు.

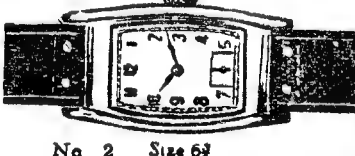
"స్వర్గంలో కొంతసేపు తిరిగిన తర్వాత నా గుర్రాన్ని విప్పవలసిన సమయం వచ్చింది. మళ్లీ భూమి

(18 వ పేజీ చూడుడు)

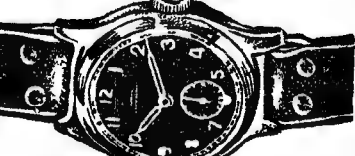
NEW CONSIGNMENT
All watches of high class Swiss craftsmanship and fitted with plastic band EACH GUARANTEED—3 Years

No 1 Size 7 1/2 apt
5 Jewels Chrome 32/- Rolled gold 40/-
7 " " Sup 35/- Rolled gold 45/-
15 " " 52/- Rolled gold 62/-

No 2 Size 6 1/2
5 Jewels Chrome 36/- Rolled gold 42/-
7 " " Sup 38/- Rolled gold 48/-
15 " " 55/- Rolled gold 65/-

No 3 Size 10 1/2
5 Jewels Chrome 24/- Rolled gold 30/-
7 " " Sup 28/- Rolled gold 35/-
15 " " 70/- Rolled gold 85/-

No 4 Size 11 1/2
Chrome case 16/- with second 18/-
Centre second 20/- Superior 32/-
15 Jewels Chrome 30/- Superior 35/-
ALARM TIME PIECE 16/-
Superior 20/- Best 25/- Postage extra.
12 1/2% discount on order for any 3 watches at a time

H. DAVID & CO
POST BOX NO 11424 CALCUTTA

రామపాదసాగర ప్రాజెక్ట్

(8-వ పేజీ తరువాయి)

ల్లందో చూశారు ఆలోచించి చివరకు నిర్ణయించుకున్నారు.

రాయలసీమ మట్టం కంటే ఎక్కువగా ఉన్న నేల అంతా ఎలా వుందో, తవ్వకాలు తీయడానికి వీలుగా ఉండో లేదో, ఈలోగా ఎక్కడైనా మట్టి నీరు తగిలే ప్రస్తుతం లభ్యమయ్యే యంత్రాలతో తోడివెయ్యడానికి వీలుంటుందో లేదో పరిశీలించారు చాలా చోట్ల గోతులు తవ్వారు రాయలసీమ మాత్రమే కాకుండా రాతి లోకి కూడా తవ్వకాలు చేశారు అన్ని పొరల్లోనూ మట్టి తీసి పరిశీలించారు ఉమ్మడిగా చూపించి రాయలసీమ ఎంతలోతు దిగుతాయో చూశారు ఎక్కడెంత లోతుగా రాయల తగిలిందో అంతా పట్టి తయారుచేశారు ఈ పట్టిలను కన్సర్వేటింగ్ ఇంజనీర్లకు ఇచ్చి ఇతర వివరాలు కూడా ఇచ్చారు.

కన్సర్వేటింగ్ ఇంజనీర్లు ఈరీతిగా అప్రాయం వెల్లడించారు.

“ప్రవాహగతి మరల్చడం చాల చిక్కులు పెట్టగలవైతే, పునాది లోతులో మట్టితోడి తియ్యడం చాలా కష్టమే అయినప్పటికీ, ఆనకట్ట నిర్మించడం సాధ్యమైనదని అంతా ఆశ్చర్యపోయారు.”

మన కన్సర్వేటింగ్ ఇంజనీర్ల ప్రపంచభ్రాతృ పాండిత్యం నిపుణులు ఇంత పెద్దపెద్ద ఆనకట్టల్ని అన్యదేశాల్లో నిర్మించి అవధిని గడించినవారే ఇంజనీరింగు విషయాలలో విరు ప్రకటించే అభిప్రాయాల ప్రకారం ఆ కలగడం సూజమే కానయితే ఈ అభిప్రాయం ప్రకటించడంలో ఈ ఇంజనీర్లు ఇటువంటి అనుబంధనాకౌశల్యం చేర్చడం అవసరమని భావించారు దీనివల్ల పునాదులు తవ్వడంలోనూ, ప్రవాహగతి మరల్చడంలో చిక్కులున్నవనే విషయాన్ని స్పష్టంగా హెచ్చరిక చేశారు తుది నిర్ణయానికి వచ్చే ముందు ఈ హెచ్చరికని జాగ్రత్తగా గమనించడం మన ధర్మం.

నిపుణులు చెప్పినదేమంటే ఈనాడు ప్రపంచంలో అభివృద్ధిపొందిన ఇంజనీరింగ్ పైన్స్ ప్రకారం ఈ చిక్కుల్ని గడవవచ్చుననీ, అయితే ఇంజనీర్లకు సకాలంలో ప్రపంచంలోగల ఉత్తమ యంత్రపరికరాలన్నీ, తన నిపుణులైన సమూహాల్ని చెప్పారు ఆ యంత్ర పరికరాలు, నిపుణులు మన దేశంలో లేరని వారికి నిశ్చయంగా తెలుసును మనదేశంలో వానిని సకాలంలో సమూహంకోసమని వారి భయం.

గోదావరిలో సాలీనా నాలుగు వేల యూనిట్లు (నాలుగువందల కోట్ల ఘనపుటడుగులు)నీరు ప్రవహిస్తోంది అంటే కావేరీ తుంగభద్రా నదుల ప్రవాహంకంటే పదిరెట్లన్నమాట.

ఒక నదికి అడ్డంగా ఆనకట్ట కట్టాలంటే, నిర్మించేటంత కాలం నది ప్రవాహ

గతిని మార్చాలి అప్పుడు నదిమట్టం పైన పని చెయ్యడానికి వీలుపడుతుంది.

అమెరికాలో ఇటీవల కట్టిన ఎత్తైన ఆనకట్టలో ఒకటైన బార్డోడామ్ నీటిని సారంగాల ద్వారా తప్పించారు ఇది గోదావరిలో సాధ్యపడదు ఎందువల్లనంటే కొన్ని ఋతువుల్లో వరదలు విపరీతంగా వస్తాయి బార్డోడామ్ కట్టిన చోట కొలరాడో నది ప్రవాహానికి, గోదావరి ప్రవాహం 12 రెట్లు.

అందువల్ల రామపాదసాగరాన్ని రెండు అర్భాగాలుగా విడివిడిగా నిర్మించాలని ప్రతిపాదించబడింది ఒకభాగంలో ఆనకట్ట నిర్మిస్తూ ఉంటే ప్రవాహం రెండోభాగంలో ఉంటుంది నదిమట్టంలో ఉన్న మహానదికొండ వల్ల ఈవిధంగా చెయ్యడానికి వీలుపడుతుంది అసలు ఈకొండ వీలుగా ఉన్నందువల్లే ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి ఈదోటు ఉండాలి.

ఆనకట్ట రెండుపాయల్లోనూ ఒక్కొక్కటి 3000 అడుగులంటుంది ఎందులో కుడిపాయ నిర్మించడంలోనే కష్టమంతా ఉంది ఈపాయ వద్ద నదిమట్టంలో అడుగుమట్టంకంటే 230 అడుగుల లోతున రాయల తగిలింది అంటే వాలున బట్టి లెక్కిస్తే ఈప్రాంతాన్ని నీరు తోడేసి, 230 అడుగుల మొదలు 2500 అడుగుల లోతు వరకు తవ్వకాలు చేయాలి కొన్ని పొరల్లో ఎరుక ఉంది అక్కడ బారుడు, నీరు ఉండి తవ్వకాలు చేసిన కొంత కష్టంగా ఉంటుంది ఎంతలోతున పునాదులు వెయ్యడం అమెరికాలో కాలరెసోనెన్స్ లో పార్కర్ డామ్ విమర్శించే వెయ్యవలసి వచ్చింది అయితే అక్కడ నదివోల్టే వెయ్యి అడుగులు మాత్రమే అంటే రామపాదసాగరం కుడిపాయలో మూడోవంతన్నమాట.

ఎందువల్ల నిర్మాణం సులభమే నూరడుగుల లోతునే రాయల తగిలింది.

కుడిపాయలో మట్టంవరకు పునాది కట్టడంతో అసలు ఈ ప్రాజెక్ట్ నిర్మాణంలోగల చిక్కుల్ని వదిలిపెట్టాయి.

అందువల్ల రామపాదసాగర నిర్మాణంలో కుడిపాయనే ముందు ఆరంభించాలని ప్రతిపాదించబడింది అక్కడ పునాది పూర్తి అయిందంటే రామపాదసాగర ప్రాజెక్ట్ నిర్మాణం జయధ్వజంగా కొనసాగిపోయిందన్నమాటే అప్పుడు కాలవలు త్రవ్వడం ప్రారంభించవచ్చును.

ముప్పై సంవత్సరాల క్రింద అయితే రామపాదసాగరాన్ని నిర్మించడం అసంభవం అయిందే అప్పటి ఇంజనీరింగు శాస్త్రపరిజ్ఞానంతో గోదావరి ప్రవాహాన్ని తప్పించడం, 230 అడుగుల లోతు గోతులు త్రవ్వడం అక్కడ నీరుపడకుండా కాపాడి సిమెంటు పునాది వెయ్యడం, ఆసాధ్యమయేది నదులకు సంబంధించిన సమస్యల్ని పరిష్కరించే ఇంజనీరింగు శాస్త్రజ్ఞానం అప్పటికి వృద్ధి కాలేదు ఇప్పటి

మన పెద్ద ఇంజనీర్లందరూ ఈ విషయాల్లో శ్రమ పొందలేదు.

ఎత్తైన ఆనకట్టలు నిర్మించే విషయమై శాస్త్రజ్ఞానం అమెరికాలో ఇటీవల చాలా వృద్ధి చెందింది అదంతా మన ఇంజనీరింగు కళాశాలల్లోకి వచ్చేంతరికి ఇంకా చాలా కాలం పట్టుతుంది ఇది తెలిస్తే మనం అమెరికా ఇంజనీర్లపైన ఇంతగా ఎందుకు ఆధారపడవలసి ఉంటుందో గ్రహించవచ్చును.

గోదావరి ప్రవాహాన్ని మరల్చడానికి ఇంజనీర్లు ఎంత ప్రమాదాన్ని ఎదుర్కోవాలో తెలుసుకోవాలంటే కాఫర్ డామ్ పరిశీలిస్తే తెలుస్తుంది కాఫర్ డాం అంటే ప్రవాహాన్ని మరల్చడానికి తత్కాలికంగా కట్టే గట్టు అన్నమాట మహానదికొండపై నదితీరానికి దిగువగా ఒకటి ఎగువగా ఒకటి చాల దూరం వరకు గట్టుపొస్తే, ప్రవాహం తీరంవంచి ఈ గట్టుపక్కనుంచి మహానదికొండ వద్దకు, ఆపైన తీరిగి ఎడమకు వాలుగా ఆ గట్టుపక్కనూ మరలుతుంది ఈ గట్టు మహానదికొండ మధ్యగా ఉంటుంది దీన్ని కాఫర్ డాం అంటారు దీన్ని ఉమ్మడి గొట్టాల్లో మధ్య ఇసుక, కాంక్రీట్ పోసి కట్టాలి.

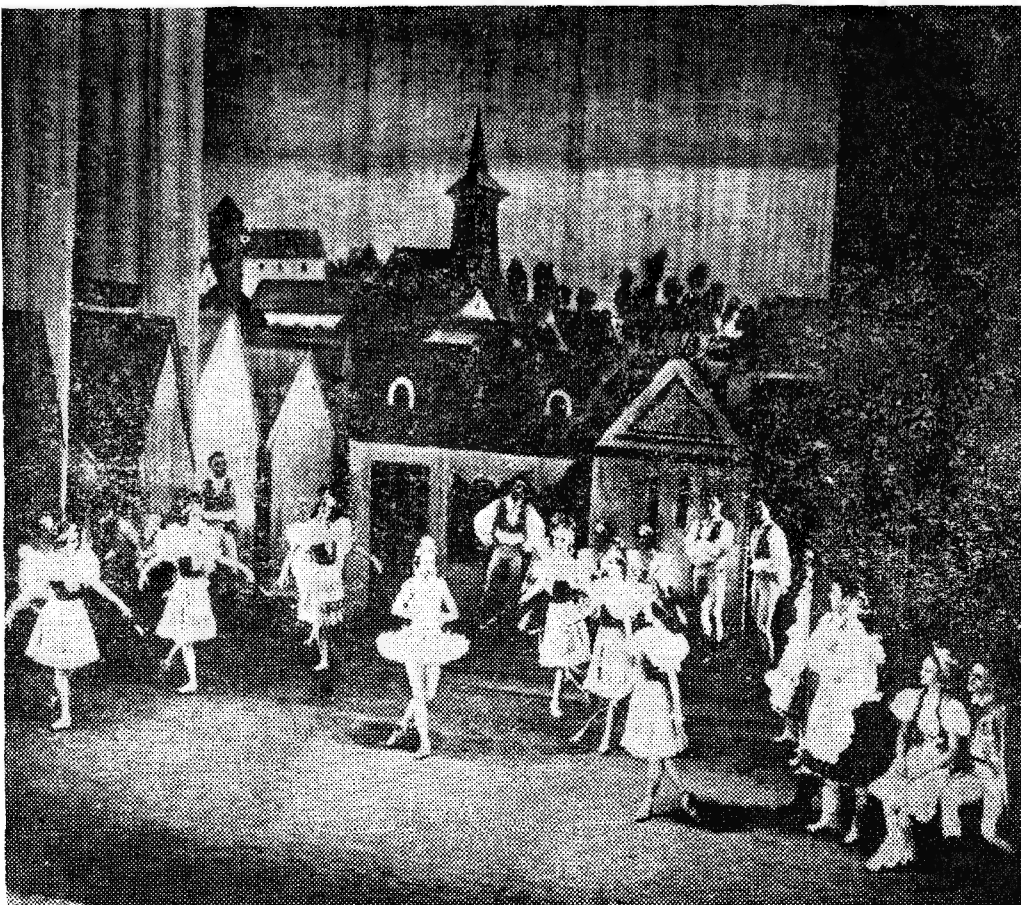
కాఫర్ డాం అంటే అసలు వెంట్రుక, అరంగు కంపువం ఉండి, పొడుగ్గా ఉండే ఉమ్మడికట్టి ప్రక్కల గడి ఉంటుంది వీనినే నేలలో తవ్వించినపుడారు ఇవి సులువుగా లోతుకి దిగితే కష్టమేలేదు కాని ఎక్కడ సులువుగా దిగవు తిప్పుకుంటూ, గుంజుకుంటూ ఈకట్టిలు నూరడుగులు మాత్రం దిగాయి.

కాఫర్ డాంవల్ల ప్రవాహాన్ని ఎడమపాయ కట్టే చోటుకి రాకుండా తప్పించవచ్చును కాని వరదలువచ్చినప్పుడు మాత్రం అక్కడ తోరు భయంకరంగా ఉంటుంది కాఫర్ డాం వద్ద ఈవరదలవల్ల నేలమట్టంపై పొరలు కొట్టుకుపోకుండా ఉంటే అంతా సవ్యంగానే ఉంటుంది కాని కొట్టుకుపోతే, కాఫర్ డాం పునాదికే ప్రమాదం రాగల అవకాశం ఉంది అనే సంభవిస్తే, నీరు ఎడమ పాయపునాదుల్లో ప్రవేశించి అప్పుడు రామపాదసాగరం మట్టి మొదటి కొస్తుంది నూరడుగుల లోతుకంటే నీరు ప్రవేశించదని కన్సర్వేటింగ్ ఇంజనీర్లు నచ్చచెప్పటాన్ని మనం కాని ఖచ్చితంగా చెప్పగలరా అనేదే సందేహం ఎంత గుజించినా వానలు వరదలు కట్టుబడి ఉండవు ఇంత వరకు ఇంత ప్రవాహాన్ని మరల్చడం ఎక్కడా జరగలేదు చిన్న ప్రాజెక్టుల సందర్భంలో అనభవాన్ని బట్టిస్తే ఇది సాధ్యమేనని తోస్తుంది కాని ఇది చాలా కష్టమైనవి అని కన్సర్వేటింగ్ ఇంజనీర్లు చెప్పటాన్ని మనం కుడిపాయ నిర్మించే రెండు సంవత్సరాల వరదలంత తీవ్రంగా ఉండకపోతే అది మన అదృష్టమే అనకోవచ్చునుగాని, అది మన

చేతిలో విషయం కాదు. దీన్ని బట్టి పని ఒకసారి ప్రారంభించినా అతివేగంతో నిర్వహించవలసిన అవసరం ఉందని తెలుస్తోంది పునాదులు వెయ్యడం రెండు సంవత్సరాలలో పూర్తిచేయడం మూడో సంవత్సరంకూడా జరిగితే మనల్ని మనం అసమర్థులనకోవాలి తీరా మూడోసంవత్సరం వరకూ తీవ్రంగా వస్తే, మనపాటు చెప్పకోవచ్చులేదు.

నేలమట్టానికి 230 అడుగుల లోతు మట్టి తోడిపాయల్ని మహానదికొండవద్దనే లోతు ఎక్కువ అక్కడ నేల చిక్కగా ఉంటే బాగుండిపోయేది కాని అక్కడే, కాఫర్ డాం సమీపంలోనే, ఇసుక అధికంగా ఉంది ఇసుక ఉన్నచోట నీరు ఇట్టే ఊట బూరుతుంది కట్ట గట్టు బూరుడుగా ఉంటాయి అది తోడిపాయలో ఒక కష్టం పంపులు రాత్రి పగలు పని చెయ్యాలి లోతుల్లో చిక్కని నేల లేకపోవడం కూడా ఒక ప్రతిబంధం మెత్తమున్న, బైట మిట్ నేలలోకి చొప్పించినట్లయితే ఇసుక సులువుగా తోడవచ్చుననీ, బూరుడువల్ల అప్పుడు ఇబ్బంది ఉండదనీ ఇంజనీర్లు చెప్పారు కాఫర్ డాం నిర్మాణం కాగానే, వీరుతోడి పాయలానికి ముందు, కాఫర్ డాం అంచున కొట్టాలి చొప్పించి మెత్తమున్న పాయల్లో దీని క్రింద పని సులువవుతుంది మనం తోట్లలో ఇసుక కంకర కలిపి నిలిచి ఉండడానికి గాను బైట మిట్ ఉపయోగిస్తున్నాం ఇదే పద్ధతి అక్కడ లోతులోతుకి ఉపయోగించాలి ఇది కొంచెం శ్రమే అయినప్పటికీ అవసరం మనదేశంలో ఇంజనీర్లు లోతుగా బైటమిట్ చొప్పించడం గురించి నదివారెగాని అవధిలేదు అమెరికాకి అవధిలే ఉంది కాని, ఇంత పెద్ద ఎత్తున ఎక్కడా ఉపయోగించలేదు ఈ పద్ధతి ఎంత కష్టమో ఎవరైనా సరే గ్రహించవచ్చును ఏ లోతున ఏ పక్క భాగం ఉంటుందో ఎక్కడ బైట మిట్ పాయల్లో తెలుసుకోవడం యంత్రాల ద్వారా కూడా కష్టం మన్నతోడిపాయ ఉండా అవి బయట పడతాయి పునాదులు తవ్వడంలో కష్టాలున్నాయని కన్సర్వేటింగ్ ఇంజనీర్లు చెప్పడం దినివల్లనే పునాదికొట్టులు తవ్వకుండాగా మట్టి పూడి పోకుండా కాపాడాలంటే పని ఎంతతీవ్రంలో వీలైతే అంతతీవ్రంలో ముగించాలి.

అందువల్లనే తవ్వకానికి, తోడటానికి, పునాదుల్లో కాంక్రీట్ వెయ్యడానికి పని అంతా యంత్రాల ద్వారానే, అమెరికా ఇంజనీర్ల పద్ధతులపైనే జరపాలని మన ఇంజనీర్లు చెప్పటాన్ని మనదేశంలో కూర్చున్న తవ్వక కూలీకే పనిచెయ్యడానికి సిద్ధపడినా, అమెరికా యంత్రాలవల్లకంటే తక్కువ ఖర్చుతో పనిజరగడానికి వీలున్నప్పటికీ, పని అల్పకాలంలో పూర్తికావాలి కాబట్టి అమెరికా యంత్రపరికరాలు తెచ్చుకోక జరగదు.

అమెరికా "బాలెట్" నృత్యభంగిమలు ■ మెరికా బాలెట్ మిస్ట్రెస్ "హామ్, పెల్లెలాంగ్" అనే నర్తకులు ఇందు పాల్గొంటున్నారు.

పరణజపాలతో వానలు కురుస్తాయా?

(9-వ పేజీ తరువాయి)

మీగుగా అంతా కాళ్ళతో తొక్కి నడుస్తూ దారిలో వరుణదేవుడు తన కవచానం దోగింది దని వాన కురిపిస్తా డని నమ్మకం

రాజబంసీల నృత్యం

ఈ విచిత్ర ఆచారాలలోకి, తదంగాలలోకి, అన్నిటికన్న విచిత్రంగా కనబడుతుంది, 'రాజ బంసీలలో' ఆచారము ఈ "రాజబంసీ" అనే ఆదిమజాతి, తెరాయిదేశమంతటా కనబడుతుంది. పీళ్ల ప్రాంతాల్లో కగవులు కాటకాలూ వచ్చేటంతగా వర్షాలు కనబడతినప్పుడు, ఈ రాజబంసీల స్త్రీలే వరుణదేవుని తృప్తిపరచేందుకు ఒక నృత్యవిధానం అవలంబిస్తారు ఈ నృత్యంలో కేవలం స్త్రీలే పాల్గొంటారు పురుషులు ఎవరైనా నృత్యం చూడదలచుకొంటే, ఆ ఆడవాళ్ళకు కనబడకుండా బహుదూరముంచి కూడగలిగితే చూడవచ్చును

ఆసుంపు జాతిస్త్రీలు ఆందరూ చేరి "ఉదం దేవుని" (వానదేవుని) విగ్రహం మట్టితో తయారు చేస్తారు పూర్ణిమనాడు సంతెచీకటి పర్వకాలంలో, పురస్కారాలతో ఆ విగ్రహాన్ని ఎక్కడాని, తాళాలతప్పెటలు మోగించుకుంటూ, నృత్యం చేసుకుంటూ నిర్జనస్థలానికి బయలుదేరివెళ్తారు అక్కడ విగ్రహం ప్రతిష్ఠించి విగ్రహం చుట్టూ వలయాకారంగా స్త్రీలంతా కూర్చుని ఉంటారు అల్లా అర్ధరాత్రి దాకా కూర్చుని ఉండ్రుడు నడి నెత్తి మీదికి వచ్చుక స్త్రీలంతా సంపూర్ణంగా వివస్త్రిలయి నృత్యం ప్రారంభిస్తారు ముందు నృత్యం మందంమందగా ప్రారంభి మవుతుంది "ఉదం దేవుని" సమీపతలతో నృత్యం కొంతసేపు సుందగతిలో నడుస్తుంది తరువాత తప్పెటలు, తాళాలు, నృత్యగతిలో లయాకూడ దురితగమనం అందుకొంటాయి రానురాను ఆ వేశాలు ఎక్కువైపోతాయి ఆ వేశం హెచ్చినకొద్దీ, ఆళ్ళెల్లూ, మాతుపాటలూ నృత్యాని కవలం లంబన అవుతాయి

ఈ నృత్యమధ్యంలో వరం కురిసిందా, ఆ దేవుడిని పూజాపురస్కారాలతో ఎంటికి తీసి కలిగొరవిస్తారు అల్లా కురవదూ, ఈ విగ్రహాన్ని దేవుడా వహించలేదన్నమాటే! అంతటితో ఆ నృత్యంతలో ఆడవాళ్ళందరూ ఆ విగ్రహం మీదపడి బూతులు తిడ్తూ, ■ విగ్రహ దేవత వరాచిచ్చే మంచిదేవత కొదంటూ, బ్రతికి ఉండాలన్న ఆర్త త లేదంటూ, ■ విగ్రహాన్ని ముక్కులుముక్కులుగా చితకొట్టి ఇళ్ళకు తిరిగి వస్తారు

కప్పల పెళ్లి

అస్సాంలో వానలకోసం కప్పలకు పెళ్లి చేసే ఆచార ముంది కప్పలు వానదేవుడైన ఇంద్రుని సంతానమునీ, వాటికి వైభవంగా పెళ్లి చేస్తే, ఇంద్రుడు సంతోషించి వానలు కురిపిస్తా డని వాళ్ళ నమ్మకం

బీహారులోనూ కప్పలు ఇంద్రుని సంతాన మనే నమ్మకం. అయితే వీట్లని కలుగుల్లో పడేసి హింసించి చంపితే, ఇంద్రుడు భయపడి అల్లా కప్పలన్నీ చచ్చిపోయేలోపలే లాంగి వచ్చి వానలు కురిపిస్తాడని అక్కడి మూఢనమ్మకం

విదేశాల్లో నమ్మకాలు

ఒక్క భారతదేశంలోనేకాక పరాయి దేశాల్లోకూడా ఇలాంటి ఆచారాలు వరుణప్రీతి కరంగా చేసేవి ఉన్నవి

బర్మాలో, నడివేసవి మధ్యంలో, మూడు కోజులపాటు "జలోత్సవం" అని వరుణోత్సవం చేస్తారు వాళ్ళ వానదేవు పేరు "తాక్యామిక్" వానలు పంపించవలసిందంటూ ఆ దేవుడి కా మూడకోజులూ ప్రార్థనలు జరుపుతారు ఆడ వాళ్ళూ పిల్లలూ, పెద్దలూ, ఆబాలగోపాలమూ, హోలీపండుగలాగా ఒకళ్ళ మీద ఒకళ్ళు చిమ్మన గ్రోవులతో బిందెలకొద్దీ నీళ్ళు చల్లుకొని తడిసి పోతారు ఇంకా దేవతకు ప్రీతికరంగా పాలాల్లోనూ పల్లెల్లోనూ పట్టణాల్లోనూ కూడా, నేడుక పోట్లాటతోనూ, కన్నెపడుచులు వరు సగా ఘటాలు నెత్తిని పెట్టుకొని ఈ దేవుని దేవాలయాలకు బయలుదేరి, అక్కడి మండపాల

వద్ద ఘటాభిషేకాలు చేయటంతోనూ ఉత్సవం సాగుతుంది

ఈ నమ్మకాలలోని మంచిచెడ్డల, నిజా నిజాలు ఎన్నో ఉన్నా, గతన వత్సరా లన్నిటి లోనూ, ఈ "జలోత్సవం" జరిగినప్పడెల్లా, వానజలు పడుతూనే ఉన్నాయన్నది మాత్రం ప్రత్యక్ష సత్యం

టిబెట్, స్థానా పట్టణంలో కులగురువులైన లామాలు, పట్టుబట్టు కట్టుకొని, మూపున ఎత్తి మూటలు దాల్చి, మంత్రాలు చదువుతూ ఊరి చుట్టూ ప్రదక్షిణలు చేస్తారు

నేపాల్ కర్మకుల, నేపాల్ లో, మత్స్యేంద్ర నాథుని రూత్సవం జరిపితేనేతప్ప వానలు కురువవరీ ఒక నమ్మకం ఉంది ఈ నమ్మకాని కా ధారంగా ఒక కథ ఉంది మల్లరాజుల పరిపాలనలో, మత్స్యేంద్రనాథుడి భక్తుడైన "గోరక్ నాథ్" అనే స్వామి నేపాల్ దేశానికి వచ్చాడట కాని దేశంలో ఆయన శ్రేష్ఠమైన ఆతిథ్య సత్కారాలుగాని గౌరవంగాని లభించ లేకు దానితో చిరాకై ఆయన "దేవపూర్" నికి దగ్గరకున్న ఒక కొండమీదికి వెళ్లిపోయి, అక్కడే కదలకుండా తపస్సు చేసుకొంటూ సన్మండేర్లు ఉండిపోయాడు ఈ ఊళ్ళుగా దేశంలో వానలు లేక దుర్భిక్షం బయలుదేరి ప్రజలు నానాయి కట్టు పడిపోతున్నారు పండితులు శాస్త్రాలు తిరగవేసి, ఇది గోరక్ నాథ్ పట్ల ఈ ప్రాచీన అపచారానికి దుష్ఫలితమని కనుగొని వెల్లడించారు

రాజు - పూజారి - కర్మకుడు - ఇల్లా ఓ ఘనమైన సత్కలు దాత్యం బయలుదేరి, అస్సాం లోని కారురూ-దేశం చేరుకుని ఒక కలశంలో సౌగంధ్యం దాల్చి ఉన్న "మత్స్యేంద్ర నాథుణ్ణి, తమ ఊరు తీసుకొచ్చారు తన దైవతీ మైన మత్స్యేంద్రనాథు డక్కడ ఉండబట్టి గోరక్ నాథ్ స్వామి కొండదిగి ఊళ్ళోకి వస్తూంటే రానలు కురిశాయి అనాటినుంచీ నేపాల్ దేశ ములో మత్స్యేంద్రనాథుని గృహోత్సవ ము ఏటేటా ఆసువాయితీగా వస్తూన్నదట

ఇరాక్ దేశంలో "వర్ష కారులు" అని ప్రత్యే కంగా ఒక కులం జనం ఉన్నారు వానలు లేనప్పుడు జనం వాళ్ళ చేత వానలు కురిపించుకో గలరట సెర్పియాదేశంలో వానలు లేనప్పుడు ఒక కన్యక, వస్త్రమాలాలంకారముగా చేసి, ఇంటి ఇంటికి నృత్యం చేయిస్తూ తిప్పుతారు ప్రతి ఇంటిదగ్గరూ, ఇంటి ఇల్లాలు ఆ కన్యకు పూర్ణ జలకుంభంతో ఘటాభిషేకం చేస్తుంది ఆమె ప్రక్కన్నవాళ్ళు, వరుణప్రీతితోటా ఆల పిస్తూ ఉంటారు

పూర్వం రోమక దేశాలలో వానలు కురవ నప్పుడు, వాళ్ళ పూజారులు, ఒక విరాడివి గ్రహాన్ని మహాశక్తు లన్నదాన్ని నడిపిస్తుకో దొరించేవారట - వానలు కురిసేందుకు! - ప్రాస్సు హేవలీరాష్ట్రంలో, సెయింటుపిటరు విగ్రహాన్ని, నదీతటందగ్గరకు తీసుకుపోయి, అక్కడ ప్రతిష్ఠించి, వానలు కురిసేందుకు అక్కడే - ఆ విగ్రహానికి జపాలు చేస్తారు (భారత జ్యోతిషుండి)

సంబరంతేని సంక్రాంతి!

(11 వ పేజీ తరువాయి)

"ఉండవూ, అల్లుడు వచ్చేసరికి మంచి గుడ్డతోనన్నా వుండకపోతే, " అంటూ పూర్ణమ్మ మరోవీర కట్టుకునే ప్రయత్నంలో పడింది.

పెరటిలో ఆడుకుంటూన్న బాచీ, అమ్మ మాట వినివినగానే, ఒక్క పరుగు లంకించు కున్నాడు వీధిలోనికి, "వచ్చాడే మాబావా, వచ్చాడే మాబావా!" అంటూ

ఒక్క తుణుం గడిచింది బాచీవెనకాలే వాళ్ళ బావగారు వస్తున్నారనుకొని, కొంత కులుకు చూపుల్లో చూచిచూడి నట్టు చూస్తోంది రుక్మిణి అల్లుణ్ణి పలకరించడానికి మాటల్ని పెడిమల మీద పెట్టుకొని, రెండో గదితలుపు ప్రక్కన సిద్ధంగా వుంది పూర్ణమ్మ!

మరోతుణుంలోనే బాచీ అరిచాడు ఏడే అన్నా, బావ? మవ్వగూడా అడ్డా లాడు కున్నావా? అంటూ

పాపం, ఒక్కసారిగ నిర్విణ్ణులై పోతూ, ముగ్ధ గదిలోనికి వచ్చారు తల్లీ కూతుళ్ళు!

"అర! సరిగా చూచావుటా? ఎంటి ముందు బండిగూడా ఆ గింటి!" అంటూ యింకా ఆశ్చర్యంగానే పూర్ణమ్మ కిధి గుమ్మం వేపు వెళ్ళింది చూడానికి రుక్మిణిగూడా వెనకాలే వెళ్ళింది

రెండోళ్ళ పై నున్న కరణంగా రింటికి వాళ్ళ జబ్బు అల్లుడుగూడా రావడంచేత, బండిని పీడి కడ్డంగా త్రిప్పి, అందులోనుంచి ఆయన్ని దింపుతున్నారు అందుకని, యిటునుంచి వెళ్ళే ఖాళీబండి వొకటి వీళ్ళ గుమ్మంలో నిలిచింది

టిక్కెట్టు కొనికొని దగ్గరకు వస్తూండే సరికే, నైలు కదిలి వెళ్ళి పోయినట్లయింది అంది రిక్మి! "అయ్యో, నెలకంచి ఆసుపత్రిలో మంచం మీద పడివున్న హాళికాల్లు మొగుడుగూ వచ్చేడే!" - అంది పూర్ణమ్మ నిట్టార్పుతూ "ఊర" అంటూనే పూర్తిగ వినిపించుకో కుండానే, లోనికి వెళ్ళి పోయింది రుక్మిణి నింగా, ఏదో చేదుమందు త్రాగినట్లయింది పాపం!

ఇక, ఆ తేళ్ళ రుక్మి అన్నమే తినలేకు సరిగ్గా, సాగుంత్రం ఇరుగుపొరుగు చెలికత్తెలు వచ్చి, ఎంతవీచినా వెళ్ళలేదు తలనొప్పి జ్వరం గూడా వచ్చింది మంచాన్ని అంటిపెట్టకు పోయింది!

"ఆయన రానందుకే యీ తలనొప్పి లన్నీని!" - అంటూ చెలకత్తెలు అనిన హేళనమాటలు మరింత తలనొప్పిని తెచ్చాయి!

కిలాకిలా నవ్వుతూ, కలుకుతూ, గువ్వలూ గువ్వలూ ఆయనతో అనుభవించవలసిన పండగ రోజు, యిలా అనుభవంతోనూ, అమృతాంజన వాసనతోనూ గడపవలసినవచ్చింది!

"అబ్బ! బావ రాడేమిటే! ఇవన్నీ బావతో కలిసికొంటే, ఎంత బాగుండే!" అంటూనే బాచీ తనవంతు పూర్తిచేసుకున్నాడు కాని, ఆతర్వాతమటుకు మరి కాలంగాలిన పిల్లి ఆయిపోయాడు!

"అమ్మో, శేషయికి వాళ్ళబావ చిన్నమోటారు కారు కొనితెచ్చాడే! నా శేమీ లేదు బావ! అసలు, బావే రాలేదేమిటమ్మా?" అని, శేషయికి కారున్న గొప్పదనాన్ని తను సహించలేక, యింటికి వచ్చేసి, అమ్మదగ్గర అనేస్తూ - మల్లీనల్లాడు

మరోసారి వచ్చి, "అమ్మో, శేషయి వార్యతీ ముబ్బులూ వాళ్ళ వాళ్ళ బావల్లో పికారు పోతున్నారే! నేనూ వెళ్ళనా?" మరి చున బావేడీ? అంటూ నిరాశగా అనేసి, అక్కడ వొక్కడూ వుండలేక, ఒత్తగాళ్ళ దగ్గరకు వెళ్ళలేక, అవస్థపడి పోయాడు!

ఇక, పూర్ణమ్మ అదో తరహాగా, అయిపోయింది "ఇంతకీ, నారాత యిలా వుంది! తొలి పండుగనాడు అల్లుడికి కాస్త పప్పు అన్నం పెట్టుకోగానికి నోచుకోలేదు!" - అంటూ, యింటి అల్లుణ్ణి చూద్దామని వచ్చిన పేరంటాళ్ళ దగ్గర మొత్తుకోవడంతోనే సరిపోయింది!

పాపం, ఇక ఆ రాత్రి వాళ్ళ ముగ్గురిపాటిటి సంకురాత్రిగాడు, శివరాత్రి అయింది!

ఆ విరూడు పోస్ట్ జవాను వచ్చి-ఉత్తరం!" అని కేకవేసినా, వెళ్ళలేదు రుక్మిణి

మరోతుణుంలో - తన దగ్గరసా వచ్చి మెల్ల మెల్లగ తడుముకుంటూ చదవడం - మటుకు విని పించింది

"అక్కసులో పని వాగా వూడడంచేత, తెలపు దొరికింది గాదు అందువల్ల పండక్కి రాలేక పోయాను పాపం, నాకోసం ఎంత ఎదురు చూచానో! ఏమి చేయను? రావాని ఎంత ప్రయత్నించినా, రాలేకపోయాను ఏమీ ఆచుకోవద్దు" అంటూ ఇంకా ఏమేమో వుంది

వింటూంటే, చర్రన కోపం వచ్చింది రుక్మిణికి ఆ వుద్యోగం యిచ్చినవాళ్ళని పది అనుకున్నది

"అల్లుడుగారేనా ఉత్తరం వ్రాసింది?" - సీతమ్మ నెనకనించి వస్తూ అడిగింది పూర్ణమ్మని

"అవునమ్మా, అక్కసులో పని వుండే, తెలపు దొరకలేదట! అదేమి అక్కసో, అదేమి వుద్యోగమో! పండగనాడూ తెలపు లేదు గాబోల! - వ్వు ఇంతకీ నారాత! " నిట్టూర్చింది పూర్ణమ్మ

"అయ్యో, నువ్వేమి యెరుగుదువుగాని, పూర్ణమ్మ పిన్నీ! ఆ వుద్యోగాలే అలాంటివి! చూవారూ అంతేగదమ్మా! అయ్యగారు పిలుస్తున్నారంటూ అర్ధరాత్రివేళ బంగ్లాకు వచ్చి పిలిస్తే, వెళ్ళాల్సిందేగదా!" అంది సీతమ్మ, గతించిన తన భర్తగారి తాలూకాఫీసుగుమాస్తా వుద్యోగాన్ని తలంచుకుంటూ

వాళ్ళ మాటలు రుక్మిణిహృదయంలో మరింత అనుభావాన్ని, ఆలోచనల్ని అల్లిబిల్లిగ అల్లేసినయ్!

పజిల్, గెలుపు సులభము

12000
6000

రు. 25,000

4000
3000

5	7	20	18
17	19	0	8
16	14	11	9
12	10	13	15

పోటీ G - ఒకసంఖ్య ఒకేసారి వాడుకు
ప్రతి వరుస అడ్డముగాను, నిలువుగాను,
మూలగాను ఎటు కూడినా మొత్తము 58
వచ్చునట్లు 7 మొదలు 22 వరకు సంఖ్యల
అమర్చుడు.
ప్రవేశ గుసము జవాబుకు 0-12-0
7 జవాబులకు రు 5/- మాత్రమే

మరియార్దరు ద్వారా పంపుడు కీ సాల్వ్యాషనుతో సరిపోయే ప్రతి సాల్వ్యాషను బహు మతికి అర్హమైనది కనుక సాదా కాగితంమీద ఎన్ని చతురములైనా పంపవచ్చును. మీ ఆడ్రసు కవరుతో 29-3-49 తేదిలోగా మీ సాల్వ్యాషనులను పంపుడు. కీసాల్వ్యాషను 81-8-49 తేదినను ప్రైజు లిప్టు 7-4-49 తేదినను పోటీదారు లందరకు పోస్టు చేయబడును

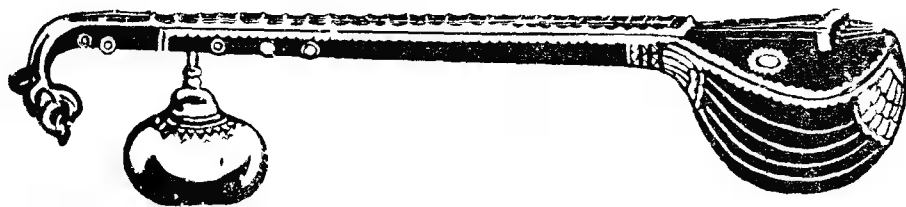
I-వ బహుమతి మద్రాసు, రిలయస్సు బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియాలో సీలంచేసి డిపాజిట్టుచేసిన, కీ సాల్వ్యాషనుతో అన్నివిధాల (ఆయా గళ్ళలో ఆయా అంకెలు) సమానంగా వుండే సాల్వ్యాషనుకు యివ్వబడును II-వ బహుమతి, మొదటి రెండు వరుసలు సరిపోయినచో, III-వ బహుమతి, మొదటి వరుస సరిపోయినచో, IV-వ బహుమతి, మొదటి రెండుసంఖ్యలు సరిపోయినచో, పబ్లిసిటీ చార్జీలు, మా ఎస్టాబ్లిష్ మెంటుకు మొత్తిము రాబడినుండి 12½% వివహాయించుకొని మిగత సొమ్ము 12000 6000 4000 3000 దామాషా లెక్కన మొత్తము రు 25000 I, II, III, IV బహుమతులు పొందిన వారి మధ్య పంచబడును వనూళ్ళనుబట్టి బహుమతుల విలక్షణ హచ్చునగాబట్టి, ఇందులో మీ స్నేహితులను గూడ జేరమని చెప్పండి

అన్ని విషయములలోను మా తీర్పు ఖాయము, చట్టబద్ధమైనది ఈ పోటీలో పాల్గొనువారు యిందుకు లోబడియే పాల్గొనవలెను.

లక్ అండ్ కో, పరం 1564(గవర్నమెంటు రిజిస్టర్డ్) మాంబళం, మదరాసు 17.

(29) ఈవ్వరా పీడి

“నేను చెప్పింది అబద్ధమే అయితే,
మహాప్రభూ! ఆ ధనం నేను తీసు
కోవచ్చు అనుకుంటాను” అన్నాడు
కాపు.

[illegible]

లఘుటీక . కలికి తనములు = నేర్పరితనము గల చేష్టలు, నెలులు తెలుగుల జెదర = కురులు ప్రక్కలలో చెదరగా, పరిణతులు = ముగింపులు, సుఖానుభవాలు, జట్టిగొను = వెలకు వీయు, చెంగలున కనుగొనలు = ఎక్కువలవలరె అనురాగరక్తిమగల క్రేగంటిచూపులు, అంగజగురునితోడ = మనస్థుని తండ్రెను విష్ణునితో, మురిపెంపు నటన = మురిపె మనగా ఒడలు విఱచుకొనుట, దాని నటన-అంటే ఇతరులు ప్రార్థనయే నని పేలుకొల్పినా తేవక ఆయాసము ఆలస్యము ప్రదర్శించుట, మలగు = మంచము; అరవిల్లి = సగము వికసించిన పూచై-పూర్తిగా వికసించుట తృప్తిని కాంతిని తెలుపును ఇప్పటి స్థితి అత్తపై, చనుజెనుట నంటుటగూడా శ్రాత్తతేనె లాభితే అరవిలితో పోలిక కువచంధము.

రాయలసీమ ఆర్థికాభివృద్ధి

శ్రీ చేగిరెడ్డి బాలిరెడ్డి

క్రమము, కడప, శ్రీశైల, ఆనంతపురం, బళ్లారిజిల్లాలుచేరి రాయలసీమ అని పిలువబడుచున్నది జనాభా 60 లక్షలు ప్రతి సంవత్సరము కరువుచే పడింపబడుతూ వుంది 1900 లో విపరీతంగా కరువువలన నష్టపడినది శాశ్వతకరువు నివారణకు, మార్గాన్వేషణకై యేర్పరుపబడిన కరువుకమిషను మేజర్, మైన్ యిన్స్ట్రక్షన్ బ్రాజ్మెంటును, వెంటనే యేర్పరచాలనీ, తిరిగి సమయాలలో పని కల్పించుటకు, కుడిరపరి శ్రమల సాపించాలనీ, వివిధ సిపార్సుల చేసినది ఇచ్చటి వ్యవసాయములకు ఋతు పకనముల రాయ దాక్షిణ్యాలపై ఆదారపడియున్నది

ప్రజల దుస్థితి

ఈ ప్రాంతీయ ప్రజల జీవిత ప్రమాణం, దక్షిణభారత దేశమంతటిలో, హిసంగా వుందని చెప్పవచ్చు రాష్ట్రాల్లోని ఆక్రమ, మిర్యార ప్రాంతాలు తప్పక, యంతగా వెనకబడిన ప్రాంతాలు మన దేశములో లేవు కగవులన, వివిధంగా వచ్చు జబ్బులవలననూ ప్రజలు వివిధ గుర్తింపొందారు రోడ్డు వేయట మొక కరువు నివారణ పనులకు, రైతులు, కూలీలు, చేనేత పనివారలేగాక, పట్టణప్రజలు కూడా వందలు, వేలకొలదిగా, 0-2-0, 0-4-0 కరువుభత్యము కొరకు ప్రయాణపడుతూనే వుంటారు రాయల సీమయొక్క నికృష్టబీదరికము, దక్షిణదేశంలో పర్యాయపడంగా మారిందంటే ఆశ్చర్యపడ నక్కరలేదు

ప్రాజెక్టులు

నీటి పారుదలకు, విద్యుచ్ఛక్తి, కుంగభద్ర, కృష్ణా, పెన్నార్ ప్రాజెక్టులు నిర్మింపబడాలి 1900 కరువు కమిషన్ వారు యీ మూడు ప్రాజెక్టుల నిర్మాణాన్ని సిఫారసు చేసియుండిరి కాని, యిప్పటికి కుంగభద్ర పరిమాత్రమే ప్రారంభించబడినది కృష్ణా విచారణలు జరుపబడుచున్నవి పెన్నార్ పరిమితంపెట్టిన లేదు

సోమశిల ప్రాజెక్టు

రాయలసీమకు చెందగదారవు ప్రాంతాలకు నిటినీ తీసుకపోవలయుననే తాపత్రయముతో ముద్రాసుప్రభుత్వము, సోమశిలనద్ద ప్రాజెక్టును నిర్మించాలని ప్రయత్నం చేయుచున్నది ఈ ప్రాజెక్టువలన, నేడు కడపజిల్లాలో నీటిపారుదలకొంద నున్న మాగాణిభూములు దేశప్రఖ్యాతి చెంది, అతి విలువైనటువంటి నారింజ, మామిడి తోటలు నీటిలో మునిగిపోవు ఇందుకు రాయలసీమ ప్రజలు అంగీకరించరు కేవలం రాయలసీమభివృద్ధి దృష్టితోనే, యీ ప్రాజెక్టు నిర్మింపబడాలి

సంగమేశ్వరం స్కీము కావాలి

కొరికనమకాలువ, గుంటూరు, నెల్లూరు జిల్లాలలో కరువుచేపడింపబడుచున్న మెట్టప్రాంతాలకు, రాయలసీమలోని కొన్ని తాలూకాలకు మర్యాదపడున, కాబట్టి, విచారణలన్నీ, రాయలసీమలో భూములు నష్టపడకుండా, మునిగిపోకుండా వుండేలాగున, జరుపబడాలి

గండికోట ప్రాజెక్టు

ఈ ప్రాజెక్టువలన కడపజిల్లాలోని, ప్రొద్దుటూరు, జమ్మలమడుగు, తదితర ప్రాంతాలలోని 2½ లక్షల యేకరాలకు నీరు పారుతుంది సోమశిల ప్రాజెక్టు నిర్మించాలనే వ్యవస్థనుతో, గండికోట ప్రాజెక్టును నిలుదల చేశారు ఇంతకంటే ద్రోహం రాయలసీమకు మరెవరైనా చేయగలరా? ఎలాటి ఆలస్యం లేకుండా గండికోట ప్రాజెక్టు నిర్మాణమునకు ప్రభుత్వము వ్రాసుకోవాలి

కుంగభద్రా హైలెవల్ ఛానల్

మెకనీ రిపోర్టులో, అతి ప్రాముఖ్యంగా కేంద్రపాదమైన యీ ఛానల్ నభివృద్ధిచేయ ప్రానుకొనకుండుట దురదృష్టము ఈ ఛానల్ వలన అనంతపురం జిల్లాలోని గుత్తి, కళ్యాణ దుర్గం, అనంతపురం తాలూకాలు, బళ్లారిజిల్లా

లోని అహోని, అలూరు రాయదుర్గం తాలూకాలలో కొన్నిలక్షల ఎకరాలు సాగుకొందకు రాగలవు యీ ప్రాంతాలకు, శాశ్వతరక్షణ కలుగగలదు లో రెవెన్యూ ఛానల్ నిర్మాణాని వ్రాసుకోవాలి

చెరువులు

రాయలసీమలో దాదాపు 11,000 చెరువులు గలవు వీటిలో ముఖ్యమైనవి కొన్ని, విషయ నగర కృష్ణదేవరాయల కాలములో కట్టబడినవి వీటిలో గాల చెరువులు కట్టబడినవి, చాలా కాలం నుంచి రిపేరిలు లేక, నిరుపయోగంగా పడియున్నవి ఈ చెరువుల నన్నింటినీ రిపేరి చేసినచో, ప్రస్తుతం నీటి పారుదల క్రిందనున్న భూమిలో 100 కి 80% పొడ్యుగా వచ్చుగా తిరిగివచ్చు కాగలదు

బావులు

బావులు త్రవ్వించుటకు, అవకాశములు దండిగా వున్నవి కాని నీరు లోతుగా యుండుటచే ఖరీదుచాలా యెక్కువవుతున్నది యంక పరగణాలకంటే ఖర్చు యెక్కువైనా, రాయలసీమలో బావులు త్రవ్వించుటకు ప్రభుత్వం ప్రోత్సాహి అధికారవోత్సాహి స్కీము క్రింద, బావులు త్రవ్వించుకొను గైకులకు ప్రభుత్వమిచ్చు సబ్సిడీ చాలనందువలన, చాలా బావులు లోతుగా త్రవ్వబడకనూ, మరికొన్ని అసంపూర్ణంగా వుండిపోయినవి

త్రాగునీరు

రాయలసీమ ప్రజలు, దిగుడు బావి నీరు త్రాగుటవలన, మలేరియా, చర్మవ్యాధులు, నారి కురువులు మొదలగు వ్యాధులచే పీడింపబడి రాను రాను ఆ రోగ్యము క్షీణించి పోతుంది వివిధ ప్రముఖ సమస్యలతోటి, దీనిని పరిష్కరించుటకు వ్రాసుకోవాలి

రైతుల నిస్సహాయత, నిరుద్యోగము

తరచుగా వచ్చే కరువుల ప్రతిఫలంగా రైతులంతా భూముల నమ్ముకోవలసి వచ్చినది భూమి అంతా పెట్టుబడిదారుల, దూస్యాముల చేతులలో కేంద్రీకరింపబడినది వీరికికూడా, వ్యవసాయాభివృద్ధి తగిన పెట్టుబడి పెట్టుటకు కష్టి లేదు చాలామందికి భూమి కలిగియుండుట భారంగా వ్రస్తావుంది ఎరువుల కొనుటకుగానీ, వంచనపనులను వుంచుకొనుటకు గానీ, అభివృద్ధి కరమైన కొరముట్టు ఖరీదు చేయుటకు గానీ చేతకాని పరిస్థితులు వుండిపోయారు ఈవిధంగా వ్యవసాయములతో, నష్టదాయకమైన వృత్తిగా మారినది పరిశ్రమలలో చెప్పకోదగినంత మందికి పనిదొరుకు అవకాశాలులేవు ఉన్న కొద్ది నూనె, మాడిపరిశ్రమలు, ఉత్పత్తిదారుల చేతుల్లోగాక,

పెట్టుబడిదారుల చేతులలో వుండి పోయినవి ఈమధ్యననే కొన్ని నవ్వతిప్పాట్లరీలు, నూలు యంత్రాలు యితర రాష్ట్రాల పెట్టుబడిదారుల సహాయం నెలకొల్పబడినవి వీటిలో కొన్ని వేలమందికి పని దొరికేరీకి కొన్ని వేలసంవత్సరాలైనా పట్టుతుంది కరువు కాలకాదులకు కొంతవరకు రక్షణగా యున్న కుర్రపరిశ్రమలు, నూలుతీయుట, నేయుట మొదలగు వృత్తులన్నీ 1900 నుంచి, చాలా దెబ్బతిన్నవి ఈనాటికి కూడా, చాలామంది దైతులు, పనిలేని కాలాల్లో నూలుతీయుట, చేనేతపనులు చేస్తూనే వున్నారు బ్రిటిష్ వారి పెత్తనములో చేనేత వృత్తి గొప్ప దెబ్బ తినినది ఇంకా కొలకొలేని పరిస్థితిలోనే వుండిపోయినది అయినప్పటికీ, ప్రస్తుతం 2 లేక 3 లక్షల జనాభా, ఈ వృత్తిలోనే నిమగ్నమై వున్నారు రాయలసీమలో చెప్పకోదగిన కుర్రపరిశ్రమ, యీ వొక్కటి గాత్రమే

ఖనిజ సంపత్తు

రాయలసీమలో ఖనిజపు గనులు విస్తారంగా కలవు అనంతపురంజిల్లా, కజ్రూరుజిల్లా మం గో వర్మాల సరిహద్దుల సమయాలలో, యిప్పటికీ వజ్రాలు దొరుకుతున్న యున్నవి

క్రమము, కడప జిల్లాలలోని నల్లమల, ఎర్రమల కొండలనుంచి, కొలూరు బంగారు భూములవరకూ అంతులేని యింకాపసార కలదు ఏహారు గలవంటే, యిది చాలా విలువైన పనికొస్తున్నది అభిప్రాయాన్ని వెల్లెచుచ్చారు కూడా మాంగనీసు, తుత్తునాగము, సీసము, వెండి, బంగారము, అల్యూమిన్యము, అధ్రకము, ముగ్గురాయి, రాతివార మొదలగు లోహపు ముడి పదార్థులెన్నో కలవు తెల సుద్ద, నాపరాయి, మొదలగునవి, సి మెంటు కవసరమైన మడిపదార్థులనేకము, సమృద్ధిగా దొరుకుగలవు ఇప్పటివరకూ, వీటి విషయంగా, చెప్పకోదగిన పరిశోధన చేసి జరుగలేదు ఈ విషయంగా కేంద్రప్రభుత్వము అత్యంత శ్రద్ధ తీసికొని, లోహపు పరిశోధనను విస్తారంగా చేయించాలి

వ్యవసాయక పరిశ్రమలు

రాయలసీమలో అటవీసంపద యెంతైనా కలదు అడవులను విపరీతంగా కొట్టివేయుట మూలన, పశువులకు మేత, వగాలు తగ్గిపోతున్నవి పైగా సారవంతమైన భూమి అంతా కోతపడి పోవుచున్నది అడవులలోని కొంకులను పయోగించి, కాగితపు వ్యాప్తిరీతి నెలకొల్పవచ్చు రంపముమిల్లులతోటి, మంచి కలప పరిశ్రమను కూడా సాపించ వీలవుతుంది ఈ ప్రాంతాలలో నున్న వ్యాపారపంటలు రెండే

గండు వేరుశనగ, ప్రత్తి వీటివైనా, పారిశ్రామికంగా, నింజ గా వుపయోగించుకొనగల ప్యాక్టులు లేవు నూలు తీయు యంత్రాలు సాపించి, చేనేతవారికి పుష్కలంగా నూలు సరఫరా చేయవచ్చు నూనెపరిశ్రమ యంత్రాలనుకూడా అవకాశాలు దండిగా కలవు

పెట్టుబడి లోపము

ఈ ప్రాంతీయ ప్రజలు చాలా బీదలు. ఇచ్చటి ఖనిజముల కూడా, యితర ప్రాంతీయ ఖనిజముతో పోల్చినచో బీదలుగానే కనపడుదురు కాస్త కాస్త పెట్టుబడి ప్రత్తిపట్టు నూనే తీయుట మొదలగు ప్రాథమిక పరిశ్రమలకే చాలీ చాలకుండా వున్నది ఆహారధాన్యాన్ని కొరత లన, ధరల పెరుగుదలమూలన వున్న కాస్త పెట్టుబడి చాలకపోతున్న పరిస్థితుల్లో, పెద్ద పరిశ్రమలలో పెట్టుబడు పెట్టుబడి యొక్క శ్రవసాయక కుర్రపరిశ్రమలకే పెట్టుబడి చాలకుండా వుంది నూటికి 12 నుంచి 24 వరకూ వడ్డీరేటులు కలవు ఈ వడ్డీరేటు ప్రకారమైనా, పెట్టుబడిలభించుట లేదు

ఎచ్చైనా బొగ్గు దొరుకుచుండేమో తెలియదు కుంగభద్ర, సంగమేశ్వరం ప్రాజెక్టులనుండి కావలసినంత విద్యుచ్ఛక్తి తగూరు కాగలదు వెంటనే మెయిగలోని జోన్ జలపాతము నుండి కొంతవరకు సరఫరా యగుటకు వీలవుతుంది ఇలాంటి అభివృద్ధి కార్యాలన్నీ, ప్రభుత్వాధికారం క్రిందనే జరగాలని మా యభిమతము

ప్రభుత్వ పెట్టుబడియొక్క ఆవశ్యకత

రాయలసీమలోని ఖనిజసంపద సుపయోగించి పరిశ్రమలలో కనీసం ఒక లక్షమందికైనా పని కల్పింపబడి, ఆర్థికంగా అభివృద్ధి చెందితిగాలంటే, యావద్భారతదేశపు, ప్రభుత్వపు ఆర్థిక సహాయ ముసరకు స్థానిక పరిశ్రమల నభివృద్ధి పరచి, యీ ప్రాంతీయ ప్రజల పొక్కలను సంరక్షించుటకు గండు మార్గాలున్నవి

1 శాశ్వత ఆదాయములో కొంతభాగాన్ని

రాయలసీమ అభివృద్ధికై కేటాయించుట

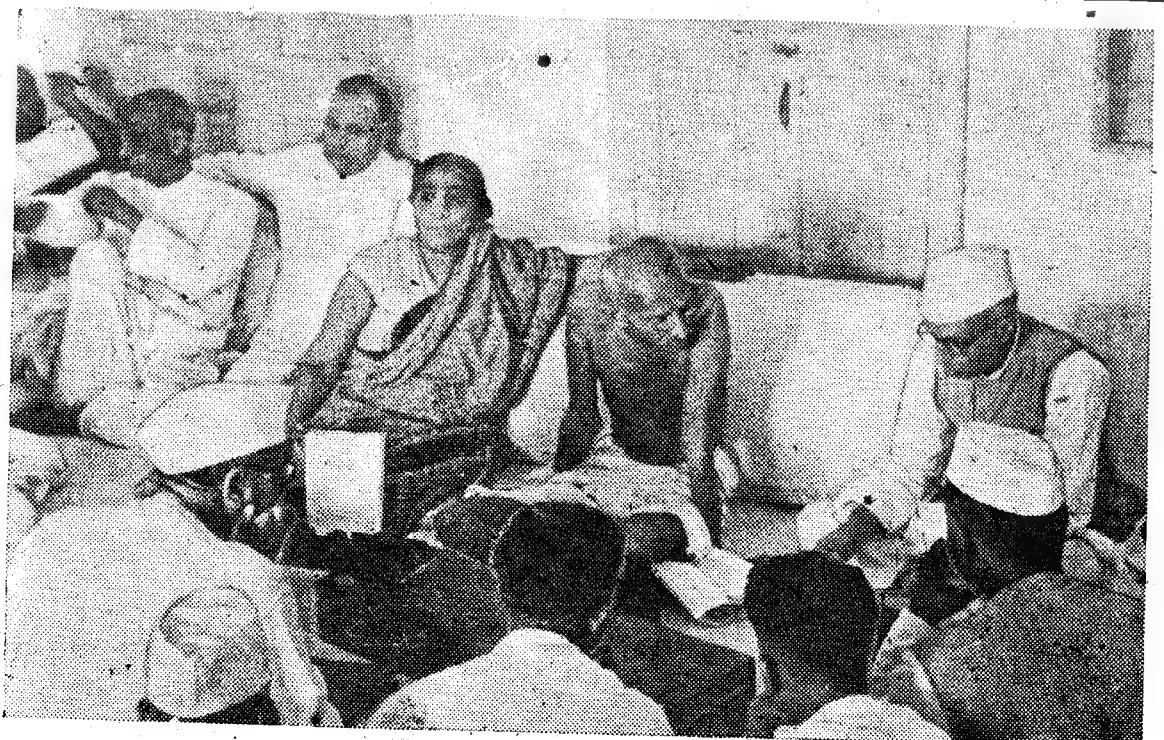
2 రాయలసీమసంపదన, యితర ప్రాంతీయ వ్యక్తిగత పెట్టుబడిదారులు దోషిడి చేయకుండా కాపాడుట

నీటిపారుదల, హైడ్రో - ఎలక్ట్రిక్ ప్రాజెక్టులు, కుర్ర పరిశ్రమలను పెంచి, అభివృద్ధి పరచుటకు ధనము అత్యవసరం గ్రామీణులు, నారి యభివృద్ధికి, వ్యక్తిగతంగాగానీ, సామూదాయకంగాగానీ, కొద్ది పెట్టుబడితోనే సరిదిద్దుకోగలరు కాని ఆ మాత్రంకూడా లభ్యంకావడం లేదు

రాయలసీమకు ఆర్థికసంస్థ

కాబట్టి రాయలసీమకు ప్రత్యేకంగా ఒక ఆర్థికసంస్థ నిర్మించాలి వ్యవసాయక, పారిశ్రామిక, వాణిజ్య, నీటిపారుదల, విద్యుత్ ఖనిజ వగైరా అభివృద్ధికార్యాలకు తీవ్రంగా డబ్బు సోమత యీ ఆర్థిక సంస్థకు వుండాలి.

(22-వ పేజీ చూడడు)

1944-లో వార్షికోత్సవ సందర్భంగా నిర్వహించిన సమావేశంలో గాంధీజీ, నెహ్రూ పాల్గొని తోపాటు పాల్గొన్న శ్రీమతి సహజినీ నాయుడ

కులాసాకబుర్లు

అంగట్లో అన్నీ మన్నా అల్లుడి నోట తని

శ్రీ జి. యన్. సూరి

కేవలం పలుకుబడినిబట్టి పదవులు ప్రాప్తించే ఈ పాడుకాలంలో ప్రథమ ఆస్థానకవిగా శ్రీ చెళ్లపిళ్ల వేంకటాశ్రీనిధిని నియామకం రోహిణి కౌన్సిల్లో వడగళ్ల వానలాగా ఉన్నది ఆయన హయాంలో ఆ పదవిని అలంకరించటానికి మరొకడికి తాఖతు లేదని ఏడాది నాడు ఈ శిరి కం వ్రాసినప్పటికీ పత్రికా ప్రకటన మాత్రమే వరకూ అనుమానంగానే ఉన్నది ఇంతకూ పొర బాటువల్లనో, గ్రహపాటువల్లనో మన చండ కొనసంపాటు దక్కించుకున్నారని విమర్శనకు నీలులేకుండా చేశారు

సుప్రసిద్ధ ఆంగ్ల రచయిత బెర్నార్డ్ శూ, నో టెల్ బహుమానాన్ని తన సహజభోరణిలో ఒక సారి చమత్కరించాడు ఒడ్డున చేరుకున్న వాడికి పగ్గాలు అందించటం అన్నాడు దినభత్యానికి అప్పకట్టాలవడుతూ మనస్సునంతా మునిగి అమూల్యరచనలను లోకానికి అర్పించి చిట్టచివరకు ప్రజాదరణ పొందినతరువాత లక్షన్నర రూపాయలతో బహూకరించటం హాస్యాస్పదం అన్నాడు ఘనతెక్కిన తర్వాత గండపెంజే రం నాకెందుకు పొమ్మని ఒక్క తన్ను తన్నాడు నడి ఏటిలో బుటగలు కొడుతున్న ప్రతిభా నంతులకు పంచిపెట్టమన్నాడు విషయాన్ని ఇక్కడ ప్రస్తావించటంలో మహాకవి వెంకటాశ్రీనిధిగారు కూడా అట్లా చేయమని మా ఉద్దేశం కాదు సాధారణంగా అవసరం తీరినతరువాత గాని అదరణ కలగదని నూచించటానికి మాత్రమే ఆ సంగతి తీసుకురావటం జరిగింది

అయినా ఇంగ్లండుదేశంలో ఉన్నందువల్ల బెర్నార్డ్ శూ అంతా ధీమాగా ఆనగలిగాడుగాని మన దేశంలో ఉన్నట్లయితే తెలిసేది పద పేరుబడ్డ లాయర్లకూ డాక్టర్లకూ ఇక్కడ రాబడి ఎంత మంచినీళ్ల ప్రాయంగా ఉంటుందో పాశ్చాత్యదేశాలలో వన్నె తెక్కిన రచయితలకు

అంతకంటే సులువుగా ఉంటుంది ఆమెగాతే ఆ పుస్తకాలనే ఆంగ్లంలో వ్రాసి తెలుగువాళ్ల పొట్టన పెడితే నోటెల్ బహుమానంలో నూటో పంతు ఇచ్చారని విన్నా సుండే అగి గుట్టుకు మనేవాడు

ఇతిరదేశాలలో రచయితలు అగణాల్లాన్నీ ముద్రపడేవరకే పదిమంది డెవ్ అన్న తరువాత కష్టాలన్నీ గట్టెక్కిపోయి చిన్నవాటి ముచ్చట్లను తాగి చెప్పకోవచ్చు మన దేశంలో అందులో ముఖ్యంగా మన రాష్ట్రంలో ఆన వాయిదీకి అవకాశం లేదు ముద్రకు ముడుపుకూ ఎక్కడా సంబంధం లేదు ఎంత పంచకల్యాణి గుంట అయినా జట్టాబండి పాలుబుర్రువారే ఈడిగల మధ్య లాగుతూ లాగుతూ గోవిందకొట్ట వలసిందే ఏ పుస్తకాల వ్యాపారస్తుడినో, ఏ పత్రికావర్తకుడినో, ఏ రేడియో అసిస్టెంటునో ఆశ్రయించి కాలం వెళ్లతీయక తప్పదు కూలి గిట్టని వ్యాపకాలలో రచనకు వినిపింది ఇంకొకటి ఉండదు అయితే మనదేశపు లక్షి సరస్వతులు అత్తాకోడళ్లుకావటాన ఒక్క కొంపలో ఇద్దరినీ ఉంచటం ఎవరికి సాధ్యం?

పాశ్చాత్యదేశాలకూ మనకూ మరొక భేదం ఉన్నది అక్కడ ఇతిరవృత్తులలో ప్రారంభించి వ్రాయటం కొంచెం దోషన పడగానే వాటిని విడచి దీనినే నమ్ముకుంటారు బ్యాగ్, మాహం, క్రానిస్, స్ట్రెయిన్ బెక్ మొదలైనవాళ్లు అనే కులు ఈలాంటివాళ్లు ఇక ఇక్కడ రచయితలుగా మొదలుపెట్టి అవకాశం దొంగగానే ఇతిరవృత్తులకు ఉడాయిస్తారు అచ్చగా కలం విడిలించి మనదేశంలో సలక్షణంగా జీవయాత్ర సాగించటం కష్టసాధ్యమైన పని అటువంటి అశృష్టవంతులు నూటికి ఒక్క డిద్దరికంటే ఉండరు

కొత్తవిధమైన కవిత్వానికి మార్గదర్శకుడైన ఒక యువకుడు ఈ మధ్య జ్వరం పడినప్పుడు

పండ్లకూ పాలకూ నోచుకోలేదు సరిగదా, కాఫీ అప్పరిన్ కొనడానికి కాని డబ్బు లేకపోయింది చక్కగా వ్రాయగలిగిన మరొక రచయిత ప్రకటనలను వ్రాసిపెట్టి కాలం వెళ్ల దీయ వలసి వచ్చింది రచనంతాగా కథల వల్లగల వ్యక్తి ఒకడు తరుమల ఉద్యాగంగాంసం తాజేదారు కావలసివచ్చింది పైకి రాగల ప్రతిభావంతునొకడు తెలువాళ్లకూ తెలుగుట్యావును నెప్పి పొట్ట నింపుకోవలసివచ్చింది ఉత్సాహం ఒకవైపున, అవసరం ఒకవైపున లాగుతుంటే నలిగి నార అయిపోక తప్పకుండా మరి?

అంగడిలో అన్నీ ఉన్నా అల్లుడినోటికి తని అన్నట్లు ఉంటుంది ప్రస్తుత పరిస్థితి ఏ క్లిగి దుకాణంలో చూచినా రకరకాల సైజులలో రంగురంగుల అట్టలతో పత్రికలు కనబడుతుంటవి ఏ పుస్తకాలవేపులలోకి వెళ్లినా వినాయకుడి పద్యాల పుస్తక మంతటివి మొదలకొని మొయ్యి లేనంత మొద్దుపుస్తకాలవరకూ తెలుగు వి ఉంటూనే ఉన్నవి రైల్వేస్టాంఫారాలమీద, బస్సు స్టాండులదిగర, కాఫీహోటల్ల ముందు, చాకులమధ్య పత్రికలకూ పుస్తకాలకూ అమ్మే కుట్టవాళ్ల కేకలు చెవులు గింసరుమనేట్లు వినబడు తుంటవి పోనీ పీటినీ కొని చదవటం లేదా అంటే అదీ కాదు కొని చదివేవాళ్ల సంఖ్య ఇప్పుడు ఉన్నట్లు మెప్పుడూ లేదు కాని రచయితల విషయంలో మాత్రం ఎటుంటి మార్పు లేదు

పుస్తకాలవ్యాపారస్తులలో అనేకులు బ్లాక్ మార్కెట్ వర్తకులకు ఎంతమాత్రం తిసిపోరు నానాయకతనలా పడుతూ లేనిపోని ఉత్సాహం తెచ్చుకుని రచయిత పుస్తకం వ్రాస్తాడు తాను అచ్చువేయించుకునేందుకు వశం గాక ఈ వ్యాపారస్తుల్ని ఆశ్రయిస్తాడు ఒక వందసార్లు రచయితను తన కొంపచుట్టూ తిప్పించి, మూతి విరిచి, చప్పరించి, పాతికరూపాయలకు మించ కుండా ఆ పుస్తకంలోని అన్ని హక్కులనూ కొంటాడు కక్కుర్తికొసం అమ్ముకోవటం తిప్పనిసరి కావటాన పాతికను జేబులో వేసు కొని గుడ్డనీళ్లు నిండుతూ ఇంటికి పోతాడు. నేకపురాణాలను, జ్యోతిషగ్రంథాలను తెలుగు లోకి తర్జుమా చేసిన ఒక మద్రాసు తెలుగు పండితుడికి ఫారం సరిపోయే సరుకుకు అయిదు రూపాయలు ఇచ్చేవాడుట ప్రచురణకర్త ఇప్పుడు అమ్ముడుపోయే కథల పుస్తకాలు, నాటికాపుస్తకాలు ఇంత ప్రజాదరణ పొంది వ్యాపారస్తుడికి మేడలు, కార్లు కొనిపెడు తున్నా రచయితకు పాతిక రూపాయలు అంటే

పాతిక పుస్తకాల ఖరీదుకంటే ముట్ట లేదని చాల మంది చదువరులకు తెలియక పోవచ్చును పత్రికల విషయంలో ఇట్లాగే ఉంటుంది బహుకొద్దిమంది పత్రికాధిపతులు తప్ప కథలకు, వ్యాసాలకు, రచయితలకు ప్రతిఫలం ముట్ట చెప్పరు కన్నపడి వ్రాయటమే గాకుండా ముక్కానీ పోస్తుబిళ్లతో పత్రికను పంపుతాడు నవ యిత బాగా ఉన్న దని సంతోషించి పత్రికలో ప్రకటించి ఒక్కొక్కప్పుడు పత్రికనుకూడ పంపటం మరచిపోతాడు వ్యాపారస్తుడు డబ్బు అడిగిననాడు రచయితకు ఆ పత్రికలో సానం ఉండదు మా స్నేహితు డోకడు ఒక చక్కని కథ వ్రాసి ఒక తెలుగుపత్రికలో ప్రకటించాడు ప్రతిఫలంకొసం ఎన్ని ఉత్తరాలు వ్రాసినా జవాబు రాలేదు అదే కథను మావాడు బొంబాయి ఇంగ్లీషు పత్రికకు తరుమాచేసి పంపాడు ప్రకటించిన వారంరోజులకు నలభై ఐదు రూపాయలకు చక్క వచ్చింది వాళ్లకూ మనకూ భేదం ఈ విధంగా ఉంటుంది

ఈ మధ్య భారతదేశ ప్రధాని జవహర్లాల్ నెహ్రూ ఈ విషయంమీద ఒక సమగ్రమైన వ్యాసం ప్రకటించాడు రచయితలకు జరుగు తున్న ఘోరమైన అన్యాయాన్ని కళ్లకు కట్టి నట్లు వర్ణించి ఇందుకు కారకులైనవాళ్లను చీల్చి చెండాడాడు ఆయన ఆ విధంగా వ్రాసినంత మాత్రాన రచయితల రక్తాన్ని పీల్చి ముడిచే వ్యాపారస్తులలో పరివర్తన వస్తుందనకోటం పొరబాటు ఈ సందర్భంలో కొత్త చట్టాన్ని నెహ్రూగారు పార్లమెంటులో ప్యాసుచేయించినా ప్రయోజనం ఉండదు దొంగ ఖాతా లెక్కలు తయారుచేయటం కష్టమైన పని గాదు అవసరం లొంగదీయగల దని వాళ్లు ఎరగక పోలేదు

గిట్టుబాటు లేదని తెలిసినప్పుడు ఎందుకు సిరా దండగ చేయటం మని అవగవచ్చు అక్కడే ఉన్నది చిత్రం వ్రాయటం అనేది ఒక జాడ్యం లాంటిది ఆ పొంగును ఆపటం ఎవరి తరమా కాదు ప్రథమంలో అచ్చుపడితేనే ఆనందిస్తాడు తరువాత ఇతరులు చదివి మెచ్చు కుంటే మునీసిపోతాడు దానివల్ల ఏమీ లాభించకపోలే కుమిలిపోతాడు అంతేగాని రచనకు స్వస్తి చెప్పలేదు రచయితల ఉద్ధారణ ఒక విధంగా పాఠకులమీద ఉంటుంది కొంతకాలా నికైనా మన తెలుగు బెర్నార్డ్ శూలు ఇవ్వ వచ్చిన నోటెల్ బహుమానాన్ని తన్ని పార వేస్తారని ఆసంతాము. అది మాత్రం ఎందుకు జరగకూడదు?

విదేశరాజకీయాలు.

మాలటావ్ పదవి మార్పువల్ల ప్రపంచమంతటా కలకలం

మాలటావ్ ను విదేశాంగ శాఖామంత్రిపదవి నుంచి మార్చి వేసినట్లు మాస్కో రేడియో గతవారం ఒకరోజున చల్లగా ప్రకటించింది వాణిజ్యశాఖామంత్రి ని కూడా మార్చారు ఈ మార్పుల్లోని అంతర్భావం ఏమిటో మాస్కో రేడియోగాని కమ్యూనిస్టుపత్రికలుగాని ఒక్క మాలైనా చెప్పలేదు ప్రపంచంలో మాత్రం తీవ్రకలకలం బయలుదేరింది

మాలటావ్ స్థానే విషిన్స్కిని నియమించినందు వల్ల ఆంగ్లో అమెరికన్ వర్తకాలపట్ల రష్యా వైఖరి కఠినతర మాతుందని చాలా మంది అన్నారు విషిన్స్కి తత్వం వికల్పరాజ్యసమితిలో ఆందరికీ చక్కగా బోధపడినదే దయాదాక్షిణ్యాలు లేకుండా వీటో ప్రయోగిస్తాడని ఆంగ్లో అమెరికన్ పత్రికలు నిత్యం విమర్శించేవి రష్యావిదేశాంగవిధానంలో ఇది పెద్ద మార్పునూ నూచించ దన్నారు 1939 లో లిట్వి నోవ్ ను విదేశాంగమంత్రిపదవినుంచి తొలగించినప్పుడు ద్వితీయ ప్రపంచ సంగ్రామానికి నాంది జరిగింది అంతవరకూ బ్రిటన్ అమెరికన్ ప్రభుత్వాలతో సఖ్యానికై యత్నించిన రష్యాకు ఆశాభంగం కలిగింది అందువల్ల లిట్వినోవ్ ను తొలగించి మాలటావ్ ను నియమించారు మాలటావ్ వచ్చిన

అత్యల్పకాలంలోనే జర్మనీతో రష్యా సంధి చేసుకుంది తత్ఫలితంగా బ్రిటన్ ప్రాన్స్ దేశాల హెచ్చరికలను త్రోసిపుచ్చి, జర్మనీ పోలండు పై దురాక్రమణకు దిగింది దీనితో బ్రిటన్ ప్రాన్సులు జర్మనీపై యుద్ధం ప్రకటించాయి లిట్విన్ సోవ్ నిమ్మిమణితో రష్యా బ్రిటన్ ను విడిచిపెట్టి జర్మనీతో సఖ్యం చేసుకోవడం సంభవించింది ఇటువంటి పెద్ద మార్పుమీద ఇప్పుడు జరగడానికి అవకాశం లేదని రాజనీతిజ్ఞులనుకుంటున్నారు ఇంతవరకూ రష్యా ఆంగ్లో అమెరికన్ విధానాలపై కత్తిగట్టింది ఇంగులో మార్పుమీద జరగదు

మాలటావ్ స్థానికకు కొన్ని ముఖ్యవిషయాలలో సహాయ పడతాడని కొందరంటు న్నారు రష్యాకు మంత్రివర్గంలో, దేశరక్షణ నిమిత్తం ఒక ఉపమంత్రివర్గం సృష్టించబడిందనీ, ఈ ఉపమంత్రివర్గానికి మాలటావ్ ప్రధానిగా నియమించబడినాడనీ అనధికారీత్యా వార్త వచ్చింది ఇది నిజమో అబద్ధమో తెలియదుకాని రష్యాకు ఇప్పుడు కొత్తగా ఒక కర్తవ్యం వైన పడినమాట అందరికీ తెలిసినదే

ఆర్థికసహాయప్రణాళిక ఆధారంతో పశ్చిమ యూరప్ దేశాలను కూడ గట్టుకొన్న మెరికా, తన ఆధ్వర్యంక్రింద ఉత్తర అట్లాంటిక్ పాక్ట్

ఒకటి సృష్టించింది దీని ప్రకారం ఆర్థిక సహాయం పొందుతున్న పశ్చిమ యూరప్ దేశాలన్నీ దేశరక్షణలో సంయుక్తవిధానం అవలంబిస్తాయి ఈ విధానాన్ని అమెరికా నిర్దేశిస్తుంది

ఆసియా దేశాల్లో కమ్యూనిస్టులు ప్రబల మాతున్నందువల్ల కమ్యూనిజంవ్యాప్తిని అరికట్టడానికి దక్షిణ పసిఫిక్ దేశాలను చేర్చి (ఆస్ట్రేలియా, న్యూజిలాండ్, న్యూగినీ) ఆ దేశాల దేశరక్షణ నిర్వహణకు ఒక సంయుక్త విధానాన్ని, తూర్పు ఆసియా, దేశాలను చేర్చి (భారతదేశం, మలయా, సింహళం, పాకిస్తాన్ మొ) అక్కడ ఒక సంయుక్త దేశరక్షణ విధానాన్ని సాధించాలని బ్రిటన్ అమెరికాలు యత్నిస్తున్నవనీ, దీనినిమిత్తం కామన్వెల్త్ రాజ్య కూటమిని బ్రిటన్ వినియోగిస్తున్నదనీ బ్రిటిషు అమెరికన్ పత్రికలు నూచించాయి ఇది వాస్తవమే నని లండన్ లో బ్రిటిషు కామన్వెల్త్ కార్యాలయాధికారి ఇటీవల చేసిన ప్రకటన నిరూపిస్తున్నది బ్రిటిషు మంత్రులు నలుగురు ఇప్పుడు వాలుగు కామన్వెల్త్ దేశాలు కల్గి ప్రభుత్వాలతో సంప్రతింపులు జరుపుతున్నారు వీరిలో భారతదేశానికి వచ్చిన వాడ బ్రిటిషు వాణిజ్యశాఖామంత్రి బోల్ట్ మి

ఈ రాజ్యకూటాలను త్వరలో భగ్గుపరచక పోతే కమ్యూనిస్టు దేశాలకు ముప్పు తప్పదనీ, మిగిలిన దేశాల్లో కమ్యూనిజంవ్యాప్తికి ఇది ప్రతిబంధకంగా ఉంటుందనీ రష్యాకు తెలుసున అందువలన ఈ ప్రాంతీయ రక్షణనిమిత్త కూటాలను భగ్గుపరచవలసిన భారం ఇప్పుడు కొత్తగా రష్యా నెత్తిపైన పడింది ఈ కార్యాల కోసం మాలటావ్ ను నియమించా రనుకోవడం సహజమే

అట్లాంటిక్ పాక్ట్

అట్లాంటిక్ పాక్ట్ గురించిన ఆరంభ సమాలోచనలు వాషింగ్టన్ లో సమాప్తి చెందాయి. ఏప్రిల్ 4 వ తేదీనీ ఏడు దేశాలు అనగా అమెరికా, కెనడా, బ్రిటన్, ప్రాన్స్, బెల్జియం, హాలండ్, లగ్జంబర్గ్ దేశాలు ఒడంబడికపైన సంతకాలు పెట్టుకున్నాయి దీని ప్రకారం ఏదేనికైనా, శత్రుదేశాక్రమణ ప్రమాదం సంభవితే మిగతా ఆరు దేశాలూ శత్రుదేశాలైన యుద్ధం ప్రకటించాలి దేశరక్షణ వ్యవహారాల్ని సమిష్టిగా నిర్వహించుకోవాలి ఈ పాక్ట్ లో డెన్మార్క్, నార్వే, ఇటలీ దేశాలు చేరడానికి సిద్ధపడుతున్నాయి

ఈ దేశాల రక్షణకు అమెరికా కెనడాలు ముఖ్యంగా బాధ్యత వహిస్తాయి

మార్చి ఆర్థిక సహాయ ప్రణాళిక వల్ల పూర్తిగా అన్ని విషయాలకీ అమెరికాపైన ఆధారపడవలసినగతి పశ్చిమయూరప్ దేశాలకు పట్టింది అమెరికా అధికంగా అధికారం చలాయించుకుండా వీనిలో కొన్ని దేశాలు ఏర్పాటు చేసుకుంటున్నాయి హాలండ్, బెల్జియం, లగ్జంబర్గ్ దేశాలు మూడూ ఆర్థికసహాయంపై సమిష్టిగా నిర్వహించుకోవడానికి ఏర్పాటు చేసు

(21-వ పేజీ చూడండి)

గనోక్స్
అన్ని సెగలకు గంటలలోగుండుము
ఈ శ్వర సార్వభౌమ రాజమండ్రే

గాంధీయ సాభాత్వత్వం, సర్వోదయ సమాజం

(5 వ పేజీ తరువాయి)

సోషలిస్టు రామానందతీర్థ

హైదరాబాద్ కాంగ్రెస్ ఆధ్వర్యమున రామానందతీర్థగారు నిర్వహించుటగా ఉన్న మాట ఉన్నట్లు చెప్పేవారు వివిధ భాషా ప్రాంతాల గా విభజిస్తే తప్ప హైదరాబాదుకు మంచిలో జాలు రావన్నారు ఇప్పుడు కాంగ్రెస్ లో ఉన్న వైషమ్యాలు అప్పుడు చక్కగా పరిష్కారం కాగల వన్నారు ఈ జానోదయం ప్రస్తుత చెన్నారావు కాంగ్రెస్ కమిటీల నాయకులకు కలగకపోతే దుకాని ఈ విషయాన్ని స్పష్టపరిచినవారు స్పష్ట పరిచారు తదితరులు స్వంతకారణాలవల్ల గ్రహించినట్లే కనబడతేదు మనరాష్ట్రంలో భాషా వైషమ్యాల ఫలితంగా పరిపాలనా తీరుగం దాదాపు స్తంభించిపోయిందని ధార్ కమిషన్ కూడా స్పష్టంగా చెప్పింది కేరళీ యులు కొచ్చిన్ తిరువాన్కూరు సంస్థానాలను ఏకీకరణ య్యడానికి అంగీకరించారు చెన్న రాష్ట్రంలోని మలబారు జిల్లాలో చెరి వికృత కేరళ రాష్ట్రం స్థాపించడానికి ఇది మొదటి మెట్టని నాయకులందరూ అన్నారు హైదరాబాద్ లోని కర్ణాట ప్రాంతీయులు బొంబాయి చెన్నరాష్ట్రాలలోని కర్ణాట ప్రాంతాలకు హైదరాబాదులోని కర్ణాట ప్రాంతాన్ని మైసూరులో చేర్చివేసి కర్ణాట రాష్ట్రం స్థాపించాలని కోరుతున్నారు తెలంగాణా ఆంగ్లంలు ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో చేరిపోవాలని ఆతుత పడుతున్నాడు

ప్రస్తుత దేశ ఆర్థిక రాజకీయ సీతిన గమనించి స్వామి రామానంద తీర్థ వై అభిప్రాయాన్ని వెలిబుచ్చారు ఒకవంక భాషావర్గాలవారి అసంతృప్తి, మరొకవంక కమ్యూనిస్టు ఉపద్రవం ఈ రెండింటికీ భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణం ఒక్కటే పరిష్కార మార్గమని స్పష్టంగా చెప్పారు ప్రజాభీష్టం దీనికి సుముఖంగా ఉండగా ఇప్పుడు వేవేవో సమస్యలున్నందువల్ల వీలుపడదని చెప్పడం ప్రజలకు సంతృప్తి కలిగించదు మన కాసనసభ్యులకూడా ప్రజాభీష్టాన్ని కాదని తోసిపుచ్చి గ్రూప్ రాజకీయాలకే అంటిపెట్టుకుని ఉండడం వారికే షేమం కాదని కనీసం వచ్చేన్ని కల సమయానికైనా గుర్తించకపోరు

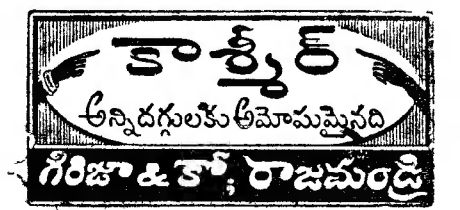
భాషారాష్ట్రాల నిర్మించగానే గ్రూప్ రాజకీయాలు పోయి కాంగ్రెస్ లో వికమత్యం లభిస్తుందా అనే ప్రశ్న వస్తుంది వికమత్యం రాక పోవచ్చు కాని మన గ్రూప్ రాజకీయాల రంగు మారుతుంది పరిపాలనా పాలభ్యం చేపూరుతుంది ఈ వైషమ్యాలు పరిపాలనను స్తంభింపచేయవు సరిగదా ప్రజాభీష్టాన్ని మన్నించడం అప్పుడు తప్పనిసరి అవుతుంది

హైదరాబాద్ బడ్జెట్

ఈ సంవత్సరం హైదరాబాద్ బడ్జెట్ మిలిటరీ ఆధిపత్యం క్రింద నిర్వహిస్తున్న ఉద్యోగుల చేత తయారుచేయబడినదే అయినప్పటికీ, సంస్థాన ప్రజలకి నూతనసంక్షేమం వినపడినట్లుంది పూర్వం మాదిరిగా ఇందులో నిరంకుశ ముస్లిం పాలకుల వాసన లేదు తప్పదు లెక్కల కోజాలు పోయాయి

కుమ్మ * పొల్లి

వగైరా మేహమచ్చలు, నెగ, సవాయివ్యాధులు, గాగరంటిచిత్తు క్యాటలానుఉచితం జి.వి.రెడ్డి, ప్రాప్రయిటరు వి.రెడ్డి & కో (రిజిస్టర్డ్) గోపాలపురం, తూ||గో||జిల్లా

వైస్రవ్వల మొదలైన వానిక్రింద ఖర్చులు తగ్గించేవారు ఎనిమిదిన్నర కోట్ల రూపాయల వ్యయాధికృత కోటిన్నరకి తరిగించారు

సహకారం నిర్బంధమా, స్వచ్ఛందమా?

నలభై సంవత్సరాలమంచి మనదేశంలో క్రమ క్రమంగా జీవం పోసుకుంటున్న సహకారోద్యమం ఇంకా తృప్తికరంగా లేదు సహకారోద్యమం ప్రజల్లో స్వచ్ఛందంగా వ్యాపించడం లేనందువలన ప్రభుత్వం చాలా కృషిచేయవలసి వస్తున్నదని సహకారాన్ని ప్రజల స్వయం కృషికే విడిచిపెట్టక నిర్బంధంగా విధించడం అవసరమని ప్రధాని రామస్వామి రెడ్డిగారు సహకారకాభోద్యమం సభలో ఉపన్యసిస్తూ చెప్పారు

ప్రజల్ని పీడించి ప్రకారం ప్రభుత్వం ఉత్పత్తివినిమయదారుల సమిష్టి సహకార సంఘాలకు పెట్టుబడి చేర్చినారని అప్పుడు ఎంత తీవ్ర విమర్శలు వచ్చాయో, అప్పుడు డా|| రాజ్ గారు, రామస్వామి రెడ్డిగారు చెప్పిన మాట లేవోతలుచుకుంటే వింతతోచకమానదు

ఇది కేదరైతుల్ని పీడించడమే నన్నారు పాసిస్టుపద్ధతులని కూడా నిందించారు

ఈ సమిష్టి సహకార సంఘాల స్థాపన సందర్భంలో జరిగిన కృషివహారం సర్వం సమర్థనీయం కాకపోయినా, ఇటువంటి సంస్థల స్థాపనకు జరిగిన కృషికే సంతోషించాలి అన్నాడు పీటినీ త్రాసేపుచ్చారు ఇప్పటికీ వానిని పునరధ్యరించలేదు రామస్వామి రెడ్డిగారు ఇప్పుడు ప్రిన్ మాటలే, వాని అవసరాన్ని కేయివిధాల చాలుతోంది కాని రాజకీయాల వాత బడి ఈ సంఘాలు మూలబడినాయి రైతుల కష్టాధిపత్యం నేలపాలవుతున్నది

వ్యవసాయాధిక సహాయసంస్థ నొకదాన్ని స్థాపించాలని కూడా రామస్వామి రెడ్డిగారు, సహకారభూమి తనఖాబాంకులసభలో చేసిన నూచన గమనించలేకనది ఆహాకోత్పత్తి సాలీనా తరిగిపోతోందని ప్రభుత్వవివరాత్మల తెలుస్తోంది దీనికి దేశంలో పెట్టుబడిదారం వ్యవసాయానికి ఏవిధంగానూ లభించకపోవడమే ముఖ్యకారణం కృషిసాయంవల్ల ఆర్జన అధికంగా ఉండేందువల్ల పెట్టుబడిదారులకు వ్యవసాయ మంటే శ్రద్ధ లేదు

ఈ సమస్యని పరిష్కరించడానికి ప్రధాని రామస్వామి రెడ్డిగారు చేసిన మూడు నూచనలు గమనార్హమైనవి

1 కృషిసాయంలో అతి సామాన్యంగా సంభవించే నష్టాలు రైతులకు దుర్భరంగా కుండా చేయడానికి గాలు పంట భీమా, పశువుల భీమా, కరువుభీమా ఏర్పాటుచేయాలి ఇరిగేషన్ సౌకర్యాన్ని వృద్ధిపరిచి, పశువులను పంటలను జాడ్యాల నుంచి కాపాడానికి ఏర్పాట్లు చేయాలి

2 ధరలను కంట్రోల్ చేసి, అవసర వ్యాపారాన్ని దళారి వ్యాపారాన్ని తగ్గించి కృషిసాయ దారులకు అధికలాభం లభింపచేయాలి కృషిసాయదారులకు ఋణాలను తక్కువ వడ్డీలకు ఇప్పించే ఏర్పాట్లు చేయాలి

3 అవసర విభజన మాని భూమి చెక్కు ముక్కలు గాకుండా చూస్తే, ఉత్పత్తి పెంచడానికి వీలవుతుంది కృషిసాయాత్పత్తి వస్తువులకు సంబంధించిన పరిశ్రమల్ని స్థాపించడానికి ప్రోత్సాహం ఇవ్వాలి భూమి ఆస్తీ విభజన లేక పోయినందువల్ల వ్యవసాయం చేసుకోవడానికి ఆధారం లేనివారిని ఈ పరిశ్రమల్లో చేర్చాలి

ఈ నూచనల్ని ఆచరణయోగ్యమైనవి ప్రభుత్వం పరిశ్రమలపట్ల చూసిస్తున్న శ్రద్ధలో ఏకాద్ధి వంతైనా కృషిసాయంపైన చూపితే, తప్పకుండా రైతుల సీతి బాగుపడుతుంది రైతులకు పెట్టుబడి సమస్యను పరిష్కరించే లోగా కాలు అమరకపుపద్ధతుల్ని ప్రోలగించడం రైతులకే నష్టం

కేంద్ర పార్లమెంట్

కేంద్రపార్లమెంట్ లో ఈవారం దేశరక్షణ, విదేశాంగవ్యవహారాలు, పరిశ్రమలు, ప్రాజెక్టులు గవల వగైరా, వాణిజ్యశాఖల డిమాండ్లు ఒకటి తరవాత ఒకటి ప్రతిపాదించబడినాయి దేశరక్షణ శాఖామంత్రి బలేవ సింగ్ గారు నాకావైమానికశాఖల అభివృద్ధినిగురించి ఆశాజనకమైన వివరాలు తెలిపారు.

విదేశాంగవ్యవహారాల్లో భారత ప్రభుత్వ విధానంగురించి ప్రధానామాత్యులు పండిట్ నెహ్రూ విస్తృతమైన ప్రకటన చేశారు దేశంలో కమ్యూనిస్టులు చేస్తున్న గుచ్చు చాం నికి నెహ్రూ విరణ చక్కని సమాధానంగా వచ్చింది అనేకుల సందేహాలు నివృత్తి అయినాయి భారతదేశం స్వస్వతంత్రమైన రిపబ్లిక్ కాగలదని ప్రకటించారు

బ్రిటిష్ కామన్వెల్తులో ఎంత సహకరించి నప్పటికీ, దేశరక్షణ వ్యవహారాలలో గాని, ఇతర వ్యవహారాలలో గాని బ్రిటన్ కు భారతప్రభుత్వం ఎట్టి వాగ్దానాలనూ చేయదని స్పష్టపరిచారు ప్రపంచంలో రష్యన్, ఆంగ్లో అమెరికన్ వర్గాల వైషమ్యాలలో తల దూర్చవలసినవస్తున్నదని అనేకులు తలుస్తున్నారు అన్నివిషయాలలోనూ భారత ప్రభుత్వం బ్రిటన్ పక్షాన్నే ఉంచని బ్రిటిష్ అమెరికన్ రష్యన్ పత్రికల్ని ప్రచారం చేస్తున్న ఈ సమయంలో, ఏవర్గంలోనూ భారతదేశం చేరదని పండిట్ నెహ్రూ స్పష్టపరిచారు

దీనితో సోషలిస్టులకు కొంచెం తృప్తి కలుగుతుంది

ఉభయవర్గాల వైషమ్యాలనూ అవకాశంగా తీసుకొని, ఆసియాదేశాలన్నిటినీ కూడదీసుకొని పండిట్ నెహ్రూ మాడోవర్గాన్ని నిర్మిస్తున్నారని బ్రిటిషు కన్సర్వేటివ్ పత్రికలు చెప్పున్న దుచ్చుచారాన్ని కూడా ఖండిస్తూ, భారతదేశం ఆసియా వర్గాన్ని సృష్టించుకోవడం లేదని చెప్పారు

వర్గరాజకీయాలతోనిమిత్తంలేకుండా శాంతి, సర్వజాతిసమత్వం, సర్వమానస స్వాతంత్ర్యాలే తన విదేశాంగరాజనీతికి ముఖ్యమూత్రాలని పండిట్ నెహ్రూ స్పష్టపరిచారు

వికృతరాజ్య సమితి వ్యవహారాలలో ఉభయ వర్గాలూ (రష్యన్, ఆంగ్లో - అమెరికన్ వర్గాల) యూరప్ పైనే శ్రద్ధవహిస్తున్నాయిగాని ఆసియాదేశాల సమస్యలపట్ల అశ్రద్ధమాపుతున్నాయనీ, ఇది ఇప్పుడు ప్రపంచసమస్యలలో ఒకటయిందనీ, పండిట్ నెహ్రూ అన్నారు ఆసియా దేశాలకు వికృతరాజ్యకూటమిలో ఉచిత స్థానం లేవడంకూడా ప్రధాన లక్ష్యాలలో ఒకటని తెలిపారు

రాష్ట్రానికి ప్రాజెక్ట్

ప్రతిఒక్క రాష్ట్రానికి ఒక పెద్ద ప్రాజెక్టు చొప్పున నిర్మించడం భారతప్రభుత్వలక్ష్యమనీ, రామపాదసాగర ప్రాజెక్టు ప్రస్తుతానికి వాయిదా వేసినా, ఇంక ఎన్నటికీ నిర్మించరనే నిర్ణయం చేయ లేదనీ మంత్రి గాడ్గేగారు చెప్పారు

పరిశ్రమల మంత్రి డా|| శ్యామ ప్రసాద ముఖర్జీగారు నాలుగైదు సంవత్సరాల్లో రెండు మూడువందల కోట్లరూపాయల ఖర్చుతో భారీ పరిశ్రమలు స్థాపించడానికి కార్యక్రమం తయారు చేయనున్నారని చెప్పారు అప్పుడే రెండు పెద్ద పరిశ్రమల్ని సిండ్రినద్ద ప్రారంభించారు 1947 కంటే ఈ సంవత్సరం వస్తూత్పత్తి 12% మొదలు 16% పెరిగిందన్నారు వాణిజ్య శాఖా మంత్రి నియోగీగారు పాకీస్తాన్ పన్నుల విధానంవల్ల భారతదేశ వాణిజ్యానికి చాలా నష్టం వాటిల్లుతున్నదనీ, అందువల్ల సంయుక్త వాణిజ్యవిధానం ఒకటి అనుసరించాలని భారత ప్రభుత్వం పాకీస్తాన్ కు ప్రతిపాదించిందనీ, ఆరంభసమయాలవలకీ పాకీస్తాన్ ప్రభుత్వం అంగీకరించిందనీ తెలిపారు

ఎగుమతి దిగుమతులలో ప్రభుత్వమే ప్రధాన పాత్ర నిర్వహిస్తున్నందువల్ల, దేశంలోని వాణిజ్య వేత్తలను కూడగట్టుకొని ఒక కార్పొరేషన్ స్థాపించే విషయమై ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తూన్నదని కూడా నియోగీగారు తెలిపారు

మాలటోవ్ పదవి మార్పు

(20 వ పేజీ తరువాయి)

కున్నాయి ఈ ఆర్థికవిధానసమైక్యత 1949 జూలైనుంచి ప్రారంభ మవుతుంది 1950 జూలై మాసానికి పూర్తిగా ఈ దేశాల ఆర్థికవ్యవహారాల నిర్వహణ ఒక్క ఆధికారవర్గం చేతుల్లోకి వస్తుంది బ్రిటన్ కామన్వెల్తు దేశాలను, ముఖ్యంగా ఆక్రేలియా, న్యూజీలాండ్ దేశాలను కూడగట్టుకున్నది భారతదేశాన్ని కూడా మంచిమాటాడకుంట్లోంది

బర్మాలో కరెన్సీ విజృంభణ

బర్మాలో కరెన్సీ విజృంభించి మాండలే నగరంలో కొంత భాగాన్ని ఆక్రమించుకున్నారు మేమ్యా నగరాన్ని ఆక్రమించుకున్నారు బర్మాప్రభుత్వసేనలు మాండలే పట్టణంవద్ద తీవ్రంగా పోరాడుతున్నాయి ఉత్తరబర్మాను విదేశీయులు విడిచి నెల్లిపోతున్నారు

కామన్వెల్తు దేశాల మధ్యవర్తిత్వాన్ని బర్మా నిరాకరించింది భారతదేశం మధ్యవర్తిత్వం వహిస్తే అభ్యంతరం లేదని బర్మా ప్రధాని థాకిన్ నూ పండిట్ నెహ్రూకు లేఖ వ్రాశాడు దాని ఫలితంగా భారతప్రభుత్వం ఏమి చర్య తీసుకోవన్నదో నిశ్చయించవలసిఉంది బర్మా ఆర్థికసహాయం ఎవ రిచ్చినా సరే తీసుకోవడానికి సిద్ధమే నని కరాచీలో బర్మాప్రతినిధి ప్రకటించాడు

పండిట్ నెహ్రూ ఈ సందర్భంలో బర్మా ప్రభుత్వవిధానం సమర్థనీయమైనదేనని చెప్పారు బర్మాప్రధాని థాకిన్ నూ రాజనీతిజ్ఞతనూ, ధైర్య స్థైర్యాలునూ, దూరదృష్టిని ప్రశంసించారు

సయాంలో కమ్యూనిజం వ్యాప్తిని ప్రధాని పిబుల్ సంగ్రామ్ అరికట్టుతున్నాడు ప్రత్యర్థి పిన్ హ్యూంగ్ కాకాదళసహాయంతో తిరుగుబాటుకు యత్నించగా అణచివేశాడు నాకాదళం అసంతృప్తి కల కారణా లేవో పరిశీలించి సఖ్యత చేపూర్చడం కోసం ఒకపరిష్కార సంఘాన్ని నియమించాడు

ఇండో చైనాలో చక్రవర్తి బావోదాయ్ ఫ్రెంచిప్రభుత్వంలో ఉధిచేసుకున్నాడు తిరిగి తన పరిపాలన స్థాపించడానికి కృషిచేస్తున్నాడు దేశాన్ని విభంగా ఫ్రెంచిపాలకులకు ఒప్పు గించడం విపరీతమైనది ఒడంబడిక ప్రకారం ఫ్రెంచివైస్రాయ్ ఇండోచీనాలోనే ఉండి పోతాయి దేశరక్షణబాధ్యత ఫ్రెంచివారిదే. ఇతర కార్యాల నిర్వహణలో ఫ్రెంచివారికి దేశీయులు "తద్దినం పెట్టేవానికి తయ్యుడు" స్థితిలో తోడ్పడతారు

ఇటీవంటి ఒడంబడికను జాతీయోద్యమ కారుడు హోచిమిన్ అంగీకరించక పోవడం సహజమే కాని ఈ నాయకునికి చీనాకమ్యూనిస్టుల మద్దతుకూడా ఉన్నది

ఫ్రెంచివైస్రాయ్ ఇండోచీనాలో అతి ప్రమాదకరమైన పరిస్థితిలో ఉన్నవని ఇటీవలు ఒక వార్త వచ్చింది ఇప్పుడు బావోదాయ్ వచ్చి తన సామ్రాజ్యాన్ని తిరిగి పరిపాలించుకుందామన్నా మొత్తం అయిదు రాష్ట్రాలలో రెండు రాష్ట్రాలలో మాత్రమే తన ఆధికారం స్థాపించుకోగలవేమా గాని తదితర రాష్ట్రాలలో చక్రవర్తివైస్రాయ్ కాని, ఫ్రెంచి వైస్రాయ్ కాని అడుగుపెట్టడానికి శక్యం కాదు వియత్ మిన్ పార్టీకింద లక్షమంది సైనికులున్నారని అంచనా వేశారు దీని ప్రకారం ఫ్రెంచి వైస్రాయ్ ఎదిరించినా గెలవడం అసంభవం. అందువల్ల ఇండోచీనా ఇప్పుడు రెండు భాగాలుగా చీలిపోవచ్చును

ఇండో చీనా

సమస్యను గురించి భద్రతామండలి చర్చించి జోష్కర్రాలో వెంటనే రిపబ్లిక్ ప్రభుత్వాన్ని పునరుద్ధరించాలని డచ్ ప్రభుత్వానికి ఉత్తరువు చేసింది కాని డచ్ ప్రభుత్వం ఢిల్లీకించింది ఇది గాక జోష్కర్రానగరాన్నే ధ్వంసం చేస్తున్నారని రిపబ్లిక్ ప్రతినిధి ఢిల్లీలో తెలియ చేస్తున్నాడు డచ్ ప్రభుత్వం పన్నీన కాండ్ టేబుల్ సమాలోచనల పన్నాగం భగ్నమై పోయింది రిపబ్లిక్ ముఖ్యకేంద్రమైన కేంద్ర జావాలో డచ్చిమిలిటరీ పేరిగాడి ప్రభుత్వం స్థాపించవలసినదానికి ప్రయత్నిస్తోందని ఫీలిప్పైన్ ప్రతినిధి భద్రతామండలిచర్చలోనిందించాడు చీనాలో

కమ్యూనిస్టులు తిరిగి దాడి ప్రారంభించారు. యాంగ్సిన్ దాటడానికి యత్నిస్తున్నారు సన్ యట్ సెన్ కుమారుడైన డా|| సన్ ఫో నాన్ కింగ్ ప్రభుత్వ ప్రధాని పదవికి రాజనామా నిచ్చాడు కమ్యూనిస్టు లేడికోరెనా ఇచ్చి శాంతి నెలకొల్పాలని కోరే జనరల్ హోయింగ్ ప్రధానిగా నియమించబడినాడు చాంగ్ కై షేక్ స్వస్థానమైన ఫెంగ్ హువా విడిచిపెట్టి, దక్షిణ చీనాసముద్రంలో కులాంగ్సు ద్వీపంలో శాంతివిజ్ఞానం గడపడానికి నెల్లిపోతున్నాడు.

దండనాథులు

వాణస కాళిదాసయ్య

(క్రీ. శ. ౧౧-వ శతాబ్దము)
శ్రీ కోన వేంకటరాయశర్మ

మల్లికార్జునాది, జగదేకమల్ల విరుదాంతుల చాళుక్య జయసింహుడు క్రీ. శ. 1015 వ సంవత్సరమున రాజ్యమునకు వచ్చెను కాని రాజేంద్రచోళుని తృతీయవత్సర శాసన ప్రస్తావిత యుద్ధములు విమలాదిత్యుడు 'తిరువయ్యారు' లో నుండిన కాలమునకును ఈ తృతీయ వత్సర మునకును నడుమనగా గ్రీష్మశకము 1014 15 సంవత్సరముల నడిమికాలమున జరిగియుండుట చేత నప్పటి కింకను రాజ్యమునకు రాలేదని చెప్పుటకు నవకాళి మేదవుమన్నది కాని చాళుక్యుల చరిత్రను బరిశీలించగా జయసింహుని రాజ్యాధిరోహణమునకును, ఆతని క్షేప్రసోదరుడైన విక్రమాదిత్యుని మరణమునకును - నడుమ సంవత్సరాల వికారము మేర్పడినట్లు లగపడుచున్నది. జయసింహుని మొదటి శాసనము శక 937 రాజ్య సంవత్సరము నాటిది (E C VIII, Sb 16) యగపడుచున్నది ఈ నడిమి కాలమున విక్రమ దిత్యుని యవరజుడు జయసింహుని పూర్వజుడైన నయ్యణ్ణయ్య గరిపాలించుచుండినట్లు కొందఱు అభిప్రాయపడుచున్నారు ఇతని గుఱించిన ప్రస్తావనలు జయ సింహుని కొమారుడైన యాహవముల సోమేశ్వరుని శాసనములం నగపడుచున్నవి విక్రమాదిత్యుడు సనిపోవు నాటికి జయించియుండి యాదిదన నచిరముననే యనగా బట్టాభిషేకము జరుగు లోపలనే యితడు సనిపోయి యుండునని తోచెడిది లేకున్న నయ్యణ్ణయ్య సింహాసన ముది రోహించి యుండినయెడల జయ సింహుని శాసనములు ఇతని గుఱించి తెలుపకుండునా? కాబట్టి సోమేశ్వరుడు తన శాసనములలో లేద తండ్రి యగు నయ్యణ్ణయ్యను చెప్పియుంటున్నది రాజవంశ మర్యాదయే గాని వేటొండు గా డని యెఱుంగదగును.

ప్రభూత్వముల ట్టాభిషేకము సన్నిహితు న్యముగ నెలవనములలోనే జరుగుచు యనగా చానము చలుక్క సోమేశ్వరుడు తుంగభద్రా తోయంబుల మునిగి చనిపోయినప్పు డుత్తర క్రియలయిన వెంటనే పదునేవననా వతని కుమారుడు భువనైకమల్ల సోమేశ్వరు డభిషిక్తుడయ్యెను.

ఒక పరిపాలకుడు సనిపోయి వేల అొకడు 15 దినములలో బట్టాభిషిక్తుడు గాకున్న నట్టి వాని కేదో ప్రబలకారణ ముండియుండవలయును అయ్యణ్ణయ్య రాజ్యాధికార మెందులకు వహింపలేదో ఏ సంధర్భమున నెందులకు జని పోయెనో తెలియదగిన సాధనాంతరము లంతగా నగపడకున్నవి వేంగీవిషయ పరిస్థితులనలనను, చోళశాసనాధికములచేతను, సరిగా విక్రమాదిత్యుడు సనిపోయి, అయ్యణ్ణయ్యయు గతించి, జయసింహుడు రాజ్యమునకు వచ్చునప్పటికి తోగు 'రట్టపది' దిండియాత్ర సాగె నని యను సంధించుకొనవలయును కావున విమలాదిత్యుని బాధించినవారి కర్ణాటకులు మూపురే యుట స్పష్టము.

శక్తివర్మ యుండగా విక్రమాదిత్యుడు మలయమును మర్చించి దక్షిణ జేసెను అవల గ్రీష్మశకము 1014 లో విమలాదిత్యుడు దేశపరిత్యాగియై యుండగా విక్రమాదిత్యుడే మరల బూనికొనియె నని యూహింప ననువగుచున్నది చోళులు విమలాదిత్యుని మరల సింహాసనాధిస్థితు నొనర్ప జనదెంచినప్పు డయ్యణ్ణయ్యయు జయసింహుడును నెదుర్కొనియుండుట ఈ సమయమున నయ్యణ్ణయ్య గతించగా జయసింహుడు ప్రభువయి యుండునని తలచెదన కళ్యాణ చాళుక్యుల శాసనముల నవలోకింపగా విక్రమాదిత్యుడు సనిపోయిన తర్వాత దేశోపప్లవ మేర్పడి జయసింహుని గాళిదాసయ్య లోనగునా రతి కష్టము

మీది గాపాడి రాజ్యమున లోని ప్రతిష్ఠను నొనర్చి నట్లు లగపడియెడిది.

కాళిదాసయ్య ఇతని కొమారుడు మధుసూదనయ్య—వి రిక్తులగు గొంకణున గోదావరీ తీరమున యుద్ధములు కెసి కళ్యాణ చాళుక్య శాఖాపునరుగారకుం డులైనట్లుని మార్వ వాచాళి శీలలూడించినట్లున, మధుసూదనయ్య చోళులపయి నాశ్వకదళమును బాగించి సింగ నృపతి మే పుండినట్లును, (Bombay Carnataca Inscriptions Vol I 172) కలరు సింగనృపతి యనగా జయసింగ నృపతి యనటకు సంకృష్ట శబ్దము.

కాళిదాసయ్య మహాప్రసంగం దండానాయకుడు మనోహర చలుక్కరాజ్య సముద్ధరణుడు కావుననే 'కటకదగ్గ' యన విరుదము కహింసని (E C VII, Sh 125) కష్టమన్నది 'కటక' ముగా రాజధాని నగుమని యరము చాలించి బరిగెడించినవా డెందుననే 'కటక' గోప' విరుదాంతుల 'చెయ్య' ఆ కాలమున బ్రాహ్మణులనేకులు ప్రోత్సహింపవలె ప్రభువులకు గార్యఖండముల కొద్దియనుచున్నది కావున రాజకవారీతులై, సస్తాపజీవులై విఖ్యాతిపొందిన వినుండిశర్మయు, వతని సమకాలికులగు కడియ రాజును, ఇతని కొమారుడు పంచరంగునానియు, బ్రభువు లుకల్గియున్నవగు ఖండసాహయ్య మొనర్చినరంగా చక్రకయ్యను బ్రాహ్మణులలో ను వారెఱుగు ఆంధ్రునియొగి బ్రాహ్మణులై గుణగ వి రిక్తులై సచివోత్తముడు, తైత్తిరీయ సబ్రహ్మచారి, అరిరాజభీకరడు, పుణ్యశోకుడు, తిత్తిసత్వనాగుడు, కాళిక గోద్రుడు, ఆపస్తంబ సూక్రుడు, నగు వినుండి శర్మ వావపురి (Bapatla) కి ననతి దూరమున నన్న "ఉప్పటూరు" వాస్తవ్యుడని శాసనములు వాగొనుచున్నవి వేదవేదాంగవేర్తిలై, పుణ్య శోకులై, యరిరాజ భయంకరులై, 'ఇదం బ్రాహ్మ విదం తైత్తిరీ' మ్మను నడికి లక్ష్య భూతులై, విలసిల్లినవారు నియోగిబ్రాహ్మణులే గాని యశ్వలుగారు ఇవ్విషయము కాదన్నను బ్రయోజనము లేదు. కాదన్న యధార్థకథన మున కతిరిక్త మనక తప్పదు.

కాళిదాసయ్య 'వాణస వంశ'కు ఆపస్తంబ సూక్రుడు అయివేల నియోగి బ్రాహ్మణుడు అట్లని 'నాగవాని' లోనగు శాసనము లెఱుంగ శేయుచున్నవి ఇతనికి విక్రమాదిత్యుల ననదగిన మగ సూదనయ్య, గోవిందరాజు, బాచిరాజు ను గారలు కొమార్లు ముగ్గు నూ దినయ్య చాళుక్య చక్రేష్వర ప్రసాదాసాదిత 'యురరాజు' పదవి విరాజితుడు, సకల రాజ్య కంఠకోత్పాటక ప్రచండ బోధుండుడు. గోవిందరాజు బాచి రాజు నను గారలును గొప్ప దండనాయకులై, సంఘవిగ్రహులు (Ministers for peace and war) లై కేరందినారు.

మధుసూదనయ్య త్రైలోక్య మల్లుచే దన తండ్రి యైన కాళిదాసయ్య కేర మేష్వర ప్రతిగా దామ్రశాసనము వ్రాయించి పుచ్చుకొని చతుర్వైదివారరు లగు నమ్మాద్దరు బ్రాహ్మణులకు జీవనామై 'నాగవాని' యగ్రహారమున త్రైపురుష కేవునకు నాలయము, రామతీర్థమును, మధుసూదనాయమును, రావేశ్వరాలయమును,—వినిర్మించి, నిజధర్మకారితాధికార పదవి సం శో బిత మ్మగు శాలాకైంకర్యమును జేయించి, ఘటికాస్థానము (Residential University) నేర్పాటు చేసి, అందు నెండు వందల విద్యార్థులకు భోజనవసతితో వేదవేదాంగాది సకల శాస్త్రములు నేర్పుట కవకాశము కల్పించెను ఇయ్యేర్పాటు త్రైలోక్య మల్లుడు 'బమ్మెయ' దండులో వందగా శకవర్షము 984 శోషకృద్వత్సర పుష్య - ౭ మంగళ వారము ఉత్తరాయ : సంక్రాంతి పర్వదినము క్రీస్తు శకము 1158 దన సంవత్సరము డిసెంబరు 24 వ తేది నిమిత్తమున త్రైలోక్యమల్లునంపి పవని 'నాగవాని' 'రాయూరు' గ్రామముల వడుమ నుండు భూమిని కైకొని వెంచ ఇతని పితృభక్తి యవన్యము, అవారము.

'త్రైలోక్యమల్లు' ముల్ల విరుదాంచితడు గు శేషరాక్రమశాలి యగు ప్రథమ సోమేశ్వరుని రాజ్యతంత్ర మంతయు వైవస మొనర్చికొని దిద్దిమ్మని వాట్యమాడించినవాడు ముగ్గు సూదనయ్య ఇతని యండు బాచికొనియె నన్నియ - నారాయణ భట్టార కాదులు రాజరాజునకు రాజ్యము నేకూటినినారల.

కాళిదాసయ్య వంటి ప్రచండ దండనాయకులు మనోహర చాళుక్య రాజ్య సముద్ధరణులు శ్రోత్రిపజీవులు మధుసూదనయ్య గోవిందరాజు బాచిరాజు ననువారలని యెఱుంగదగును తండ్రికి దగిన కొమార్లు శార్వభములు 'పుత్తూరి దిచ్చే త్వరాజయ' మ్మను నూక్తికి లక్ష్య భూతులు ఇమ్మహానీయమూర్తులకు నమోవాకములు.

రాయలసీమ ఆర్థికాభివృద్ధి (19వ పేజీ తరువాయి)

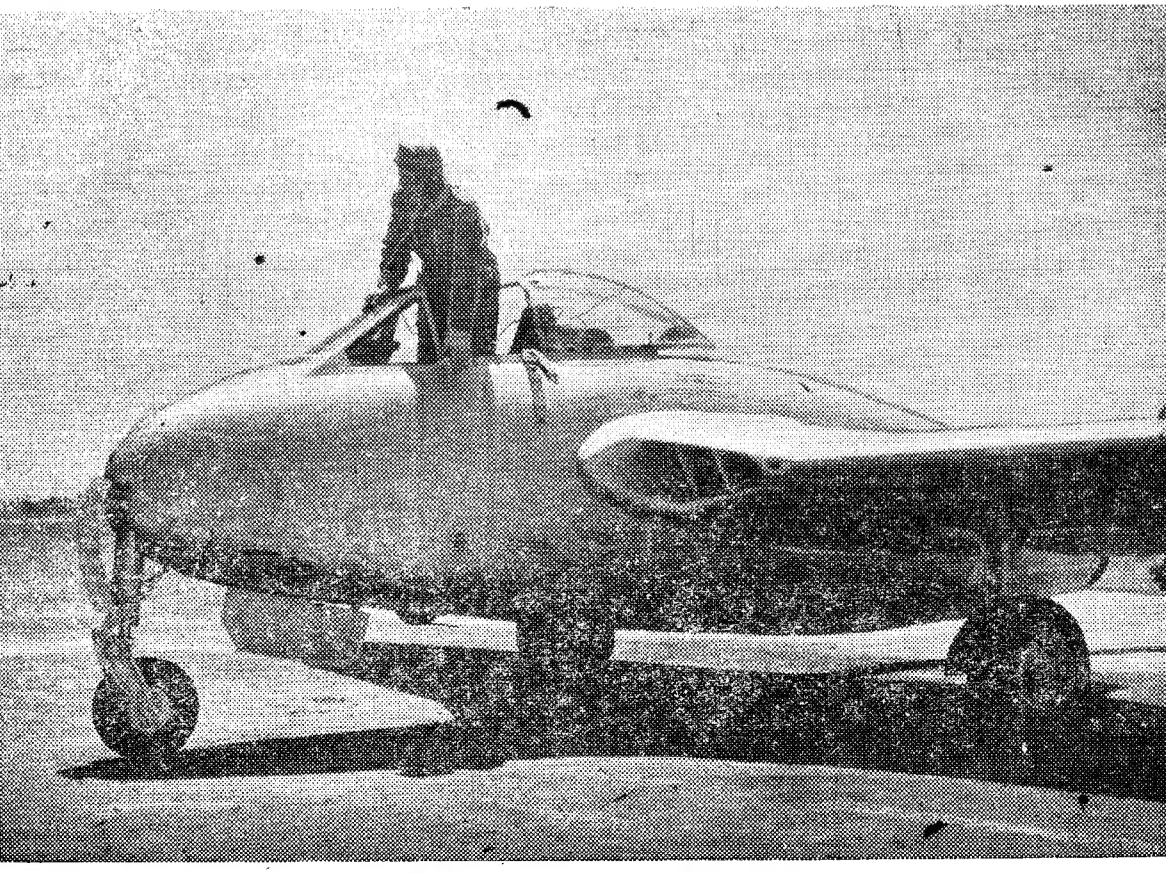
ఈ యానత్తు కృతకహారాలు ప్రభుత్వసహకారము వలననూ శ్రీక్షిత కృషి, ప్రోత్సాహము వలననూ జరగాలి.

రాయలసీమ అభివృద్ధిబోధు

ఆర్థిక-మేవాడ మొదలగు వెనుకబడిన ప్రాంతాలలోగా, రాయలసీమ ప్రభుత్వసహాయము ప్రోత్సాహము అవసరము భూమిని పదిలముచుట, పరదను, వానల లన భూమి కొరతకు కుండా కాపాడుట, ఆటవికసంపదము పెంపొందించుట, అభివృద్ధిరచిన శాస్త్రీయవ్యవసాయ పద్ధతులను ప్రవేశపెట్టుట, వివాజతర్జుమిని సరికరించుట, సహకారవ్యవసాయపద్ధతుల ప్రోత్సహించుట, బావులు, చెరువులు మొదలగు మేమురులు యిన్రెగేషన్ వసతులు సహకారపద్ధతులపై అభివృద్ధిపరచుట, మొదలగు కార్యకలాపములన్నియు, యాబోధుడచే వడిపెంపబడాలి.

ఆచరణయోగ్యము, ఉచితము, అవసరమి అభిప్రాయపడిన స్కీములన్నింటినీ, తగినంత ధనము వెచ్చించి, పనులు ప్రారంభించుటకు సర్వాధికారములు, యాబోధుడు వుండాలి. ఆరికసంస్థ, అభివృద్ధిబోధు, యానంతుని తోడించి, సమగ్రమైన ప్రణాళిక ద్వారా పనులు జరిపించాలి ఇలాంటి సర్వతో ముఖాభివృద్ధి, మద్రాసు ప్రభుత్వముగాని, రాజన్న ఆంధ్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వముగాని ధనమును వెచ్చించితేక పోవచ్చు కాబట్టి రాయలసీమ అభివృద్ధికి మును వ్యయపరచుట కేంద్రప్రభుత్వము, రాష్ట్రప్రభుత్వముతోపాటు భారము, బాధ్యత వహించాలి గాని యావిషయంలో కేంద్ర, గాష్ట్రప్రభుత్వాలు ఒక అంగీకారానికి వచ్చి డౌమర్గిడితప్రజలకు రక్షించుటలో కేంద్రరాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు సమిష్టి బాధ్యతను వహించుట అవసరం మాంచాగ్ - చేమ్ముఫర్డ్ యుగానికి పూర్వము, కరువు కాటకాలనుండి ప్రజలవక్షించుట కేంద్ర, రాష్ట్రప్రభుత్వా సమిష్టి బాధ్యతగా యుండినది.

కాబట్టి, రాష్ట్రప్రభుత్వాలతో కలిసి, కేంద్రప్రభుత్వము గాయలసీమకొక అభివృద్ధి బోధనూ, ద్రవ్యసంఘనూ, చట్టరీత్యా స్థాపించి, తగిన సూచనలను నివ్వాలని, రాయలసీమప్రజల యభిప్రము.

జల్ వాంపైర్ విమానం; మద్రాసు పౌరులకు మీసంబాకలో ప్రదర్శించినప్పటి దృశ్యం.

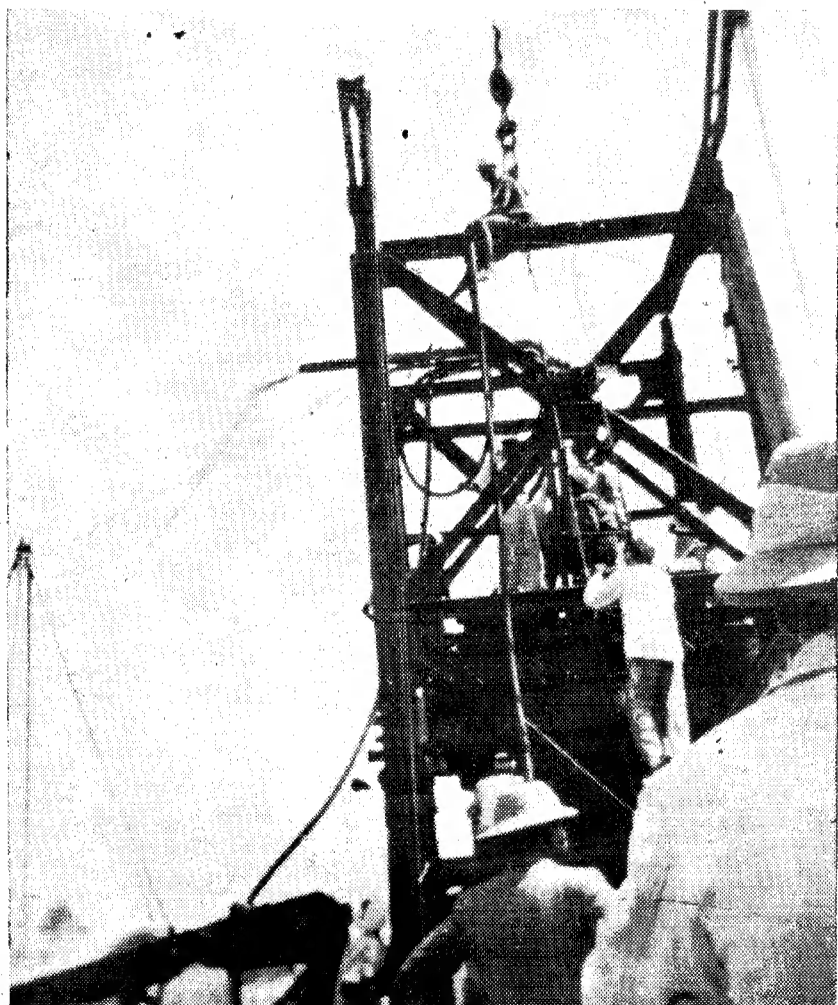
రామపాదసాగర్ ప్రాజెక్ట్

రామపాదసాగర్ ప్రాజెక్ట్

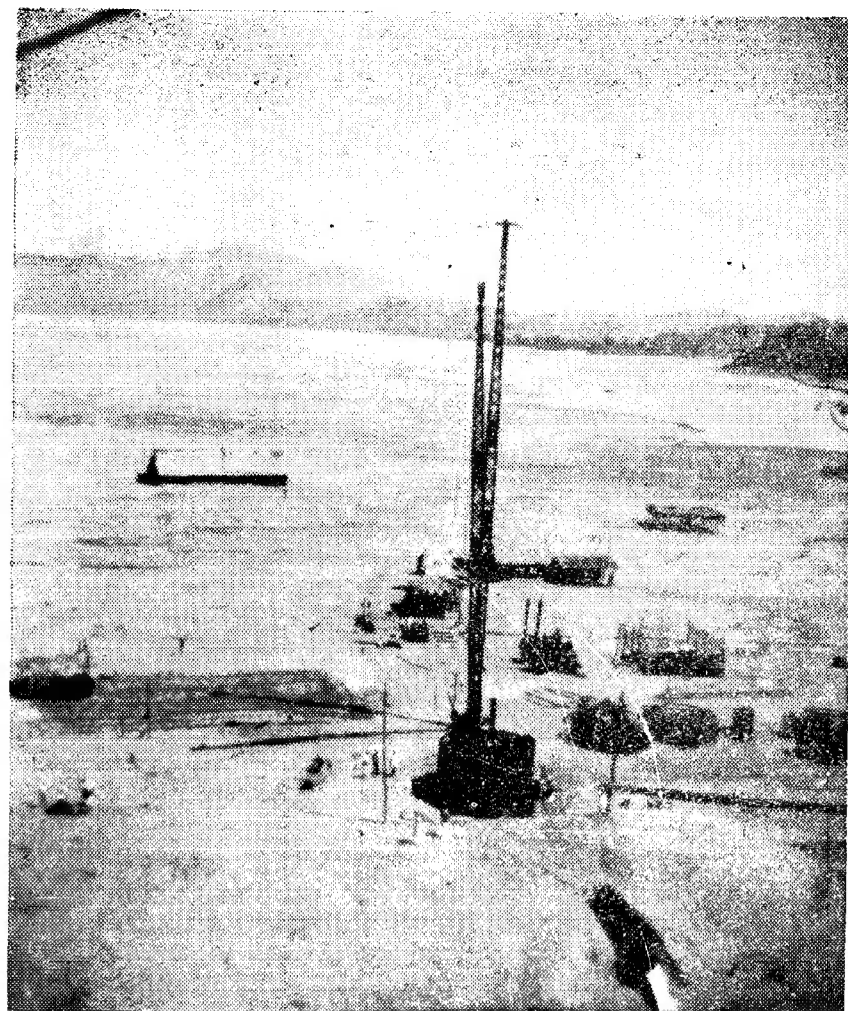
రామపాదసాగర్ ప్రాజెక్ట్

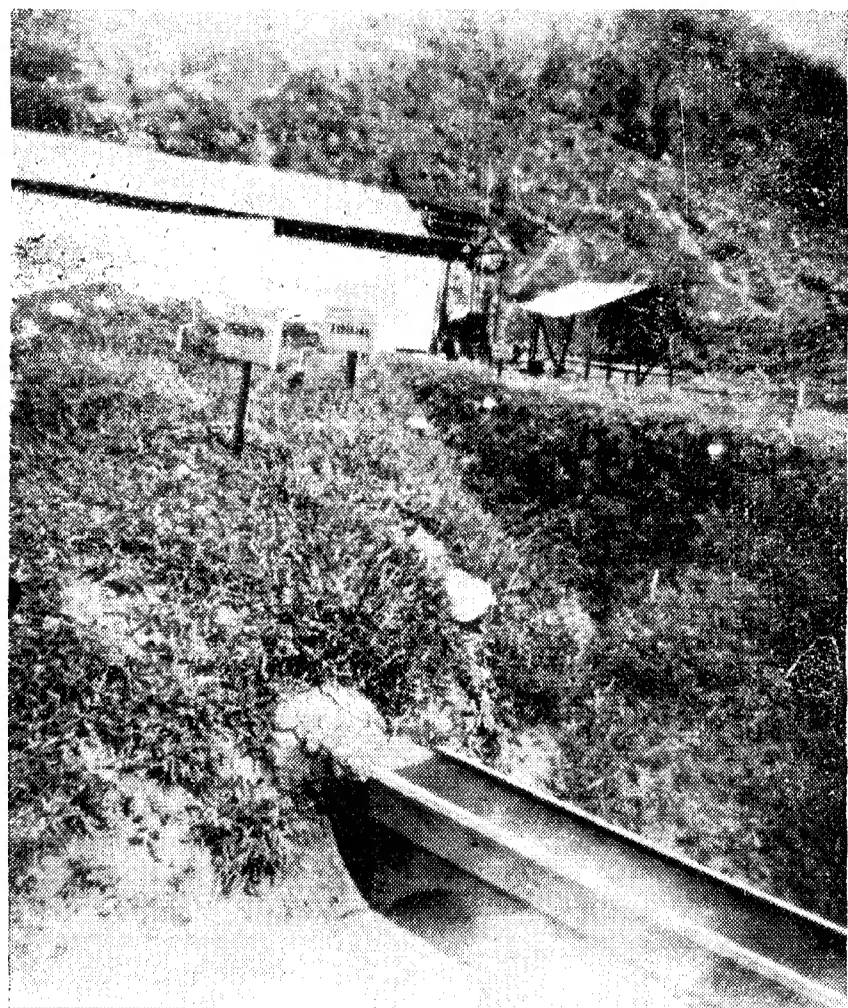
నదిమధ్యంలో ఉన్న సంధికేశ్వరాలయం కొండవద్ద యంత్రసహాయముతో ప్రవాహగతి మార్చవలసి ఉంటుంది.

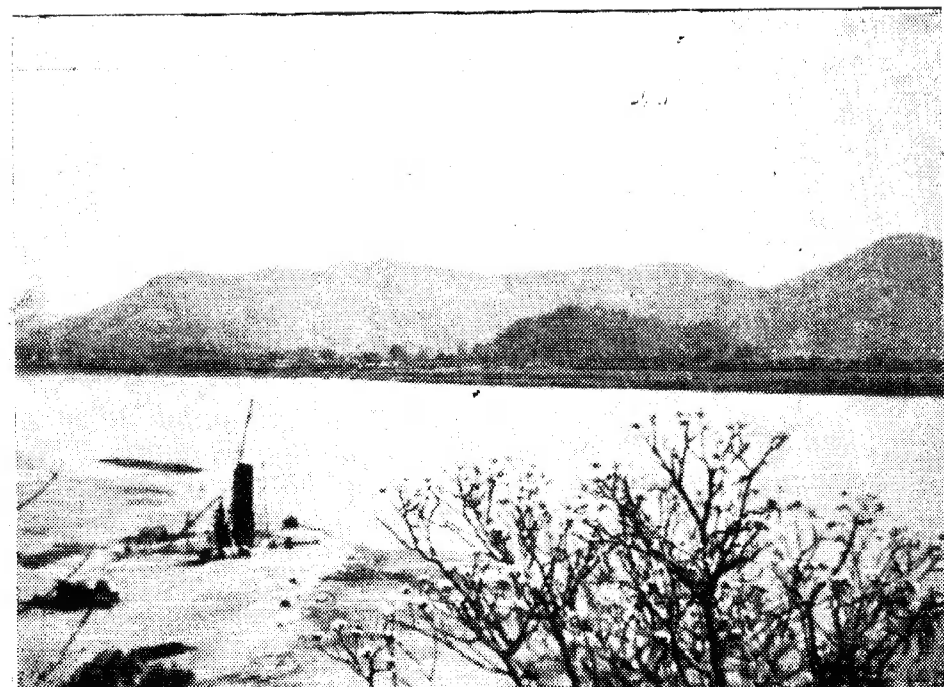
భూగర్భంనుండి నీటిని, ఇసుకను తోడివేయంత్రం స్క్రూయింగ్ కాపెట్రెక్.

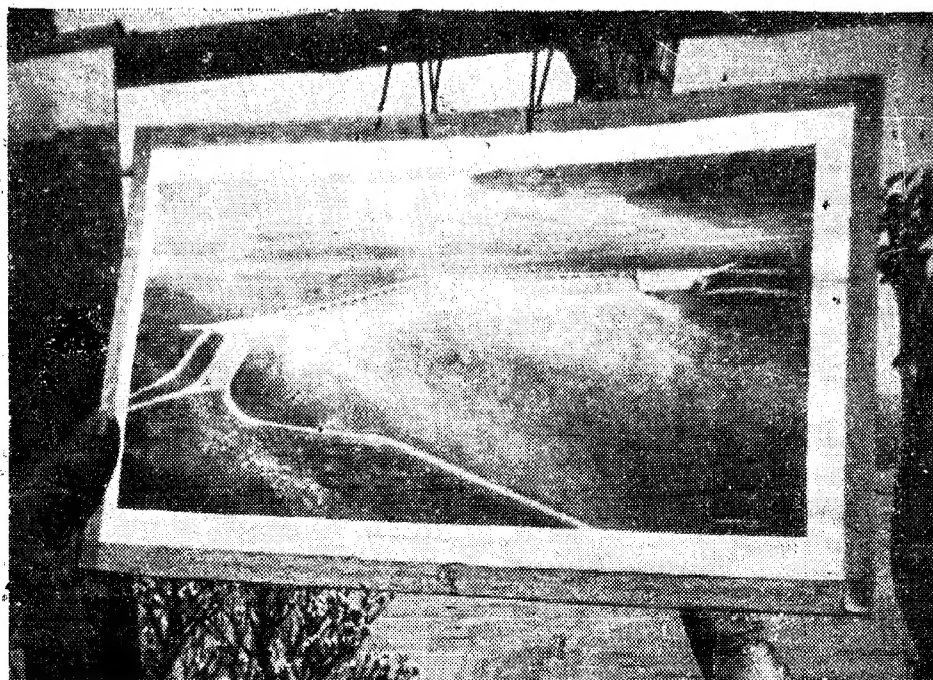
ప్రాజెక్ట్ ప్రాంతంలో ఇక్కడే ముందుగా కాఫర్ డామ్ నిర్మించవలసివది.

పోలవరంవద్ద ఉంచబడిన ప్రాజెక్ట్ మోడల్.

కాఫర్ డామ్ వద్ద పనిచేసే డ్రైలింగ్ మర

రామపాదసాగర్ ప్రాజెక్ట్ తయారైన తరువాత కేంద్ర ఆనకట్టలు, కాలువల రీతిగా ఉంటాయి

కళా ప్రపూర్ణ
కీ॥ శే॥ కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారి
ఉత్కృష్టరచన

ఆంధ్రవాఙ్మయచరిత్ర

సరికొత్తపద్ధతిని, సంగ్రహ
రూపంలోనడిచిన సమగ్రసమీక్ష
వైద్యేంద్ర వాఙ్మయచరిత్రకు
విశుద్ధదర్పణం పాతచరిత్రల సన్ని
టిని అవలోకనచేసి, సమన్వ
యించి క్రోడీకరించిన సిసలయిన
చరిత్ర

శాసనాలలోనూ వాటిలోనూ
అవ్యక్తస్వరూపంలో ఉండి ఉండి,
సన్నయిపోయిన అని ఒక్క
ఉప్పున దివ్యాకారంతో బైటపడి
నానాటికే సరికొత్తగా విక
సించిన మన వాఙ్మయం పోయిన
పలుపోకడలను పోడిమితో చూ
పెట్టబాలిన ఉత్తమ గ్రంథం

వెల రు 2-0-0 లు, తపాలాఖర్చు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రగ్రంథమాల

పోస్టు బాక్సు నం. 212, మదరాసు 1.

ఆంధ్రపత్రిక శ్రీవిరోధినామ సంవత్సర పంచాంగం

శుభానికిగాని, అశుభానికిగాని పంచాంగము చూడని హిందువు
శుభము ప్రతి హిందూగృహానికి తప్పనిసరి వస్తువు పంచాంగము.

దైవజ్ఞ భూషణ

బ్రహ్మశ్రీ పిడపర్తి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిలు

గారిచే గుణింపబడినది

1000 కి రు. 175/- 100 కి రు. 20/- వెల
1-కి రు. 0-4-0.

ప్యాకింగు, పోస్టేజి ప్రత్యేకము ఆర్డరుతోపాటు,
సగం వైకం అడ్వాన్సుగా పంపవలెను

వివరములకు

మేనేజరు,

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయం, మదరాసు 1.

ఆంధ్రవిజ్ఞానసర్వస్వము

ప్రథమ ద్వి తీయ సంపుటములు

ప్రథమ సంపుటమునందు డిమియా ర-వ ఆకృతియందు ౬౦౦ పుటలు గలవు. ఇందు 'అ' నుండి 'అధ్వర్య' వరకును గల
విషయము గలదు. త్రివర్ణ పటములు ౮, ఇతరపటములు ౧౨౫, వివిధ విషయములు ౪౦౦ కలవు.

రెండవ సంపుటమునందు డిమియా ర-వ ఆకృతియందు ౬౦౦ లకు మించిన పుటలు కలవు. "అ" మొదలుకొని
"అశ్వినీ" వరకు గల విషయము గలదు. త్రివర్ణపటములు ౧౦. వానిలో ౨ అమరావతి స్తూపమునకును ౨ అనాహతమునకును
చెందినవియు, ౬ దేశచిత్రపటములును గలవు ఇవిగాక మరి ౫ సాదా దేశపటములు కలవు. ప్రాచీనాంధ్రుల కళాసంపదను
వ్యక్తముచేయు అమరావతిస్తూపమును గురించిన గొప్ప వ్యాసమునందు అమరావతి శిల్పమునకు సంబంధించిన హాఫ్టోగ్రా
భామ్యులు రమారమి ౧౦౦ ను, వేవభూషాదూల పెల్లడించు భామ్యులు ౫౦ పటములు గలవు. మరియు అభినయమును
వ్యాసమున భరతశాస్త్రమునందలి వేటువేటుహస్తములను సూచించు భామ్యులు ౫౨ ను, 'అనాహతము' సందుపట్టుకాదుల
చిత్రములను గలవు ఇట్లు ఆయా వ్యాసములకు చెందిన చిత్రములు మొత్తముమీద ౨౫౦కి పైగా నున్నవి వివిధ విషయ
ముల సంఖ్య ౪౦౦ వరకు నుండును. సంపుటము చక్కని స్వదేశీచర్మముతోడను బంగారు రేఖలతోడను సంపుటికృతము
ప్రతీసంపుటమున ౬౦౦ పుటలుండును

ప్రతి సంపుటము వెల రూ. ౧౦.

పోస్టు ఖర్చులు రూ. ౧-౮-౦

రైలు ద్వారా దగ్గర చోట్ల కు ఖర్చులు ఆ ౧౨

మేనేజరు,

ఆంధ్రవిజ్ఞానసర్వస్వ కార్యాలయము,

నెం. 7, తంబుచెట్టిచి, మదరాసు